

Kalotaszeg Reménye

„Várván a mi boldog reménységünket, a mi nagy Istenünk és üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőségének megjelenését.” (Titusz 2:13)

47-48. szám, 2020. április-május

Keresztény szellemiségű lap

A györgyfalvi, XVI. századi római katolikus templom.
Az itteni katolikus közösség kb. 100 lelket számlál.

Egészségünk:

Biblia és vegetarianizmus

A tápláléktól függ az emberi élet. Testünk abból épül fel leginkább, amit megeszünk. Minden szervünk: az agy, a csontok, az izmok és az idegek is igénylik a maguk részét. Bámulatra méltó az a folyamat, amely a táplálékot a vérbe juttatja, és felhasználja szervezetünk különböző részeinek építésére.

Fizikai lényünk közvetlen kapcsolatban áll azzal, amit megeszünk. Az emésztőrendszert a hormonális- és idegrendszer tartja irányítás és ellenőrzés alatt. A kerengési rendszer az életműködésekhez szükséges tápanyagokat szállítja minden sejtünkhöz. Az emberi test a formatervezés és az életszervezés csodálatos mesterműve, nem csupán művészi alkotás, amit szemlélni kell, hanem a mozgás szimfóniája. Sejtek halnak el, és cserélődnek ki.

(folytatás a 2. oldalon)

Egészségünk:

Biblia és vegetarianizmus

(folytatás a 1. oldalról)

Az élő sejten belüli molekuláris egységek állandó átalakulásban vannak. Testünk nem talapzaton álló kőszobor, hanem az örökké változó élet forrása.

Az emberi szervezetben történő anyagcsere a legalapvetőbb életjelenség. Jelenti mindazon folyamatok összességét, amelyek során az élő szervezet a táplálkozás révén felvett anyagokat átala-

kítja, megemészti, élő rendszerébe beépíti, majd ennek egy részét lebontja, végül a keletkezett bomlástermékeket kiválasztja. Ez a folyamat szüntelenül tart, és élteti, erősíti az idegeket, az izmokat és a szöveteket.

Az Édenben

A Teremtőnek gondja volt az Édenben arra, hogy meghatározza az ember táplálékát, azt az étrendet, amely jólétét biztosítja, egészségét megőrzi. Ez természetesen hústalan volt, hiszen a Bukás előtt, az Édenkertben még nem létezett halál.

„Ímé néktek adok minden maghozó fűvet az egész föld színén, és minden fát, amelyen maghozó gyümölcs van; az legyen néktek eledelül.” (1 Mózes 1:29)

Ma is számos gyümölcsöt, diót és gabonafélét, s ugyanígy külön-

böző ehető magot ismerünk. Ki tudja ma már, hogyan nézhetett ki az Éden terített asztala, milyen felséges íz-, aroma-, illat-, állag-, szín- és megjelenés-kombinációkkal fejezte ki szeretetét Teremtőnk első földi gyermekei iránt?

A bűneset után

De vajon mi történt a bűnesetet követően? Isten ekként szólt ekkor Ádámhoz:

„Átkozott legyen a föld temiatad, fáradságos munkával élj belőle életednek minden napjaiban. Töviset és bogácskorót teremjen tenéked, s egyed a mezőnek fűvét.” (1 Mózes 3:17-18)

Újra csak azt látjuk, hogy ekkor is a növényekre, és nem az ember barátainak, az állatoknak a testére mutatott rá az Úr.

Különben minden szerető – főleg gyermeki, de akár felnőtt – szív is beleremeg, ha az általa felnevelt, és őhozá ragaszkodó állatot le kell vágnia. Sokan, habár húsevők, ezt nem is tudják megtenni, és inkább másra bízák. Az állatartással már nem foglalkozó, elvárosiasodott életstílusú emberek számára ez nem olyan

Tartalom

Kalotaszeg Reménye

47-48. szám,

2020. április-május

Egészségünk:

Biblia és vegetarianizmus..... 1

Tiszta és tisztátalan hús fogyasztása... 10

Az aktív emberek táplálkozása..... 16

Igemorzsák..... 19

Ifisarok..... 21

Kalotaszegi Istenes vers..... 22

Kalotaszegi Mese: Teremtés..... 23

A Biblia válaszol: Jézus viszonyulása a Teremtéshez és az ószövetségi csodákhoz 29

Szó-kincs: Apokaliptikus állapotok (6. rész) 33

Figyelő: Mint derült égből villámcsapás..... 43

Isten emberei: Árva Bethlen Kata..... 55

A nemzedéken át tartó húsfogyasztás miatt sokunk ízlése annyira megváltozott, hogy már nem nagyon kívánnánk egy gabonából, gyümölcsből és diófélékből álló, eredeti édeni reggelit. Vagy talán mégsem?

szembeszökő, hisz ott vannak az üzletek polcait feltöltő vágóhidak és a húsfeldolgozó ipar, melyeknek ténykedése nincs a szemünk előtt. De azért jó, ha belegondolunk a sok millió állatnak – a mi szokásaink és kívánságaink miatti – szenvedésébe...

Milyen csodálatos az, hogy a Bibliát és a modern táplálkozástudományi felfedezéseket ismerő egyén már most kiléphet e körforgásból, vegetáriánusként békében élve az élővilággal!

Meglepő lehet egyesek számára, hogy amire a táplálkozástudomány csak századunk utolsó évtizedeiben jött rá, azt a Biblia immár 3500 éve tanítja: az ember legegészségesebb tápláléka a gabona, a gyümölcs, az olajos magvak, a hüvelyesek és a zöldségfélék. Ez az állati eredetű táplálékot nem tartalmazó étrend segíti elő leginkább a fejlődést, az egészséget, a gyógyulást. Az eredeti étrendtől a bűn és következményei miatt tért el az ember.

Másrészt, a megváltozott körülmények miatt, a gazdasági állatartás is beindult. Ábel, az első házaspár második gyermeke juhásztor volt, és lehetséges az, hogy a gyapjú feldolgozásán kívül a tejtermékek használatát is már akkor megengedte nekik az Úr.

Íme, hogyan ír e foglalkozásról három évezreddel később a Példabeszédek könyvében Salamon király:

„Szorgalmasan megismerd a te juhaid külsejét, gondold a nyájakra. Mert nem örökkévaló a gazdagság, és vajjon a korona nemzetségről nemzetségre lesz-e? Mikor levágatott a szénafű, és megtetszett a sarjú, és begyűjtettek a hegyekről a fűvek: vannak juhaid a te ruházatodra, és kecskebakok mezőnek árául, és elég kecsketej a te ételedre,

**Az Édenkertben minden – így az élelem is – tökéletes volt.
Butchart Gardens, Viktória állam, Kanada.**

a te házadnépének ételére, és szolgálóleányaidnak ételül.” (Példabeszédek 27:23-27)

Ugyanakkor, az Édenből kiűzött emberi családnak be lett mutatva a Megváltó majdani eljövetele, és a Belé vetett hitet kifejező áldozati rendszer szükségessége.

Ekként, Ábelt ott látjuk, amint ajándékot visz az Úrnak „az ő juhainak első fajzásából és azoknak kövérségéből.” (1 Mózes 4:4)

Itt a – később Izrael népének pontosan előírt és írásba foglalt – teljesen égő áldozatra gondolhatunk, amely esetében nem kellett az állat valamely részét elfogyasztani.

Ennek keretében, a feldarabolt marha vagy juh részeit teljesen el kellett égetni az oltáron. Íme, miként zajlott le eme hit-cselekedet:

„Ha valaki közületek áldozni akar az Úrnak: barmokból, tulok- és juhféléből áldozatok.

Ha tulokféléből áldozik egészen égőáldozattal: hímmel és éppel

áldozzék. A gyülekezet sátorának ajtajához vigye azt, hogy kedvessé legyen az Úr előtt.

És tegye kezét az égőáldozat fejére, hogy kedves legyen ő érette, hogy engesztelést szerezzen az ő számára.

*És ölje meg a tulkot az Úr előtt, az Áron fiai pedig, a papok, vigyék fel a vért, és hintsék a vért köröskörül az oltárra, amely a gyülekezet sátorának nyílásánál van. (...) és füstölögtesse el a pap **az egészet** az oltáron **egészen égőáldozatul**. Ez a tűzáldozat kedves illatú az Úrnak.” (3 Mózes 1:2-5,9)*

Az Özönvíz miatti változások

Alapvető módosulás a táplálkozást illetően az özönvíz után állt be. A Földet elborító vízárdat elpusztította a növénytakarót, és Isten megengedte a húsevést.

„Minden mozgó állat, amely él, legyen nektek eledelül; amint a

zöld füvet, nektek adtam mindazokat.

Csak a húst az őt elevenítő vérral meg ne egyétek.” (1 Mózes 9:3-4)

Első pillantásra valóban úgy tűnne, hogy a kelet-ázsiai meg az Amazonász-őserdőbeli lakosság kutyát-macskát-kígyót-békát-bogarat és minden mást elfogyasztó gyakorlata bibliailag megalapozott.

Azonban, amit először is megfigyelhetünk az, hogy csak a mozgó, azaz nem elhullott vagy vadaktól széttépett állatok fogyasztását engedte meg az Úr, s ezen kívül a vér kifogása és megevése is teljesen tiltott volt.

Másrészt, Isten már az özönvíz előtt megkülönböztette a „tisztá” és a „tisztátalan” állatokat. Az előbbiekből Noé hét párt vitt be a bárkába (vagyis Isten parancsára ezek eljöttek a vadonból, és beléptek a Noé és segítői által megépített menedékhajóba), az utóbbiakból azonban csak két pár jött be, a faj fenntartása végett.

„Minden tiszta baromból hetet-hetet vígy be, hímet és nőtényét; azokból a barmokból pedig,

amelyek nem tiszták, kettőt-kettőt, hímet és nőtényét. Az égi madarakból is hetet-hetet, hímet és nőtényét, hogy magvok maradjon az egész föld színén.” (1 Mózes 7:2-3)

Azt is látjuk, hogy Noé ugyanakkor ismerte Isten erre vonatkozó akaratát az áldozást illetően, és az Özönvíz végezetével, a bárkából való kilépéskor csak a tiszta állatokból áldozott, melyeket később a Mózesnek megadott listán az Úr ehetőnek is nyilvánított.

„És oltárt építé Noé az Úrnak, és vőn minden tiszta állatból és minden tiszta madárból, és áldozék égőáldozattal az oltáron.” (1 Mózes 8:20)

A logikus következtetés e ponton az lenne, ha kimondanánk: Noé és családja, ha el is kezdték enni az állatok húsát, választásuk csupán a tiszta állatokra eshetett.

Ehhez tudni kell azt, hogy Isten nem változik:

*„Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről való, és a világosságok Atyjától száll alá, **akínél nincs változás**, vagy változásnak árnyéka.”* (Jakab 1:17)

Így hát lehetetlen azt hinnünk, hogy Ő az egyik pillanatban bűnnek és utálatosságnak tart valamit, majd rá egy időre (vagy azelőtt egy idővel) ugyanazt kedvesnek és elfogadhatónak tekinti.

„Semmi utálatosságot meg ne egyél.

Ezek azok az állatok, amelyeket megehettek: az ökör, juh, kecske,

Szarvas, őz, bival, vadkecske, zerge, vad bika és jávor.

És mindazt az állatot, amelynek hasadt a körme és egészen ketté hasadt körme van, és kérődző az állatok között, megehetitek.

De a kérődzők és hasadt körműek közül ne egyétek meg ezeket: a tevét, a nyulat és hörcsöket, mert kérődznek ugyan, de körmük nem hasadt; tisztátalanok legyenek ezek néktek.

És a disznót, mert hasadt ugyan a körme, de nem kérődzik; tisztátalan legyen ez néktek. Ezeknek húsból ne egyetek, holttestöket se illessétek.

Ezeket ehetitek meg mindazokból, melyek vízben élnek: aminek úszó szárnya és pikkelye van, mind megegyétek; valaminek pedig nincsen úszó szárnya és pikkelye, meg ne egyétek; tisztátalan az néktek.” (5 Mózes 14:3-10)

„De legyenek is utálatosak néktek; azoknak húsból ne egyetek, és holttestöket is utáljátok.” (3 Mózes 11:11)

Ezért kimondhatjuk: Isten megengedte az ember számára a tiszta állatok fogyasztását, ám mindig is utálatosnak tartotta a tisztátalan állatok megevését. Ugyanakkor, ezen előbbi lények fogyasztása sem kötelező: ez meglátszott a

Habár a juh tisztának van nyilvánítva, megölése és elfogyasztása már a bűn világának velejárója.

pusztai vándorlás alatti, s a Mennyből biztosított manna-étrendből, melyet az Úr csak kétszer, a nép követelésére egészített ki fürjekkel.

De Jézus miért nem?

Feltevődik még egy kérdés: ha a vegetáriánizmus lenne Isten akarat, akkor maga az Úr Jézus, e Földre jöttkor, miért nem volt vegetáriánus, példát statuálva ezzel?

Tudjuk, hogy Ő annyira megalázta magát, hogy szolgálai formát vett föl, és emberekhez hasonlóvá lett (lásd Filippi 2:7 versét), és így beilleszkedett a szegény galileai halászok, s az akkori lakosság életmódjába. Ekképpen sokszor láthatjuk Őt, amint sült halat eszik, sőt, kétszer azt meg is szaporítja, máskor pedig az Őrá mutató pászka ünnepen a hajdanában éppen Ő általa előírt vacsorát fogyasztja, melynek része volt a sült bárány is.

Azonban gondoljuk meg: az Úrvacsora megalapításakor, Jézus nem a húst, hanem csupán a kovásztalan kenyeret és a szőlőlevet választotta ki a keresztény egyház számára az Ő áldozatára való emlékezés végett.

Az örök életben pedig, ahova nemsokára belépünk, többé nem lesz halál és vérontás.

Milyen csodálatos az, hogy már e pillanattól fogva készülhetünk ezen életmódra, elutasítva azt, hogy ajkunk akár a tisztának nyilvánított állatok húsát és egyéb testrészeit illesse, amikor azon táplálkozási módot választjuk, amelyet a Teremtő számunkra mindig is ideálisnak tartott!

Mi a jó számunkra?

De térjünk most vissza az Ószövetséghez! Részletesen a 3 Mózes

11. és az 5 Mózes 14. fejezete tartalmazza a tiszta és tisztátalan állatok listáját, ám ne feledjük: az özönvíz még a zsidó nép atyjának, Ábrahámnak a kiválasztása előtt több száz évvel történt – s ekként nem mondhatjuk azt, hogy e megkülönböztetés csupán a zsidó népre tartozna. Noénak, minden jelenlegi nép ősatyjának az idejében még nem létezett Izrael népe, s így az akkori rendelkezések **minden emberre vonatkoznak**.

Más szóval: Isten nem csupán egyetlen nemzet számára adott törvényt a táplálkozás terén, hiszen minden emberi test ugyanazon természeti törvények szerint működik.

Az érző lények életének kioltása árán történő életfenntartás elképzelhetetlen – jelzi az Írás – abban a hazában, ahol nem lesz többé se gyász, se halál, se fájdalom, se jajkiáltás; ahová az életet szerető és tisztelő vágyakoznak.

„... és a halál nem lesz többé; sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az első elmúltak.” (Jelenések 21:4)

„A farkas és bárány együtt legelnek, az oroslán, mint az ökör, szalmát eszik, és a kígyónak por lesz az ő kenyere. Nem ártanak és nem pusztítanak sehol szentségemnek hegyén; így szól az Úr.” (Ésajás 65:25)

Nemcsak a Biblia, hanem Noé szétszóródott leszármazottai, vagyis az ókori pogány irodalom is megemlékezik az ember hajdan kori, eredeti táplálékáról. Ovidius (i.e. 43 - i.sz. 18) latin költő írja:

Jézus a legegyszerűbb emberek eledelét szaporította meg

„Az Aranykorban az étel gyümölcs volt, senki nem merészelte száját véres hússal beszennyezni. Akkor a madarak biztonságosan repülhettek a légben, a félénk nyulak szaladgálhattak a cserjésekben, és a halaknak nem kellett félni hazug csalétektől. Mindenkinél nyugalma volt, igazi béke honolt.”

(Metamorphoses I., 103)

Ma az állatbetegségek egyre inkább terjednek, és egyre inkább átvihetők az emberre. Az állattenyésztésben alkalmazott serkentő, növekedési hormonok, az antibiotikumok, a húshozam-növelő, stresszt gátló szerek amúgy is nagy veszélyt jelentenek egészségünkre. A közelmúltban kirobbant járványszerű **állatbetegségek, sőt a mostani, valószínűleg a denevérről származó és valamely köztes, ugyancsak tisztátalan, és Kelet-Ázsiában fogyasztott állatról az emberre áttért koronavírus járvány is rendkívüli figyelmeztető jelek.**

A józan belátás arra indít, hogy mostantól a leölt állatokból szár-

A gyöngéd szív el sem tudja képzelni, hogy szeretett állatának életét kioltva, meg kellene ennie azt.

mazó táplálékokat nagymértékben vagy teljesen mellőzzük, míg a tiszta, és élő állatoktól származókat - úgy mint a tojás és a tejtermék - bölcsen és egyre kisebb mennyiségben használjuk, megtanulva azok helyettesítését növényi eredetű, és hasonló tápértékű termékekkel.

Valóban: a mai időkben egyre sürgetőbbé és megfontolásra méltóbbá válik az édeni mintához való visszatérés.

A pusztai vándorlás alatt

Rég elfeledett igazság, hogy „az ember édeni táplálékának megválasztásával az Úr egyszerűen mind a (követésre méltó) **legjobb étrendet** mutatta meg; Izraelt, étrendjének megválasztásával Isten

ugyanerre a leckére tanította. Kihozta őket Egyiptomból, és vállalta nevelésüket, hogy olyan nép legyen, amelyet sajátjának nevezhet. Általuk akarta megáldani és tanítani a világot. Olyan táplálékkal látta el őket, amely ezt a célt a legjobban szolgálta. Nem hússal, hanem **mannával**, vagyis mennyei kenyérrel” (E. G. White: *A nagy orvos lábnyomán*. 216. oldal)

Adott ugyan nekik húst egy rövid ideig, de, amint már említettük, csakis azért, mert elégedetlenkedtek, és Egyiptom húsfazekai után kíváncskodtak.

„És zúgolódék Izrael fiainak egész gyülekezete Mózes és Áron ellen a pusztában.

S mondának nékik Izrael fiai: Bár megholtunk volna az Úr keze által Egyiptom földén, amikor a húsfazék mellett ülünk vala, amikor jól lakhatunk vala kenyérrel...” (...)

És szóla az Úr Mózesnek, mondván: *Hallottam az Izrael fiainak zúgolódását, szólj nékik mondván: Estennen húst esztek, reggel pedig kenyérrel laktok jól és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr a ti Istentek.”* (2 Mózes 16:2-3, 11-12)

Isten ezután este fürjekkel, majd reggelre mannával (vagyis koriander nagyságú szemcsékkel, melyeket megőröltek, és megfőztek kásának, vagy lepényt sütöttek belőle – lásd 4 Mózes 11:7-8 verseit) borította be körülöttük a pusztát, és ekként a nép megnyu-

godott. Azonban, a Színaj-hegy melletti tábortól tovább haladva, egy nap újból húst kívántak. Ekkor megisméltődött a fürjekkel való csoda, de a nép annyira mértéktelenül és visszataszító kívánsággal ette azt, hogy végül Isten büntetését vonták magukra:

„*A hús még foguk között vala, és meg sem emésztették vala, amikor az Úrnak haragja felgerjede a népre és megveré az Úr a népet igen nagy csapással. És elnevezék azt a helyet Kibrot-thaavának:¹ mert ott temeték el a mohó népet.”* (4 Mózes 11:33-34)

Tehát, más szóval: a húsevés következtében a nép ezrei megbetegedtek és meghaltak.

„Mégsem fogadták soha szívesen a hús nélküli étrend korlátozásait. Az továbbra is nyílt vagy titkos elégedetlenség és zúgolódás forrása volt. Nem is állandósították.” (E.G. White, ugyanott)

Sajnos, ez az isteni tanácstól való idegenkedés a magukat Istenhez tartozónak vallók körében is a mai napig eleven.

„**Gabonából, gyümölcsből, zöldségféléből (és olajos magvakból)** áll az az étrend, amelyet a Teremtő számunkra választott. Ezek az ételek a lehető legegyszerűbb és legtermészetesebb módon elkészítve a legegészségesebbek és legtáplálóbbak; olyan erőt, szívósságot és szellemi frissességet biztosítanak, ami a bonyolultabb táplálékokból nem meríthető.” (ugyanott, 207. oldal)

Az ételtől a lélekig

Az étkezés a **vendégszeretet** gyakorlásának és a társas eszmecserének kiváltságos alkalmá.

1 Kibroth-hattaavah: *A móhóság sírjai* (héberül). A hely valószínűleg a Vádi Murrah völgyében, az Akaba-öböl közelében található (lásd: www.bible-studytools.com/dictionary/kibroth-hattaavah).

Ábrahám örömét lelte abban, hogy a vándorokat étellel felfrissítse, és Krisztus is asztalához hívta, megvendégelte a vele szoros közösségbe vágyakozó tanítványokat.

Akivel egy asztalhoz leülünk, akivel az együttétkezés örömeiben részesülünk, azzal könnyen párbeszédbe elegyedünk, bensőséges kapcsolatba kerülhetünk. Az **ételtől a lélekig** rövid út vezet. Élünk gyakrabban az **emberi kapcsolatok ápolásának** e kitüntetett lehetőségével!

Távolról sem az a fontos csupán, hogy **mit**, hanem az is, hogy **mikor, hogyan és mennyit** eszünk. A rossz táplálkozási szokások ugyanannyi kárt okoznak, mint a helytelenül megválasztott élelmiszerek. Az étkezés idejében és módjában való helyes szokások kialakítása olykor **még nehezebbnek** tűnik, mint bizonyos egészségtelen ételekről való lemondás.

Mikor?

„A nemes ember idejében, a test erejéért eszik, és nem az itálért” (Prédikátor 10:4)

Miért? Mert **ésszerűség és elvek** irányítják táplálkozásában is. Ügyeljünk hát arra, hogy étkezések között mellőzzük az eszegetést; hagyjunk nyugodt időt az emésztésre; lefekvés előtt legalább négy órával már ne fogyasszunk semmit, hogy az emésztési folyamat lezárulhasson; lehetőleg mindig ugyanabban az időben táplálkozzunk, és a reggeli legyen közülük a legbőségesebb! Majd várjunk 5–6 órát a következő étkezésig, a vacsorát pedig akár el is hagyhatjuk, de ha mégis fogyasztunk valamit, az a nap legkönnyebb étkezése legyen.

Valójában a legtöbb ember számára a **napi két étkezés lenne ideális: pl. ha reggel 8-9 óra körül a napi kalóriamennyiség 55, míg délután 2-3 körül e mennyiség 45 százalékát fogyasztanánk el, és e két étkezésen túl már csak tiszta vizet innánk.**

Hogyan?

A Biblia arra is tanít, hogy **örömmel és megelégedéssel** fogyasszuk ételünket, amit a Teremtőnk jóságából elvehetünk.

„Ez azért a jó, amelyet én láttam, hogy szép dolog enni és inni, és jól élni minden ő munkájából, amellyel fárasztotta magát a nap alatt, az ő élete napjainak száma szerint, amelyeket adott neki az Isten; mert ez az ő része. És amely embernek adott Isten gazdagságot és kincseket, és akinek megengedte, hogy egyék abból és az ő részét elvegye, és örvendezzen az ő munkájának: ez az Istennek ajándéka! Mert nem sokat emlékezik meg [az ilyen] az ő élete napjainak [számáról], mivelhogy az ő szívének örömét az Isten kedveli.” (Prédikátor 5:18-20)

Mennyit?

Fizikai és lelki kárt okozunk magunknak, és másokra is taszítóan hat, ha nem ismerünk **mértéket**, ha többet eszünk a kelleténél. Megszívlelendő Példabeszédek könyvének tanácsa:

„És kést tégy a torkodra, ha mértéktelen vagy.” (Példabeszédek 23:2)

Az étkezés **kihat a jellemre**. Összüleinket az étvágy vitte bűnbe, és szakította el Teremtőjüktől. Azóta is az az ember legnagyobb próbája, hogy **önuralmat** gyakoroljon ezen a téren.

A izraeliták felszedik a mannát. Ercole de Roberti (1451-1496) ferrarai festő műve.

Az ideális az, ha idejében, családi körben, békességben és szeretetben, s egészségesen is táplálkozunk.

A mértéktelenség legyőzése

Lássuk, hogyan győzött e tekintetben is Megváltónk:

„Jézus Krisztusnál – csakúgy, mint az első emberpárnál – az étvágy volt az első nagy kísértés (a pusztában, ahol szolgálata megkezdése előtt 40 napig böjtölt). Ahol a romlás elkezdődött, pontosan ott kell a megváltás munkájának is elkezdődnie. Ahogy Ádám az étvágy kielégítésével elbukott, úgy kellett annak megtagadásával Krisztusnak győznie. (...) Ádámtól Krisztusig a kívánságoknak való hódolás szinte korlátlanul megnövelte az **étvágy** és a **szenvedélyek** hatalmát. Így az emberek lealacsonyodtak, betegek lettek, és maguktól képtelenek voltak győzni. (...)

„Minden korban a testi természet támadó kísértések voltak a leghatásosabbak az emberiség megrontásában és lealacsonyításában. Az ellenhatalom a **mértéktelenséggel** rombolja az Istentől legdrágább ajándékként kapott szellemi és erkölcsi erőket. Így az

ember számára lehetetlenné válik az örökbecsű dolgok értékelése. Sátán az élvezetek által igyekszik kiirtani a lélekből az Istenhez való hasonlatosság minden nyomát. (...)

Krisztus kiállta az emberért a legkomolyabb próbát, és győzött. Érdeklünkben olyan **önuralmat** gyakorolt, amely erősebb az éhségnél és a halálnál. Ebbe a győzelembe tartoznak azok a problémák is, amelyekkel találkozunk a sötétség erőivel folytatott küzdelmeinkben.” (Ellen G. White: Jézus élete – részletek A megkísértés című fejezetből – 89. és 93. oldalak)

Másrészt, Pál apostol is ekként int minket:

„Nem tudjátok, hogy **ti Isten temploma vagytok**, és az Isten Lelke lakozik bennetek? Ha valaki az Isten templomát megrontja, megrontja azt az Isten. Mert az Isten temploma szent, ezek vagytok ti (...) dicsőítétek azért az Istent a ti testetekben és lelkeitekben.” (1 Korintus 3:16–17, 20)

„Tisztítsuk meg magunkat minden **testi és lelki tisztátalanságtól**, Isten félelmében vivén véghez a mi megszentelésünket.” (2 Korintus 7:1)

„A ti szentté lételetek Isten akaratára..., hogy mindegyikőtök szentségben és tisztességben tudja bírni a maga edényét.” (1 Thesszalonika 4:3–4)

Valóban, az Úr „útjai gyönyörűséges utak, és minden ösvényei: békesség. Életnek fája ez azoknak, akik megragadják, és akik megtartják, boldogok!... Mert életük ezek azoknak, akik megnyerik, és egész testüknek egészség!” (Példabeszédek 3:17-18, 4:22)

A megújult emberi természet és az újjáteremtett föld valósága

Az üdvözültek, az örök életre való belépésre készülődve, a Szentlélek újjászülő ereje által megtapasztalták a bűntől való teljes szabadulást, és megtisztultak minden testi-lelki tisztátalanságtól (2 Korintus 7:1). Nem található bennük álnokság, „mert Isten királyi széke előtt feddhetetlenek” (Jelenések 14:5). Életmódjuk is ezt tükrözi. Megismerték az édeni mintát, és ők ezen a téren is valóban a „régik romok megépítői”, az „ösvények megújítói” (Ésajás 58:12).

Függelék

Visszatérnek az élet elfeledett alapelveihez – napfény, levegő, mozgás, víz, pihenés, helyes táplálkozás. Kialakul bennük a teljes bizonyság Istenben, aminek eredménye a teljes lelki gyógyulás. Megtapasztalják a Benne lakozás nyugalma, a valódi békét, a „kibeszélhetetlen és dicsőült örömet”, és boldogságot (Malakiás 4:2; 1 Péter 1:8).

Elnyerik az önuralmat és gyakorolják a mértéket, a mértékadó Isten által. Isten mintegy pecsétet pecsételi életükre, szándékukra, vágyukra az örök és maradéktalan gyógyulást. Nem halhatnak meg, nem lesz sem fájdalom, sem sírás, sem jajkiáltás többé a részük, mert mindezek elmúltak (Jelenések 21:4).

Az új Földön többé sem állat, sem ember nem fogyasztja más állat testét, ahogy az Édenben sem tették. Vigasztaló és bátorító, hogy a Szentírás tanítása összhangban van a természetet szerető, és az állatvilággal együtt érző emberi szív érzéseivel, vágyaival!

Zárjuk e gondolatokat azon, nemsokára bekövetkező idillikus állapotokkal, amelyeket Isten 27 évszázaddal ezelőtt, Ézsaiás próféta által vetített előre:

„És lakozik a farkas a bárányal és a párduc a kecskefiúval fekszik, a borjú és az oroszlánkölyök, és a kövér barom együtt lesznek, és egy kisgyermek őrzi azokat. A tehén és a medve legelnek, és együtt fekszenek fiaik, az oroszlán, mint az ökör szalmát eszik.

És gyönyörködik a csecsszopó a viperák lyukánál, és a csecstől elválasztott a basiliskus lyuka felett terjengeti kezét: Nem ártanak és nem pusztítanak szentségemnek hegyén, mert teljes lesz a föld az Úr ismeretével, mint a vizek a tengert beborítják.” (Ézsaiás 11:6–9).

Szabó Attila, lelkész,
Balatonfüred (és J.E.)

Az Úr Jézus közeli eljöveteleig várható, előttünk álló, és a Szentírás lapjain előre megprófétált, ám a Megváltási Terv lezajlása szempontjából szükséges, nagyon nehéz idők egy pontos életstratégiát kívánnak meg Isten e földi gyermekei esetében.

1. Teljes, Istenben való bizonyság.

„Elég minden napnak a maga baja.” (Máté 6:34)

„Ne aggodalmaskodjatok tehát, és ne mondjátok: Mit együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mivel ruházkodjunk? (...) Hanem keressétek először Isten országát és az ő igazságát, és mindezek megadatnak néktek.” (Máté 6:31,33)

„Hát elfeledkezhetik-e az anya gyermekéről, hogy ne könyörüljön méhe fián? És ha elfeledkeznének is ezek: én te rólad el nem feledkezem.” (Ézsaiás 49:15)

2. A bűntől való megtisztulás, minden hanyagság, bűn és rossz szokás elvetése, Isten ereje által.

3. Vidékre való költözés, avagy vidéki, jókora kerttel rendelkező ház beszerzése, ha csak lehet (a városiak esetében).

4. A kert, földterület szorgalmas megművelése. Tanuljuk meg a zöldkomposzt használatát az állati trágyákkal párhuzamosan. Lehetőleg küszöböljük ki a műtrágyát – ez tönkreteszi a föld termőerejét.

5. Ha nem tartunk vágóállatot, sokkal kisebb földterületből meg lehet élni. A burgonya, kukorica, bab termelése nem is igényel gépeket és állat-fogatot – legroszabb esetben emberi erővel, ásóval-kapával el lehet boldogulni. A burgonya és a kukorica Amerikából származik. Az őslakos indiánok, az európaiak jövetele előtt sem az ekét, sem az ígáslatot nem ismerték. A talajt csak testi erővel ásták fel, s mindent így végeztek, megtermelve minden szükségeset.

Ne feledjük: végül is egyedül Isten az, akitől függünk, és aki megáldhatja munkánkat.

6. Az állatok fogyasztásának elhagyása. A vegetáriánus receptek megtanulása, megszeretése (lásd a mi lapunkban eddig megjelent ételrecepteket is).

7. A élet leegyszerűsítése. Minél kevésbé támaszkodjon háztartásunk, megélhetésünk a gáz-, villany- és vízellátásra, motorokra,

A kertünkben örömmel végzett munka és az így nyert saját termékek az új Éden előízét jelentik.

Indián asszonyok az Andokban. Az innen származó, és rendkívül tápláló burgonyát ősidők óta kézi erővel termelik meg a meredek hegyoldalakon.

autókra, gépekre. Tisztítsuk ki a kutakat, amelyekből azután kézi erővel is lehet meríteni. Biztosítsuk házunkat fával fűthető csempékályhakkal is.

8. És: olvassuk naponta a Bibliát, s ugyanakkor szüntelen imádkozunk, kérve Isten állandó oltalmát életünkkel!

„Az Úr közel!” (Filippi 4:5)

„Bizony, hamar eljövök. Ámen, bizony jövel Uram Jézus!” (Jelenések 22:20)

(J.E.)

Tiszta és tisztátalan hús fogyasztása az első századi egyházban

Péter látomása

Ahogy lapunk 10. számában már említettük, a Cseledek 10:9-16-ban levő, Péter látomásáról szóló rész nem oldja fel a tiszta-tisztátalan közötti különbséget. Mi is történik itt?

Isten e látomásban számos földi állatot mutat Péternek, felszólítva őt arra, hogy egye meg őket:

„És látá, hogy az ég megnyílt és leszálla ő hozzá valami edény, mint egy nagy lepedő, négy sarkánál fogva felkötve, és leeresztve a földre: melyben valának mindenféle földi négylábú állatok, vadak, csúszómászó állatok és égi madarak.

És szózat lőn ő hozzá: Kelj fel Péter, öljed és egyél! Péter pedig monda:

Semmiképpen sem, Uram; mert sohasem ettem semmi közönségest, vagy tisztátalant.

És ismét szózat lőn ő hozzá másodszor is: Amiket az Isten megtisztított, te ne mondd tisztátalanoknak.” (Cseledek 10:11-15)

Először is azt láthatjuk, hogy három és fél évvel az Úr kereszthalála után Péter, saját bevallása szerint, még mindig tartózkodott a tisztátalan állatok fogyasztásától. Így hát az az elmélet, mely szerint Jézus már e földi életében feloldotta volna tanítványai előtt ezt a megszorítást, nem hihető.

Másodszorban, valóban úgy tűnik, mintha az Úr e ponttól már nem kívánná többé a tiszta és a tisztátalan állatok megkülönböztetését. De ha tovább olvassuk, azt látjuk hogy Péter ezután nem a kutya vagy a macska levágását kérte a gazdasszonyától, hanem megértette, hogy itt valamiféle jelképes látomásról van szó,

Ahol Péter a látomást kapta: Jaffa (latinul Joppe) tengerpartja napjainkban

amelynek fel kell fedeznie az igazi értelmét.

„Amint pedig Péter magában tündök, mi lehet az a látás, amelyet látott, ímé a férfiak, kiket Kornélius küldött, megtudakozván a Simon házáat, odaérkezének a kapuhoz, és bekiáltván megtudakozák, vajjon Simon, ki neveztetik Péternek, ott van-e szálláson?

És amíg Péter a látás felől gondolkodik, monda néki a Lélek: Ímé három férfiú keres téged:

Nosza kelj fel, eredj alá, és minden kételkedés nélkül menj el ő velük: mert én küldöttem őket.” (17-20. versek)

Elment hát velük Cézareába, Kornéliushoz, aki ezután háza népével együtt alig várta, hogy az evangéliumot hallhassa.

Ekkor Péter így szólt:

„Bizonytalán látom, hogy nem személyválogató az Isten;

Hanem minden nemzetben kedves ő előtt, aki őt félt és igazságot cselekszik.” (34-35 versek)

Addig – a zsidó tanítók előítéleteinek hatására – úgy gondolta, hogy a pogányok tisztátalanok, s így nem részesülhetnek az Izráelnek megígért örökségben, sem az evangélium tanításában. Csak-hogy ez volt az a pont, ahol Isten rámutatott arra, hogy Őelőtte minden ember értékes. Tehát, a különböző, tisztátalan állatok elfogyasztásának jelképe a pogány népekkel való közösségre vonatkozott.

Másik:

A korintusi étkezési dilemma

„Mindent, amit a mézsárszékben árulnak, megegyetek, semmit sem tudakozván a lelkiismeret miatt. Mert az Úr a föld és annak teljessége. Ha pedig valaki meghív titeket a hitetlenek közül és el akartok menni, mindent, amit elétek

hoznak, megegyetek, semmit sem tudakozódván a lelkiismeret miatt.

De ha valaki ezt mondja néktek: Ez bálványáldozati hús, ne egyétek meg amiatt, aki megjelentette, a lelkiismeretért; mert az Úr a föld és annak teljessége.” (1 Korintus 10:25-28)

Innen is sokan azt értik, hogy a tisztátalan húst is meg lehet enni, hisz azt is árulnak a mézsárszékben. De ha jobban megfigyeljük a szöveget, és ismerjük az akkori korintusi körülményeket, megértjük azt, amire Pál gondolt.

Korinthosz, Apolló ókori templomának romjai

Korintus (Korinthosz) egy görög bálványáldozati központ volt, és a bálványtemplomokhoz tartozó mézsárszékben adták el a bálványistenek előtt feláldozott állatok húsát.

Nos, Pál szerint meg lehetett enni az ilyen húst, hisz a bálvány az semmi, mivel csak egy igaz Isten van, akié az egész föld. Így nem változtatott a húson az, hogy az illető, helyi hamis istenség szobra előtt vágták le az állatot, vagy sem.

De voltak olyanok a hitetlenek (pogányok) között, akik megbotránkoztak akkor, ha ezekből tovább ettek a kereszténnyé vált görögök, hisz ez szerintük azt je-

lentette, hogy továbbra is az illető bálványistennek hódolnak azáltal, hogy a „szent” húst elfogyasztják. Ezért éppen az illető miatt kellett tartózkodni a hús elfogyasztásától, hogy ne adjanak neki okot a botránkozásra.

Figyeljük meg ezen problémát az alábbiakban is, ahol a már kereszténnyé lett, de nemrég még pogány testvérek iránti viselkedésről van szó: nem szabadott őket a bálványáldozati hús fogyasztásával megbotránkoztatni, hisz ha az erőtlenebbje az ilyen

húst megeszi, visszaeshetett volna a pogány vallás hamis istenimádatába.

„Tehát a bálványáldozati hús evése felől tudjuk, hogy egy bálvány sincs a világon, és hogy Isten sincs senki más, hanem csak egy. Mert ha vannak is úgynevezett istenek akár az égben, akár a földön, amint hogy van sok isten és sok úr; mindazáltal nekünk egy Istenünk van, az Atya, akitől van a mindenség, mi is ő benne; és egy Urunk, a Jézus Krisztus, aki által van a mindenség, mi is ő általa.

De nem mindenki van meg ez az ismeret; sőt némelyek a bálvány felől való lelkiismeretük szerint mind mai napig mint bálványáldozatot eszik, és az ő lelkiis-

meretők, mivelhogy erőtelen, megfertőztetik.

Pedig az eledel nem tesz minket kedvesekké Isten előtt; mert ha eszünk is, nem leszünk gazdagabbak; ha nem eszünk is, nem leszünk szegényebbek.

De meglássátok, hogy ez a ti szabadságtok valamiképpen botránkozásukra ne legyen az erőteleknek.

Mert ha valaki meglát téged, akinek ismereted van, hogy a bálványtemplomnál vendégeskedel,

Másrészt valóban, a görögök és a rómaiak a Bibliában megengedett tiszta állatokon kívül (marha, kecske, juh) bizonyos istenségeknek lovat (Poszeidónnak) vagy disznót (Déméternek) is áldoztak – így tehát az ezekből való hús is ott lehetett a mészárszékekben.

Meg kell azonban értenünk azt, hogy az első századi kereszténység az ószövetségi tanításra épült. Az első, apostoli egyház kezében levő Írások az Ószövetség

beszélve a zsidókból lett Krisztus-követőkről – természetes volt Istennek az ószövetségi Szentírásban foglalt törvényeinek betartása. Különben a rómaiak is úgy tekintettek a keresztényekre, mint a zsidó vallás egy új hajtására: egyisten-hit, egy názareti zsidó ember Messiásként való elfogadása, a zsidó szent iratok átvétele, stb.

Ekként természetesnek tarthatjuk azt, hogy az első keresztények betartották a bibliai étkezési szabályokat is, nem vásárolva meg a disznó, vagy egyéb tisztátalan húsokat.

Azt állítani, hogy Jézus golgotai áldozatát követően az olyan zsidók, mint Pál vagy Péter, akik előtt számtalan nemzedék óta utálatos volt a tisztátalan állatok megevése, most könnyedén áttértek (még ha már létezett volna is ez a tanítás, habár mint mondtuk, csak később jött be) – a mai keresztényekhez hasonlóan - a disznóra, vérre, zsírra és szalonnára:¹ az akkori gondolkodás teljes félreismerése lenne.

Kb. olyannyira, mintha valaki azt mondaná nekünk: mától nyugodtan fogyaszthatjuk a kutyát, macskát, patkányt, majmot, kígyót, pókot, stb. – hisz a világ különböző tájain ezt megteszik...

Oly könnyen rá tudnánk-e venni magunkat?

Ami tisztátalanná tesz

Most pedig tekintsük meg azt az Igehelyet, amelyet a leginkább szoktak idézni annak bizonyítására, hogy Jézus már a Golgota előtt, a munkássága idején megszüntette a tisztátalan állatokra megadott étkezési tilalmat.

Máté evangéliumában ezt olvassuk:

1 „Örökkévaló rendtartás legyen a ti nemzetségeiteknél minden ti lakhelyeteken: semmi kövér és semmi vért meg ne egyetek!” (3 Mózes 3:17)

Tóra-tekerics (Mózes első öt könyvének) olvasása egy zsinagógában. Az első századi keresztények a zsidók ószövetségi iratai alapján hittek, miközben a Názareti Jézust elfogadták az ugyanezen iratokban megígért Messiásként.

annak lelkiismerete, mivelhogy erőtelen, nem arra indíttatik-é, hogy megegye a bálványáldozatot?

És a te ismereted miatt elkárhozik a te erőtelen atyádfia, akiért Krisztus meghalt.

Így aztán, mikor az atyafiak el-len vétkeztek, és az ő erőtelen lelkiismeretüket megsértitek, a Krisztus ellen vétkeztek.

Annakokáért, ha eledel botránkoztatja meg az én atyámfiát, inkább soha sem eszem húst, hogy az én atyámfiát meg ne botránkoztassam.” (1 Korintus 8:4-13)

iratait jelentették, mivel az újszövetségi iratok csupán a második század elején álltak össze.

Ekkor, az apostolok idején még nem létezett a későbbi századokban a kereszténység körében kialakult zsidóellenesség, mely a teológiába is továbbgyűrűzve, elutasított mindent, amit „zsidós-nak” lehetett tartani: a szombatot, a disznótól és egyéb tisztátalan húsoktól való tartózkodást, sőt magát a „rég”i törvényt is.

Az első, pogányokból lett keresztények számára – nem

„Nem az fertőzteti meg az embert, ami a szájon bemegy, hanem ami kijön a szájból, az fertőzteti meg az embert.” (Máté 15:11)

Ezt a verset, a környezetéből kiragadva, valóban úgy értelmezhetnénk, mintha az Úr azt mondaná: bármit bevihetünk a szánkon keresztül, nem számít. A fő az, hogy a szívünk legyen tiszta.

E magyarázat eredményeképpen van ma az, hogy az állítólagos keresztény országokban alkohol, dohány, kábítószerrel, és számos egészségtelen étellel rombolják a Szentlélek templomát, mely az emberi test.²

Csak hogy itt Jézus nem arról szól, hogy vért, zsírt avagy tisztátalan állatot is nyugodtan meg lehet enni, hanem arra szeretne rámutatni, hogy az emberi hagyományokon alapuló, rituális kézmosás, melyet kihagyva, a farizeusok azt tartották, hogy az ember lelkiileg is tisztátalanná válik – nem szükséges. Ehelyett inkább a szív állapotára kell összpontosítani.

„Amik pedig a szájból jönnek ki, a szívből származnak, és azok fertőztetik meg az embert.

Mert a szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások hamis tanubizonyságok, káromlások.

Ezek fertőztetik meg az embert; de a mosdatlan kézzel való evés nem fertőzteti meg az embert.” (Máté 15:18-20)

Még jobban kitűnik ezen igazság az alábbi, párhuzamos Ige-részből:

„És hozzá gyűlének a farizeusok és némelyek az írástudók közül, akik Jeruzsálemből jöttek vala.

2 „Avagy nem tudjátok-e, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szent Léleknek temploma, amelyet Istentől nyertetek; és nem a magatokéi vagytok?” (1 Korinthus 6:19-20)

Aminek az elfogyasztására egy zsidó ember sosem gondolt volna (de még mi sem): kutyus vár arra, hogy társai sorsában részesüljön (Guangxi Kutyahús Fesztivál, Kína).

És látván, hogy az ő tanítványai közül némelyek közönséges, azaz mosdatlan kézzel esznek kenyeret, panaszkodának.

Mert a farizeusok és a zsidók mind, a régiek rendelkezését követve, nem esznek, hanemha kezöket erősen megmossák;

És piacról jöven sem esznek, ha meg nem mosakodnak; és sok egyéb is van, aminek megtartá-

sát átvették, poharaknak, korsóknak, rézedényeknek és nyoszolyáknak megmosását.

Azután megkérdezték őt a farizeusok és az írástudók: Mi az oka, hogy a te tanítványaid nem járnak a régiek rendelkezése szerint, hanem mosdatlan kézzel esznek kenyeret?

Ő pedig felelven, monda nekik: Igazán jövendőlt felőletek, képmutatók felől Ésaías

próféta, amint meg van írva: Ez a nép ajkaival tisztel engem, a szívök pedig távol van tőlem.

Pedig hiába tisztelnek engem, ha oly tudományokat tanítanak, amelyek embereknek parancsolatai.

Mert az Isten parancsolatját elhagyva, az emberek rendelkezését tartjátok meg, korsóknak és poharaknak mosását; és sok egyéb efféleket is cselekesztek. (...)

Zsidók rituális kézmosása Jeruzsálemben

Disznó helyett tiszta húsból is elkészíthetjük megszokott ételeinket (marha, csirke és pulykahús).

Nem értitek-é, hogy ami kívülről megy az emberbe, semmi sem fertőztetheti meg őt?

Mert nem a szívébe megy be, hanem a gyomrába; és az árnyékszékbe kerül, amely minden eledelt megtisztít.

Monda továbbá: Ami az emberből jó ki, az fertőzteti meg az embert.

Mert onnan belőlről, az emberek szívéből származnak a gonosz gondolatok, házasságtörések, paráznságok, gyilkosságok, lopások, telhetlenségek, gonoszságok, álnokság, szemérmertlenség, gonosz szem, káromlás, kevélység, bolondság:

Mind ezek a gonoszságok belőlről jönnek ki, és megfertőztetik az embert. (Márk 7:1-8, 18-23)

Természetesen, e sorok nem szólnak a higiéniai kézmosás ellen, amely mindig is szükséges, hanem arra hívják fel a figyelmet, hogy az igazi vallás, az Istennel való bensőséges kapcsolat által, a szív megváltozását eredményezi.

„Aki én bennem marad, én pedig őbenne, az terem sok gyümölcsöt.” (János 15:5)

Most pedig nézzünk át meg egy, ezen témához kötődő lgehelyet.

Semmi sem megvetendő...

„Mert Istennek minden teremtet állata jó, és semmi sem megvetendő, ha hálaadással élnek azzal...” (1 Timóteus 4:4)

Ez volt az a Bibliavers, amellyel annak idején a legnehezebben tudtam elboldogulni: hát mégis bármilyen állatot meg lehet enni? Hisz valóban mindet Isten teremtette, tehát jók...

Az ilyen helyzetekben látszik meg az, hogy mennyire fontos alkalmazni a Bibliamagyarázat egyik nagy elvét: a közvetlen és az általános szövegkörnyezetét (kontextusét).

Vagyis: nem szabad sosem egy lgehelyet a szövegkörnyezetéből kiragadva magyarázni, hanem el kell olvasni az egész fejezetet, meg

próbálva érteni, mit is akart az illető író mondani. Másrészt, az így kapott magyarázat sem mondhat ellent a Biblia teljes, máshol világosan kifejezett tanításának az illető témában. Ez utóbbit nevezzük általános kontextusnak.

Olvassuk hát el figyelmesen az illető verset tartalmazó teljes szöveg részt:

„A Lélek pedig nyilván mondja, hogy az utolsó időkben némelyek elszakadnak a hittől, hitető lelkekre és gonosz lelkek tanításaira figyelmeztetve.”

Hazug beszédűeknek képmutatása által, kik meg vannak bélyegezve a saját lelkiismeretükben.

Akik tiltják a házasságot, sürgetik az eledelektől való tartózkodást, melyeket Isten teremtett hálaadással való élvezésre a hívőknek és azoknak, akik megismerték az igazságot.

Mert Istennek minden teremtet állata jó, és semmi sem megvetendő, ha hálaadással élnek azzal;

Mert megszenteltetik Istennek ígéje és könyörgés által.” (1 Timóteus 4:1-5)

A pogány görög aszkéták úgy gondolták, hogy a lélek felszabadulása érdekében meg kell tagadni szinte mindent, ami e földi élet velejárója. E tanítás gyűrűzött tovább a kereszténységbe is. Sziklába vájt remetelak, Dale Abbey mellett, Derbyshire grófságban (Anglia).

Itt rögtön feltűnik valami: ha-
zug beszédű képmutatókról van
szó, akik tiltják a házasságot, és
az olyan eledelektől való tartóz-
kodást, amelyeket Isten arra te-
remtett, hogy hálaadással éljenek
velük az igazságot ismerők.

Ezen szavak valamiféle asz-
ketizmust tanító emberekről
szólnak, akik az igazi szentséget
a cölíbátusban avagy remete-
ségben látták, s ugyanakkor a jó
eledelektől való tartózkodásban.
Csakhogy az igazságot (vagyis az
Ő Igéjét)³ ismerők előtt tudnivaló,
hogy Isten a disznót, patkányt, kí-
gyót, békát, kutyát, macskát, de-
nevért, cápát, rákot, kagylót, stb.
nem étkezésre teremtette, sőt az Ő
szent Szavában többször is figyel-
meztet a tőlük való határozott tar-
tózkodásra (lásd pl. 3 Mózes 11, és
5 Mózes 14. fejezeteit).

Ezen kívül: semmi sem meg-
vetendő, ha hálával vesszük, mert
megszenteltetik Isten Igéje és kö-
nyörgés által.

Csakhogy: az előbb említett ál-
latokat Isten Igéje nemhogy meg-
szentelné, hanem utálatosnak és
tisztátalannak⁴ mondja ki.

Igy hát én nem tudnék áldásért
könyörögni egy ilyen élelem felett.

Lehet, hogy nem mindenkit
győzött meg ez az érvelés, és való-
ban, mivel az Isten Igéjét – habár a
Szentlélek ihlette azt⁵ – de gyenge
emberi nyelven és kifejezésmód-
dal írták, lehetnek benne félreér-
téseknek helyet adó részek. Ezért
kell a Bibliát imával, alázatosan és
őszinte szívvel kutatni.

Mert ha tegyük fel, már indulás-
ból eldöntöm: inkább meghalok,
de a nálunk olyannyira kedvelt
disznótermékeket azért sem fo-
gom elhagyni, akkor e hozzáállá-

³ „Szenteld meg őket a te igazságoddal:
a Te igéd igazság.” (János 17:17)

⁴ Lásd 3 Mózes 11:8,11,20,27,41 verseit.

⁵ „... a Szent Lélektől ihletve szólottak az
Isten szent emberei.” (2 Péter 1:21)

Kisütött kígyók, bogarak, férgek, stb. (Donghuamen Éjjeli Piac, Kína).

som a bibliai megértésemre, és a
levont következtetésekre is befo-
lyással lesz.

Befejezésül pedig bemutatnám
azt az Igerészt, amelyet sok évvel
ezelőtt megértve, sikerült elhagy-
nom a disznót, és egyéb, a Szentí-
rásban tiltott ételmezt.

Akik együtt pusztulnak el

Az én problémám akkoriban,
számos mai keresztény testvérem-
hez hasonlóan, az volt, hogy van-e
bibliai bizonyítékunk arra, hogy a
tisztátalan állatok elfogyasztása
még most, az újszövetségi idő-
szakban is bűn Isten előtt?

Ésajás könyve utolsó fejeze-
tében Jézus második eljövetele
van bemutatva, amikor már nem
sebezhető kisgyerekként, hanem
királyok Királyaként, tűzben jön
el:

*„Mert ímé, az Úr eljő tűzben, s
mint forgószele az ő szekerei, hogy
megfizesse búsulásában az Ő ha-
ragját, és megfeddését sebesen égő
lánggal.*

*Mert az Úr tűzzel ítél és kardjával
minden testet, és sokan lesznek az
Úrtól megöltek.” (Ésajás 66:15-16)*

Nos, figyeljük meg azt, hogy
többek között kik lesznek azok,

akik Isten büntetésében részesül-
nek:

*„... akik disznóhúst esznek és fér-
get és egeret, együtt pusztulnak el
mind, mondja az Úr.” (17. vers)*

Én ebből azt a következtetést
vontam le, hogy azokra, akik még
a második adventkor is az ilyen ál-
latokat fogyasztják, Isten ítélete vár.

– De ha így van, akkor mit
együnk? - hallom sokak válaszát.

– Én nem bírnám ki ezek nélkül!
– mondják mások.

Ami engem illet, 1991-et írtunk,
amikor elhagytam a disznót, habár
ez volt a kedvencem, majd rá egy
évre vegetáriánussá lettem. Nem
haltam éhen, s Isten segítségével
ízlesem, étrendem is átváltozott,
s az egészségemre sem volt rossz
hatással e változás.

Még egyszer: ne feledjük, hogy
az emberiség útja, a mi utunk
Édentől Édenig tart. Nemsokára
– ha Hozzá mindenben hűsége-
sek leszünk – beléphetünk abba
a csodálatos otthonba, ahol nem
lesz többé fájdalom, szorongás,
gonoszság és vérontás.

Kedves Olvasók! Legyen ez
mindannyiunk része, minél hama-
rabb. Az Ő kegyelme által. Ámen.

Jancsó Erik

Az aktív emberek táplálkozása

mit? mennyit? mikor?

Előbb-utóbb véget kell érnie ezen járvány miatti bezártságnak. Egyeseknek elég munkát nyújtott a ház körüli kert, ám sokan, kevésbé szerencsések, nem mozoghattunk eleget a periódus alatt, s így talán kedvünk támadt egy sportosabb életre – legyen az rendszeres házi edzés bemelegítő-hajlító tornával majd fekvőtámaszokkal, esetleg súlyokkal, avagy a szabadban végezhető testmozgás formák, amilyen pl. az üde ritmusú gyaloglás, a kerékpározás, a szaladás, hegymászás, vagy az úszás.

De milyen összefüggés van a táplálkozás és az intenzívebb erőki-fejtés között? Az alábbiakban dr. Szócs Ottó háziorvos és dietetikus, elsősorban amatőr és profi sportolóknak szóló, ám mindannyiunk számára hasznos tudnivalókkal bíró tanácsait mutatjuk be.

Habár teljesen tudatában vagyunk a mozgás fontosságának, azok közül, akik rendszeresen sportolnak, nagyon kevesen vannak tisztában a sporttáplálkozás alapelveivel, ezen belül pedig többek közt azzal, hogy erőki-fejtés előtt, alatt és után hogyan kell táplálkozni. Ebben a cikkben ezzel szeretnénk foglalkozni.

Néhány élettani alapfogalom

A tápanyagoknak két fő szerepe van: energiaforrásként, illetve építőanyagként kerülnek felhasználásra. Az energia a szerves tápanyagok „elégetése” által képződik. A szénhidrátokat, fehérjéket és zsírokat a szervezet egyaránt képes széndioxidra és vízre bontani, és belőlük energiát termelni (a fehérjék bontásából ammónia is keletkezik). Ez a folyamat oxigént igényel. A kémiai energiát az izmok 40%-os hatásfokkal alakítják me-

chanikai munkává, a többi hővé alakul.

Aerob és anaerob üzemmód

Ha nő az izom által végzett erőki-fejtés, nő a vérátáramlás is az illető izomban, így az izom több oxigénhez és tápanyaghoz jut, és a keletkező égéstermék-többség is távozik az izomból. Amíg az izomnak rendelkezésére áll az oxigén és a tápanyag, és az anyagcseretermékek távoznak, az izom

nem fárad el. Ez az aerob erőki-fejtés, ami hosszú időn keresztül kifáradás nélkül fenntartható. Amikor azonban az erőki-fejtés mértéke túllép egy bizonyos határt, és a véráram már nem képes elég oxigénnel ellátni az izmot, az izomban „oxigénadósság” áll elő. Mivel ilyenkor nem áll rendelkezésére elég oxigén a cukor széndioxidra bontásához, a cukor tejsavvá bomlik. Ez az anaerob erőki-fejtés.

A tejsav és az izom kifáradása

A tejsav felhalmozódik az izomban, ennek eredményeként áll elő az izom kifáradása. Ha rövid időn belül nem pihen, akkor az izom elkezd görcsölni. Ha az erőki-fejtés csökken, és elegendő oxigén jut arra, hogy a tejsavat elégesse, az a helyszínen el fog bomlani – ezzel az oxigénadósság „ki lesz fizetve”. Vagy, ha az erőki-fejtés megszűnik, a vér fokozatosan elszállítja a tejsavat, ami később a test más részeiben fog elégni.

Összetett erőki-fejtés esetén, ha az izomzatnak csupán egy része is anaerob erőki-fejtést végez,

A sok ideig való bezártság után jól fog tenni a mozgás – kortól függetlenül

az illető tevékenység általában anaerobnak számít. A legtöbb sportnál a kétféle erő kifejtés váltakozik. A kétféle aránya jellemző az egyes sportágakra. Általában elmondhatjuk, hogy ha az erő kifejtéssel fel kell hagynunk, mert „nem bírjuk tovább”, ez azt jelenti, hogy az izmok egy ideje már anaerob üzemmódban működnek.

Számít az üzemanyag

Fontos tudni, hogy ha zsír szolgál energiaforrással, azonos mennyiségű energia előállításához majdnem 20%-kal több oxigénre van szükség, ahhoz képest, amikor cukor képezi az energiaforrást. Tehát a sportolónak például azonos idő alatt öt helyett hat alkalommal kell ki-be lélegeznie, és a véráramlásnak is nagyobbak kell lennie a szervezet minden részében, hogy a szükséges oxigéntöbbletet szállíthassa. Ha cukor helyett zsír ég, ez nagyobb terhet ró a légzőszervekre és a keringési készülékre.

A vércukorszint fontossága

Ugyancsak fontos tudni, hogy anaerob erő kifejtésnél csak cukor ég. Ha a cukorraktárak kimerültek, a szervezet fehérjéből fog cukrot előállítani, mégpedig az izomzat kontraktilis fehérjéből. Másikféleképpen megfogalmazva: cukor hiányában az erő kifejtés izomtömeg csökkenéséhez vezet (a táplálékból származó többletfehérje is cukorrá alakul). Tanulmányok kimutatták, hogy az izomtömeg akkor nő az erő kifejtés eredményeképpen, ha edzés alatt és után is megfelelő a vércukorszint. Az ideális üzemanyag tehát a cukor. A sporttáplálkozás fő célkitűzéseinek egyike az, hogy mindig álljon rendelkezésre elég cukor, a vércukorszint mindig maradjon az ideális tartományban (orvosi szakkifejezéssel: fennálljon az euglikémia).

A sporttáplálkozás első szabálya

Így hát nem árt komolyan venni a sporttáplálkozás legfontosabb tanítását: *éhesen ne végezzünk erő kifejtést!* Lehet, hogy ez a tanács túl banálisnak tűnik, mégis igen sokan nem törődnek vele. Sokan reggeli előtt mennek kocogni. Sok fiatal az iskolából egyenesen edzésre tart. Sok amatőr sportoló munka után egyenesen a konditerembe megy. A sporttáplálkozás úgy tartja, hogy ha az erő kifejtés egy óránál többet tart (az illető idő alatt fenntartható maximális erő kifejtést feltételezve) a szénhidrátbevitel még edzés alatt is szükséges.

A második alapszabály

Általában, ha napi programunkba valahogy sikerül beszúrítanunk egy órányi edzést, az hogy, hogy nem, mindig túl nagy időbeli távolságra lesz a szokásos étkezésektől. Edzés előtt a gyermekek, fiatalok iskolában vagy kurzusokon ülnek, a felnőttek pedig a munkahelyükön, az ebédszünet valahogy soha nem akkor van, amikor megfelelő volna, stb. Így, ha nem akarunk éhesen, alacsony vércukorszinttel edzeni, sebtében kell „bekapnunk valamit” – akkor viszont az lesz a baj, hogy ha nem gondoljuk meg jól, mit eszünk, zavaróan telt, fájdalmasan lötyögő gyomorral fogunk edzeni. Éppen ezért nagyon fontos, hogy

szem előtt tartsuk a második alapszabályt: *a gyomornak gyorsan kell ürülnie!* Tudnunk kell hát, mi ürül ki hamar a gyomrunkból, ami ugyanakkor elég energiát is ad. Elvben a száraz és nem túl zsíros táplálékok haladnak keresztül a leggyorsabban a gyomron. Erre példa a puffasztott gabonatermékek és az aszalt gyümölcsök. Ez a magyarázat a müzliszeletek népszerűségére – ezek eleget tesznek az említett kívánalmaknak. Megfelelő tápanyagokat tartalmaznak, könnyen szállíthatók és fogyaszthatók, nem utolsósorban pedig ízletesek. Tehát népszerűségük valamennyire jogosnak tűnik.

Ha nem müzliszelet, akkor mi?

Mindazonáltal nem a müzliszelet az egyetlen, amely ilyenkor fogyasztható. A kétszersültök is kitűnőek. Figyelnünk kell azon-

A hüvelyes-zöldséges saláták, barna kenyérrel együtt könnyen emészthetően nyújtják a testi és szellemi erő kifejtéshez szükséges tápanyagokat. Csicszeriborsó saláta.

ban a zsírtartalomra. Az egyszerű száraz kenyér nem tartalmaz zsírt, nyilván az ebből házilag készült kétszersült sem, de egyes kétszersültök már igen, a legtöbb keksz szintén. Ellenőrizzük a zsírtartal-

mat a csomagoláson: jó, ha 5%-nál nem tartalmaz többet (persze ez csak arra az esetre érvényes, ha majdnem közvetlenül edzés előtt eszünk). Az aszalt gyümölcsök is célszerűek, nem csak müzliszelet formájában.

Természetesen, ahogy azt már említettem, a legjobb megoldás

az jelenti, ha ezek kimerülő félben vannak, vagyis, ha a legutóbbi étkezés óta sok idő telt el. Ilyenkor ezt a mennyiséget edzés előtt kell bevinni (esetleg edzés alatt is). Konkrétan ez 200-300 g kenyérnek felel meg, vagy 150-200 g gabonapehelynek vagy kétszersültnek, vagy pedig 150 g kenyérnek

gyasztanunk edzés előtt és alatt. Léteznek úgynevezett sportitalok is, amelyekkel folyóiratunk valamely következő számában foglalkozunk.

Hogyan valósítható meg legcélszerűbben a szénhidrátbevitel?

Ideális az volna, ha az erő kifejtést reggel, nem sokkal reggeli után kezdenénk; az erő kifejtés közben vizet innánk; amint befejeztük az edzést, innánk pl. egy gyümölcslevet, majd pihenés után ebédelnénk. Sajnos azonban ilyenszerű programot csak a profi sportolók követhetnek. Mi, egyszerű emberek és amatőr sportolók valamilyen kompromisszumos megoldást kell, hogy találjunk. Ha lehetséges, úgy alakítsuk a programunkat, hogy edzés előtt egy-két órával együnk bőségesen. Persze, ha sietünk, már előállnak különböző gondok. Mégis, tartsuk szem előtt a következőket:

- a gyomor edzés előtt legalább részben ki kell legyen ürülve;
- az ételnek könnyen emészthetőnek kell lennie;
- a tápláléknak kis térfogatúnak, mégis nagy energiatartalmúnak kell lennie, hogy az erő kifejtés alatt elég tápanyagot biztosítson. Ha a gyomortartalom pang (a gyomor nem ürül), kellemetlen érzés, majd fájdalom jelentkezik, és az edzést félbe kell szakítani. Általában saját tapasztalatból tudhatjuk, hogy legkevesebb mennyi időnek kell elteltie evés után ahhoz, hogy a gyomor telt-sége ne legyen zavaró. Menünk összeállításánál arra kell törekednünk, hogy ez az idő minél rövidebb legyen.

Szöcs Ottó,

házi orvos, dietetikus, Kolozsvár

A mozgás mellett, a növényi alapú táplálkozás jelenti az egészséges életmód másik fontos alpillérét.

a megszokott, megfelelő időben elköltött étkezés volna, úgy, hogy a gyomor nagyrészt már kiürüljön edzés előtt, ugyanakkor az eltelt idő se legyen túl hosszú, hogy a vérben minden tápanyag a megfelelő mennyiségben legyen jelen. A csupán gabonából (kenyérből) és aszalt gyümölcsből álló étkezésre csak akkor van szükségünk, ha nincs lehetőségünk megfelelő időben a közönséges étkezésre.

Melyek a szükséges mennyiségek?

Egyórás edzés folyamán (átlagos termetű amatőr sportoló esetében) 100-150 g szénhidrát fogy, amely nem nagy mennyiség, amit normális esetben a szervezet könnyűszerrel előteremthet glikogénraktáraiból. A problémát

és 150 g aszalt gyümölcsnek, stb. A vízivással várjunk, csak edzés előtt kezdjük inni, és folytassuk edzés alatt, kortyonként, de minél gyakrabban.

Folyékony szénhidrát

A tápanyagot nemcsak szilárd, hanem folyadék formában is magunkhoz vehetjük. Egyesek csak gyümölcslevet isznak edzés előtt. Ez jó dolog ugyan, csak tartsuk szem előtt, hogy a sok víz felhígítja a gyomornedvet és késlelteti a gyomor ürülését, főleg, ha a gyomortartalom zsíros. Ha tehát edzés előtt sok levet iszunk, jó, ha ezt üres gyomorra tesszük. Döntsük el: vagy szilárd étel, vagy lé. A közönséges gyümölcslevek 10% körüli cukrot tartalmaznak, így legalább egy litert kell elfo-

Igemorzsa

Mennyből származó...

Kedves Kalotaszegiek!

Bizonyosan olvastátok eddig az Igemorzsa című rovatot, melyben különböző témákat mutattunk be. Ma azonban éppen a rovat címében szereplő Igéről, azaz magáról Isten mennyből küldött Szaváról szeretnék beszélni nektek.

„Mert minden test olyan, mint a fű virága. Megszárad a fű és virága elhull: de az Úr beszéde megmarad örökké.” (2 Péter 1:24-25)

Napjainkban sokan azt állítják, hogy nincs hitelessége a Bibliának, mivel azt is csak emberek írták, ezen kívül pedig e régi könyv tanítása amúgy is idejét múlta.

Vannak olyanok is, akik olvasás az Igét, de csak azért, hogy kritizálják azt és bebizonyítsák, hogy nincs összefüggés az Írásokban. Igen, mert a bűn miatt az emberek elméje annyira elhomályosult, hogy képtelenek helyesen értelmezni a Bibliát. Csakhogy, mivel ennek tanítása megmarad örökké, hiába veszik semmibe avagy küzdenek ellene.

Sokan azért vetik el Isten szavát, mert eleve nem akarják életüket összhangba hozni vele, sem változtatni addigi életvitelükön.

Ezzel szemben bölcsnek mondható az az ember, aki elfogadja a Biblia tanításait, és azokhoz szabja földi életét.

Jézus Urunk ekként szólt erről a nagy főpapi imájában:

„Szenteld meg őket a te igazsággoddal: a Te Igéd igazság.” (János 17:17)

A Szentírás a világ számára ajándékozott szintisza és teljes igazság, mennyből alászállt ke-

nyér. Fontosabb számunkra az ételnél, a víznél és a levegőnél. Általa szól hozzánk a világ Teremtője, kijelentve magát nekünk.

Az Ő Igéje az a szántóföld, amely az evangélium elrejtett kincsét őrzi. Az erő, amely megszentel, és alkalmassá tesz az örök élet számára.

„Mert az Istennek beszéde élő és ható, és élesebb minden kétélű fegyvernél, és elhat a szívnek és

léleknek, az ízeknek és a velőknek megoszlásáig, és megítéli a gondolatokat és a szívnek indulatait.” (Zsidók 4:12)

Ám ahhoz, hogy számunkra is élő és ható lehessen Isten szava, el kell ismernünk feljebbvalóságát, azaz Istentől való származását.

Mert e könyv Isten nekünk írott személyes levelét jelenti, azért, hogy általa megtisztulhasson szívünk, lelkünk és minden gondolatunk.

Isten szava az, mely áthatva a lelkiismeretet, életmentő hatalommal bír. Az elrontott életet átformálja, mindazokét, akik megtalálják benne a Megváltó Úr Jézus képmását.

Ahonnán évszázadok óta Isten Igéje hangzik: a györgyfalvi református templom szószéke

„Az én lábamnak szövétneke a Te Igéd, ösvényemnek világossága.” (Zsoltár 119:105)

Úgy kell a Szentírásra tekintelnünk, mint a mennyből származó, sötét helyen világító lámpásra, mely eloszlatva a lelki sötétséget, fényt áraszt szívünkbe. E lámpás fénye az, amely az eltévedt, bűnös embernek megmutatja a visszautat az atyai házhoz. Iránytű azok számára, akik e földi vándorútjukon botladozva, rá szeretnének találni a menny felé vezető keskeny ösvényre.

„Az Istennek beszéde igen tiszta, és pajzs az ahhoz folyamodóknak.

Végezetül, figyeljük meg hogyan hatott Isten szava két ismert bibliai személyre.

Ádám:

„Szólitá ugyanis az Úr Isten az embert, és monda néki: Hol vagy? És monda: Szavadat hallám a kertben, és megfélemlém, mivelhogy mezítelen vagyok, és elrejtézém. (1 Mózes 3:9-10)

Jeremiás:

„Ha szavaidat hallattad, én élveztem azokat. A Te szavaid örömmre váltak nékem és szívemnek vigasságára, mert a Te nevedről

Ő nevéből neveztetünk, és az Övéi vagyunk?

Félelem Tőle... miért? Mert úgy hisszük, elesett állapotunk miatt már nem szeret? Avagy úgy érezzük, túl sokat kíván tőlünk? Vagy talán nem is igazán kívánunk a tanításai szerint élni?

Gondolkodjunk el: elégedetek vagyunk-e azzal, amit a világ eddig nyújtott, nyújt számunkra?

Döntenünk kell, kinek is akarunk szolgálni: Istennek, avagy e bűnös, múlandó világnak.

Azt kívánom mindannyiunknak, hogy Isten Igéje legyen e pillanattól kezdve a mi világosságunk, lábaink lámpása, míg a keskeny úton haladva Jézus oldalán elérkezünk a csodás mennyországba, ahol Istennel együtt örvezdethetünk örökkön-örökké. Ámen.

Utószó

Kedves Kalotaszegiek! Számos szép Igehely található még a Bibliában Isten szaváról. Ha akarjátok, kutassátok fel őket, írjátok meg gondolataitokat, és küldjétek el a szerkesztőségbe, hogy közölhessük az Igemorzsák rovatban!

Most pedig egy szép ének szavaival búcsúznék, mely Isten Igéjéről szól.

Óh, égből származó

Óh égből származó,
Alig megismert szó,
Csak téged választottalak,
Igaz útmutató.

A Természet évenkénti megújulása Isten örök hatalmáról beszél. Sáfrányok és primulák a Bihari-hegységben ez év márciusában.

Ne tégy az Ő beszédéhez, hogy meg ne feddjen téged, és hazug ne légy.” (Példabeszédek 30:5-6)

Senki sem vehet el Isten szavából, és nem adhat hozzá semmit, mivel így ahogy van, tiszta és érthető mindazok számára, akik alázatos szívvel kutatják. Olvasása és tanulmányozása során mindig hívjuk segítségül Isten Szentlelkét, és akkor biztosan megértjük. Soha ne hagyjuk abba kutatását, míg élünk: ezáltal kerül szilárd alapokra az Istennel való kapcsolatunk.

neveztetem¹ oh Uram, Seregeknek Istene!” (Jeremiás 15:16)

Kedves olvasók, feltevődik a kérdés: ránk hogyan hat Isten szava? Félelmet kelt bennünk, amikor meghalljuk, mint a bukott Ádámban, avagy öröme és víg lelkületre indít, mint Jeremiást – hiszen a Krisztus nevét hordva,² az

¹ Jeremiás neve héber eredetiben Jirmejáhu, azaz: „Felmagasztalva (van) Jah(vé)”

² Vagyis keresztyéneknek neveztetünk. A Khrisztosz-ból képzett melléknévi alak, a khrisztianosz jelentése „Krisztus

(párt)híve”, ahogy például a héródianosz „Heródes (párt)hívére” utalt. „A tanítványokat pedig Antióchiában neveztek először keresztyéneknek (khrisztianosz).” (Cselekedetek 11:26 – lásd dr. Szalai András, www.apologia.hu oldalt./ A szerk. megj.)

Isten Igéje mindig friss és üdítő. Boga patak,
a Köves-Körös forrásvidékén (Bihari-hegység)

Óh élet üdve te,
Igéd vezessen be,
Míg sok gyümölcsöt hozhatok,
Hozzád a mennyekbe.

A kegy szelleme von,
Jézus hű kebeléhez,
S megnyitja mennyek ajtaját,
Az égi kincsekhez.

Segíts hogy utamon,
Íránytűm ez legyen,
Hogy szem elől ne tévesszem
Mind teljes éltelen.

Szallós Erzsébet,
nyugdíjas, Magyarvista

Ifisarak

Érzelemcsere

Kedves fiatal erdélyi Barátaim!

Legjobb barátunk, Jézus, a mai furcsa, és nehéz időkben is így szól hozzánk:

„Ne aggodalmaskodjatok a ti életetek felől... Mert jól tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mire van szükségetek. Hanem keressétek először Istennek országát, és az ő igazságát; és ezek mind megadatnak nektek. Ne aggodalmaskodjatok tehát a holnap felől; mert a holnap majd aggodalmaskodik a maga dolgai felől. Elég minden napnak a maga baja.” (Máté evangéliuma 6,31–33)

Rajztanárként, festőként sokszor festettem. Amikor nekikészültem az alkotásnak, a festék-tubusokból kinyomkodtam a palettára a színeket. Ha meleg, világos színekre akartam festeni a képet, akkor a sárgából, narancsból, vörösből és fehér színből nyomtam többet a palettára; a feketéből, sötétkékből csak na-

gyon keveset. Én döntöttem el, hogy milyen hangulata legyen a képnek.

Ahogy a festő, amikor fest, és eldönti, hogy milyen színvilágba akarja öltöztetni a készítendő képet, úgy te is eldöntheted, már a napod kezdetén, hogy milyen érzelmekkel akarsz aznap élni,

milyen érzelmi színezettel töltöd meg a napodat.

Vagy ha borongós az idő, akkor szükségszerűen rossz a hangulatod, ha pedig süt a nap, akkor meg jó? Nem kell ennek így lennie.

Egyszer, valakinél a következő feliratot olvastam a falon:

„Énnálam mindig tavasz van. Magamban hordom az időjárást”.

Persze ebben is lehet némi túlzás. Mert a rossz érzelmek nem bűnök, hanem jönnek egy-egy

Az alkotó beviszi művébe érzelmeit. Ugyanígy, belső beállítottságunk a környezetünkben levőkre is befolyást gyakorol.

külső történet, látvány vagy belső gondolat hatására. Az a kérdés, hogy hagyjuk-e magunkon eluralkodni pl. a csüggedést, vagy tesszünk ellene. Természetes, hogy vannak jó és rossz érzelmeink. Egy fájdalmas szomorú esemény nem tölt el örömmel, meg kell élni annak a fájdalmát. A vidám események, örömnépek öröme hangolnak.

Sok árnyalata van az érzelmeinknek: öröm, szomorúság, boldogság, elkeseredés, félelem, düh, aggodalom, féltékenység, harag, hála, ellenségeség, gyűlölet, szeretet, szenvedés, lelkesedés, sértődöttség, megbocsátás, hisztéria, szenvedély. A megszokott hétköznapiakon, amikor nincs különleges indokunk arra, hogy szomorúak legyünk, mi dönthetjük el, hogy milyen hangulatban töltjük el a napunkat.

Figyeld meg, hogy egész nap folyamán szinte minden tevékenységedet érzelmek kísérik! Ez lehet jó is, de rossz is, ezáltal sötétre vagy világosra festhetik az életedet. Megfigyeltem gyerekek-

nél, fiataloknál, de felnőtteknél is, hogy mennyire meghatározza a hangulatuk a napjukat. Van, aki a jó érzéseket ápolja, van, aki a rossz érzések gyűjtögetésével és rendszerezésével foglalatoskodik ideje jelentős részében. Láttam sértődött gyerekeket, akik apró semmiségeken felháborodtak, pl. a testvérük miatt, és már mentek is panasszal anyuhoz-apuhoz.

Megfigyeltem olyanokat is, akik a legkisebb dolog miatt hisztiben törtek ki. Más gyerekek azonban szinte mindennek tudtak örülni. Egyszer megkérdeztem egy kislányt, hogy miért olyan vidám. Így válaszolt:

– Mert örülni jó dolog, sokkal jobb, mint szomorkodni, és annyi mindennek örülhetünk! Anyunak, apunak, a tesómnak, az otthonunknak, a barátoknak, a virágoknak, az egészségnak...

Úgy tűnik, hogyha valaki szomorú vagy ha boldog akar lenni, akkor talál elég indokot arra, hogy olyan lehessen, amilyen lenni akar.

Kedves Barátom!

Nem szükségszerű, hogy a környezeted vagy hangulataid széljárását kövesd. Az érzelmeid felől is te magad dönthetsz: választhatod az örömet, a hálát, a boldogságot – vagy, a komorságot, sértődékenységet, szomorúságot, kedvetlenséget.

Cseréld le készakarva a rossz érzelmeidet jó érzelmekre! Hiszen mi magunk tesszük vidámmá vagy boldogtalanná napjainkat. Te mit választasz?

„Örüljete az Úrban mindenkor; ismét mondom, örüljete! A ti szelídlelkűségetek ismert legyen minden ember előtt. Az Úr közel! Semmi felől ne aggódjatok, hanem imádságotokban és könyörgéseitekben minden alkalommal hálaadással tárjátok fel kívánságaitokat az Isten előtt. És az Istennek békessége, mely minden értelmet felül halad, meg fogja őrizni szíveiteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.” (Filippi levél 4,4–7)

Szabó Attila,
lelkész, Balatonfüred

Kalotaszegi Istenes vers

Vízcseppből néz reám

Isten vízcseppből néz reám,
Csepp tükrében messze ott,
Szemében titok, s én talány –
Magam által is elhagyott.

Más nem lehet.
Víz tüköre
Ilyen nagyságot más nem ad.
Kétségem kérdez:
Kijön-e, vagy messze
Titokban marad?

Nézem a távot: messzeség
Távola vetíti közel.
Mint égtől föld
S földtől ég:
Most egy kis vízcsepp hozza el.

Meglátom benne, s így kilép,
Mindenséggé nő távola,
Közelségében messzi-szép,
S kétség már nem gyötör soha.

Isten képei között

Úgy láthattam meg Őt,
Ahagy magamra láttam
Úgy is láttam meg Őt,
Ha magam megláttam.

Villámos hegyek marján,
Nagy vizek kerevetén,
Hordozott óvó karján
S hiteknek rengetegén.

Úgy merhettem ránézni
Ha magam is kerestem,
A látványát tetézni
Ha titkaira lestem.

Úgy vártam, s várom ma is,
Elmegyek, visszatérek,
S ha keresésem hamis
A mannából nem kérek.

És azt is megmutatja
Egyszer, ami a titka,
Magaméit kutatva
Szemeim reányítja.

Elküldi teljes arcát
Láthatatlanok táján.
Kétségeim kudarcát
Számadás éjszakáján.

S találkozom is Vele –
Magam kerestem érte,
A tettem szebbik fele
Övé, ki tetten érte.

László György
türei író és költő versei

Kalotaszegi mese

A Teremtés

A modern ember számára, az egyik legnagyobb akadályt a Szentírás elfogadásában a Teremtésről szóló beszámoló képezi, mindjárt a Biblia első lapjain.

Sátán mestervágása volt ez: Darwin munkássága és egyéb tudósok által az emberiségbe sulykolta azt, hogy minden magától lett, a semmiből, bármilyen terv avagy tervező nélkül.

Első mese

Volt egyszer, hol nem volt, egy nagy hegy. Ennek gyomrában, érc-alakban sokféle fém rejtőzött. Sokmillió évvel ezelőtt a hegy oldala megnyílt, és forró fém bugyogott a felszínre, majd lassan kihűlt. Telt-múlt az idő, és a szél meg az eső furcsa formájú alkatrészeket formáltak belőle. További hosszú korszakok teltek

el. Az áradó esővíz egymás mellé sodorta őket, hatalmas viharok pedig egymásra rakták a különböző darabokat. A földrengések és földmozgások fémlapokat csavartak az alkatrészek köré, s az év-

milliók során a környezet anyagai szép fényes színűre festették. Vilámlás, nagy tűz támadt, és a felszínen levő homok üveglapokká olvadt, melyek valahogy éppen a kellő helyre sodródtak.

Tovább telt az idő. Egyszer csak különböző méretű csavarok repültek a szélben, és a megfelelő pontokba fúródtak. A következő évezredekben gumifák

Ez is csak úgy magától lett, mert a Természet tudta, hogy szükségünk lenne rá...?

A Teremtés egyik köztünk élő emléke: a veróköltő bodobács (suszterbogár), egy teljesen ártalmatlan, s a növényeket sem károsító poloskaféle.

nőttek, ezek kérge lehámlott, és a bennük levő folyadék gumiabroncsokká, meg ablaktömítéssé lett, amelyeket a szél a helyükre tett. Az egyik legnagyobb csodát a villanyhálózat meg a lámpák megjelenése jelentette (de sebj, ezt még a tudósok kutatják, s majd megmagyarázzák, együtt az üzemanyagtartály és a megfelelő üzemanyag kialakulásával).

Sok év után egyszer csak villám csapott a szerkezetbe, és a motor beindult.

Ez volt az első autó...

Itt a vége, fuss el véle. Aki nem hiszi, járjon utána.

***

Egy ilyen képtelen történetet senki sem hinne el – de figyelem, ennél ezerszer képtelenebbeket mégis szinte mindenki elfogad!

Mert egy pici bogár, egy madár, avagy az udvaron ugató Bodri is végtelenül bonyolultabb a legdrágább autónál. De hát a modern, istentagadó tudomány azt állítja, hogy ezek és az élet minden formája, beleértve a mi emberi lényünket is, sőt maga a bolygónk, meg az őt alkotó anyagok, az egész Világegyetemmel együtt, valahogy megjelentek a légtér téréből és magukat alakították azzá amik...

„Mert nyilván van az Istennek haragja a mennyből, az embereknek minden hitetlensége és hamisága ellen, kik az igazságot hamissággal feltartóztatják.

Mert ami az Isten felől tudható nyilván van ő bennök; mert az Isten megjelentette nékik:

Mert ami Istenben láthatatlan, tudniillik az ő örökké való hatalma és istensége, a világ teremtésétől fogva az ő alkotásaiból megértetvén megláttatik; úgy, hogy ők menthetetlenek. (...)

Magokat bölcsseknek vallván, balgatagokká lettek...” (Róma 1:18-20,22)

Második mese

Volt egyszer egy édesapa, aki nagyon szerette a fiát. Kiskorától sokat sétáltak, kirándultak együtt a természetben, és az apa sokat beszélt neki Isten csodálatos hatalmáról.

Telt-múlt az idő, és amikor a különben osztályelső Patrik amolyan tizenegy-tizenkét éves lehetett, egy napon elgondolkodva jött haza az iskolából.

– Mi történt? – kérdezte az édesapa.

– Azt tanultuk az iskolában,

hogy a tudomány már régen bebizonyította: minden magától lett, fejlődés által.

– És te hozzászóltál?

– Igen, amikor közös megbeszélésre került a sor, elmondtam, amit itthon hallottam: hogy Isten teremtett mindent. Egyesek nevettek ezen, de az osztályfőnök rájuk szólt. Majd a szünetben félrehívott, és elmondta, mennyire kedvel engem, és hogy nagyon tiszteli a mi családjunkat is. Ugyanakkor most, hogy már nagyobb vagyok, meg kell értenem, hogy Isten nem létezik. Régen az emberiség tudatlan volt, nem értették azt, ami körülöttük történt, és ezért találták ki az Istent, vagy az istenek fogalmát – minden nép a maga elképzelése szerint...

Az édesapa a gyermeke szemébe nézett: az addig ártatlan, bízó tekintetbe most bizonytalanság, s talán a gyanakvás árnyéka is vegyült. Az édesapa átölelte a fiát, s ezt mondta:

– Jó, majd erről még beszélünk.

Mind a szülők, mind Patrik nagyon szerették a virágokat, s ezért kertjük egy részében ágyásokat rendeztek be, amelyekben tavasztól kezdve őszig változatos, színes látvány gyönyörködtette őket.

Teltek-múltak a hetek. Egy nap a fiú lelkendezve szaladt be a házba:

– Apu, anyu, gyertek csak! A kedvenc virágaim az én nevem betűit alakítva bújtak ki a kertben!

Rövidesen mindhárman ott álltak a számos színben pompázó ágyások előtt. És valóban, minden betűt más és más színű virágok alakítottak, ekként:

– P-A-T-R-I-K...

– Hmmm... érdekes... bizonyára csak véletlenül történt így – mondta az apa.

– De nem, apa! Ez lehetetlen!
– mondta Patrik határozottan. Biztos, hogy valaki úgy vetette el a magokat, hogy a nevem betűi rajzolódjanak ki!

A szülők egymásra mosolyogtak, majd átölelték gyermeküket. Az édesapa így szólt:

– Patrik, nézd meg a kezedet, az ujjaidat... mennyire alkalmasak a rajzolásra, írásra, fogásra. Milyen szépen tudsz zongorázni velük! Nézd a lábaidat – milyen könnyedén jársz, szaladsz, kerékpározol velük!

– Gondolj még a szemedre, az elmédre, a hangodra, a beszédre... mindez vajon a véletlen műve? – folytatta édesanyja.

– Nem – válaszolta Patrik komolyan – hanem van valaki, aki ezt eltervezte.

– Igazad van, Patrik – mondta apa -, s most elárulhatom, hogy én vetettem el így a magokat. Mert én és anya nagyon szeretünk téged. De van Valaki, aki még ennél is sokkal jobban szeret...

– Tudom ki az: Ő Isten, az én Teremtőm – mondta Patrik.

– Így van. És sose hagyd, hogy valaki is elválasszon Tőle.

Ezután mindhárman letérdeltek a fűbe, és sorban imádkoztak: apa, anya, és Patrik.

Felettük ragyogott az ég, csillogtak-villogtak a napsütésben a tulipánok, a nárciszok és a fréziák, énekeltek a cinegék a nagy diófán – és melegen áradt le szívükbe őrző Istenük szeretete.

„A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme, és a Szentnek ismerete az eszeség.” (Példabeszédek 9:10)

A fenti cikk James W. Beeke: *Mit tanít a Biblia?* (Kiadó: Ifjú Erdély Ifjúsági Lap, Kolozsvár, 2000), *Autó és evolúció*, és *Nem véletlen* című történetei (9, 49 oldalak) alapján íródott.

Függelék

A rés-elmélet, és az evolúciós kreacionizmus

Van aki teljesen tagadja Isten létezését, és ekként, a Biblia ihletettségét is. Ők az ateisták, mint pl. a materializmust hirdető, és minden természetfelettit tagadó kommunisták, akik a kereszténységet, együtt minden egyéb vallással, csupán kitalált mesének tartják.

Mások továbbra is kereszténynek vallván magukat, nem tagadnak meg Istent, de megpróbálják a Bibliát a modern tudományos felfogással többé-kevésbé összeegyeztetni. A számos, ekként születő elmélet közül ma kettőt vizsgálunk meg.

Az egyik ilyen tanítás a *rés-elmélet* (angolul Gap-theory), amely szerint a teremtésről szóló beszámoló keretében, a Biblia első két verse és a harmadik, meg az utána következők között több millió éves időrés húzódik.

„Kezdetben teremté Isten az eget és a földet.

A föld pedig kietlen és pusztavala, és setétség vala a mélység színeén, és az Isten Lelke lebeg vala a vizek felett.” (1 Mózes 1:1-2)

Ezután jön a sokmillió év, majd a hatnapos teremtés első napja:

„És monda Isten: Legyen világosság: és lőn világosság.

És látá Isten, hogy jó a világosság; és elválasztá Isten a világosságot a setétségtől.

És nevezé Isten a világosságot nappalnak, és a setétséget nevezé éjszakának: és lőn este és lőn reggel, első nap.” (3-5. versek)

Ezután pedig a következő napok.

Más szóval: Isten valamikor kezdetben, nagyon régen megalkotta a Földet és az eget (atmoszférát?), majd miután a vulkáni tevékenységek lezajlottak, s a Föld kihűlt, élettelen ósocéán borított be mindent.

S hosszú idő múlva, kb. hatezer évvel ezelőtt, egy nap így szólt az

Az Arizona állam északi részén levő Grand Canyon (a Kolorádó folyó szurdokvölgye) 446 km hosszú, és van ahol 1,8 km mély. A modern geológia szerint 17 millió évvel ezelőtt alakult ki, ám több mint valószínű, hogy valójában az Özönvíz alkalmával bekövetkezett változások során keletkezett kb. 4350 évvel ezelőtt.

Úr: Legyen világosság! – s ekkor valóban hat nap alatt megteremtette az életet: azaz a növényeket, az állatokat, és végül az embert.

Egy másik felfogás az *evolúciós teremtésmélelet*, mely szerint Isten az, aki teremtett, de nem hat nap, hanem évmilliók és -milliárdok alatt; azaz, voltaképpen Ő áll az evolúció hátterében, és a teremtés napjait valójában hosszú korszakokként kell értelmezni.

Az ilyen meglátás szerint, a Biblia első fejezeteit nem lehet szó szerint érteni, mivel csupán jelképes jelentőséggel bírnak. Ugyanis a hajdankori, tudományos ismeretekkel nem rendelkező embereknek valamiképpen el kellett magyarázni az eredetet, és Mózes (vagy más telógusok szerint ismeretlen szerző vagy szerzők) a hallgatók értelmi szintjének megfelelően, különféle legendákkal próbálták bemutatni az élet keletkezését, az emberiséget, a bűnt és a

szenvetés megszületését, stb.- de persze ezek nem lehetnek igazak, és csak az üzenetet kell valamilyen módon kivonni belőlük.

Első hallásra tetszetősnek tűnik a magyarázat, hiszen ekként a hívő keresztény megmaradhat vallá-

sosnak úgy, hogy eközben elkerüli a mai tudományos nézetekkel való konfliktust, és nyugodtan be tud illeszkedni világunk menetébe.

Csak hogy, rögtön felötlik a gondolat: a mindenható Isten nem tudta volna kezdetül a való igazat átadni az általa ihletett szerzőnek? Ma kellene nekünk azt találgatni?

Másodszor pedig: ha már az első (a hatnapos teremtésről, Ádámról és Éváról, Édenkertről és bukásról szóló) fejezetek szimbolikusak, és mindent az emberi ész és az éppen divatos tudományos felfogás szűrőjén kell átteregetnünk, akkor mi lesz a Biblia többi, nem racionális leírásával és természetfeletti tartalmú kijelentésével – mint pl. Krisztus Urunk, a régi próféták, és az apostolok által végzett csodákkal, az Özönvízzel, a Vörös-tenger kettéválasztásával, a mannával, az angyalok létezésével, a feltámadással, a Mennyországgal és az örök élettel?

Jól sejtettük: a nyugati, jórészt hitehagyott kereszténységhez hasonlóan, a racionalizmus vonalán

A Tordai-hasadékról a tudósok azt állítják, hogy a mezozoikumban (földtörténeti középidőben, 65-250 millió évvel ezelőtt) keletkezett, a karsztosodás és a Hesdát patak eróziós munkája nyomán. Valójában itt is minden valószínűség szerint az Özönvíz nyomát látjuk a felszakadozott földkéreg vulkáni és meszes kőtakarójában.

elindulva – vagyis a mi véges, emberi eszünk (rációnk) alá rendelve a végtelen Isten szavát – fokozatosan egyre több szentírási részben fogunk kételkedni, míg végül megtagadjuk az egészet.

A *Kalotaszeg Reménye* lap célja a Bibliába, mint Isten tökéletes kijelentésébe vetett hit megerősítése, s ezért kedves olvasóinkhoz is úgy szólunk, mint a Reformáció és az eredeti keresztyén hit alapjához, az ó- és újszövetségi Szentíráshoz ragaszkodó, és azt bízó hittel el is fogadó emberekhez.

A rés-elmélet vallói a legnagyobb lelkűbbeknek mutatkoznak: ők úgy tűnik, mindent elfogadnak amit a Biblia ír, csupán a modern geológia által vallott hosszú földtörténeti korokat szeretnék valamiképpen egyeztetni Isten Igéjével.

Jól van. De most figyeljük meg az Isten saját szavával Izrael népe füle hallatára kimondott, és Isten saját ujjával kőtáblákra írt Tízparancsolat¹ negyedik parancsolatának utolsó versét:

„Mert hat napon teremté az Úr az eget és a földet, a tengert és mindent, ami azokban van, a hetedik napon pedig megnyugovék. Azért megáldá az Úr a szombat napját, és megszentelé azt.” (2 Mózes 20:11)

Innen azt látjuk, hogy mind az eget, mind a földet, mind a tengert (együtt mindazokkal, azaz élőlényekkel és növényekkel, amelyek benépesítik) Isten a hat nap alatt, vagyis **ezen hat napos időszakon belül** alkotott, és nem valamikor évmilliárdokkal a hat nap előtt.

1 „Akkor átadta nékem az Úr a két kőtáblát, amelyek az Isten ujjával valának beírva, és rajtok valának mind amaz ígék, amelyeket mondott vala az Úr néktek a hegyen a tűz közepéből, a gyülekezésnek napján.” (5 Mózes 9:10)

Vagy már a kettő Mózes húszban, és a Tízparancsolat szavaiban is kételkedünk?

Tehát: ezek szerint a *kezdetben* szónak az első napra kell vonatkoznia. Ekkor megteremtette Isten az eget és a vízzel borított földet, majd a világosságot is. S ezután jött a többi nap.

Egy másik lehetséges magyarázat az, hogy az első vers: „*Kezdetben teremté Isten az eget és a földet*” valójában az egész terem-

reteink alapján évmillióknak kellett eltelniök a forró földkéreg és a láva kihűléséhez...

Nos, gondolkozzunk el: Isten nemde *mindenható*? Hisz ha nem lenne mindenható – azaz bármire képes – akkor már nem lenne Isten!

Képzeliük el, hogy egy mai riporter, az időben visszautazva, azon az emlékezetes péntek délutánon – a Teremtés hatodik napján – az Édenkertbe érkezik. Meg-

A Teremtő hatalmának egy másik jele: óriás mammutfenyő Kaliforniában. E fák 2-3 ezer évet is megérik, és 80-90 m magasra nőhetnek.

tési beszámoló bevezető mondata és összefoglalója, mely után következik a teremtési mű részletes leírása. E magyarázat összhangban lenne azzal, hogy az ég (égboltozat) teremtése csak a másodikon következne be.

Azonban ez a meglátás is azt feltételezi, hogy a Földbolygó és a mindent elborító víz már az első napon léteztek, és ugyanakkor a hat napon **belül** álltak elő – tehát az első nap kezdetén.

Valaki megkérdezhetné: de hát akkor hogyan lehetett az, hogy a szárazföld, meg a hegyek ilyen hamar, szinte percek vagy órák alatt kialakultak? A modern geológia és a mai tudományos ismer-

látja Ádámot és Évát – kik erejük teljében levő felnőttek, és nem aznap született csecsemők voltak –, s megpillantja a hatalmas, tegyük fel, cédrus és fenyőfákat: miről számolna be?

– Egy gyönyörű, magasztos termetű, fény-ruhába öltözött, húszas éveikben levő ifjú pár lakja a több száz éves faóriások, és pompás gyümölcsfák által tűzdelt, csodás park-erdőt! – jegyeztelné lelkendezve.

Pedig az ifjú pár alig néhány órája, míg a fák azelőtt három nappal lettek megalkotva...

Igen, a mi Istenünk a Mindenható Isten: Ő akár egy pillanat alatt is megteremthette volna a

már felnőtt állapotú embereket, állatokat, többszáz évgyűrűs óriásfenyőket, az élettől pezsdülő vizeket, a fantasztikus hegyeket, szárnyaló madarakkal és pompázatos felhőkkel díszített égboltot – csak hogy talán azért, hogy számunkra is követendő példát fektessen le, beiktatta a hat plusz egy napos hét ciklusát.

***

A Biblia az az üllő, amelyen sok kalapács eltört már – mondta valamikor egy hívő ember.

Az istentagadó Marx, Engels, és Lenin, az Istent megvető Hitler meg a nácik, a keresztények kínjaiban gyönyörködő Néró és az utána következő gonosz császá-

Másrészt, az előbb említett sátáni hatalmakat ihlető Gonosz még mindig él, és tudja, hogy kevés már az ideje.

Ne feledjük: egyedüli biztonságunk az, ha szilárdan a kősziklára építjük lelki házunkat, mely a Krisztus, s ugyanígy az Ő szent szavában való hit, és az annak való engedelmesség.

„Annakokáért örüljétek egek és akik lakoztok azokban. Jaj a föld és a tenger lakosainak; mert leszállott az ördög ti hozzátok, nagy haraggal teljes, úgymint aki tudja, hogy kevés ideje van.” (Jelenések 12:12)

„És mindnyájan egy lelki italt ittak, mert ittak a lelki kősziklából, amely követi vala őket, e kőszikla

Isten Szava az örök kőszikla, amire az üdvözítő hit épül. A Giau Hágó szirtjei (Dolomitok, Olaszország)

rok, a Jézus nevében a legégbe kiáltóbb borzalmakat elkövető Inkvizíció lelketlen kiszolgálói és a protestánsokat üldöző hatalmak – már mind a porban nyugszanak, várva az Ítélet rettenetes órájára.

Ugyanakkor, a Biblia sosem volt elterjedtebb mint ma: több ezer nyelven és nyelvjárásban, milliárdszámra, nyomtatott alakban, és az Interneten.

pedig a Krisztus volt.” (1 Korintus 10:4)

„Valaki azért hallja én tőlem e beszédeket, és megcselekszi azokat, hasonlítom azt a bölcs emberhez, aki a kősziklára építette az ő házát: és ömlött az eső, és eljött az árvíz, és fújtak a szelek, és beleütöttek abba a házba; de nem dőlt össze: mert a kősziklára építetett.” (Máté 7:24-25)

A Teremtés hat napja (lásd 1 Mózes 1:1 – 2:3 verseit)

1. Első nap (vasárnap): ég (kezdeti atmoszféra?), Föld, minden beborító víz, világosság, nappal és éjszaka.

2. Második nap (hétfő): a fent és a lent levő vizek szétválasztása a mennyezet – ég(boltozat) – megteremtése által.

3. Harmadik nap (kedd): a szárazföld elválasztása a tengertől. Füvet és fákat (maghozó gyümölcsfákat) hajt a föld.

4. Negyedik nap (szerda): Isten megteremti a nagyobbik és a kisebbik világító testet, meg a csillagokat.

Megjegyzés:

Érdekes módon a világosság az első nap, a növényzet a harmadik nap, míg a Nap nevű égitest csupán a negyediken lett megalkotva. Hogyan magyarázzuk ezt? Mi világított addig?

Mi úgy tudjuk, hogy a főleg héliumból álló hatalmas tűzgömb, a Nap nélkül az élet lehetetlen lenne. Ezért is volt az, hogy több régi kultúrában – mint pl. az ókori egyiptomiaknál, vagy a közép-amerikai majáknál – a Napot bálványozták és imádták.

Csak hogy a Jelenések könyvében ezt olvassuk mindannyiunk áhított jövődöbéli otthonáról, a mennyből alászálló Új Jeruzsálemről:

„És a városnak nincs szüksége a napra, sem a holdra, hogy világítsanak benne; mert az Isten dicsősége megvilágosította azt, és annak szövétneke a Bárány.” (Jelenések 21:23)

Itt az a csodálatos igazság van bemutatva, hogy a világos-

ság, de akár az élet létezéséhez is elegendő egyedül csupán a Teremtő áldott jelenléte – hisz valójában Ő az élet forrása!

Mózes például negyven napon át tartózkodott Isten jelenlétében a Sínaj-hegyen, s eközben nem is evett, nem is ivott² – mégsem gyengült le vagy halt meg, pedig ennyi ideig víz nélkül lehetetlen lenne élni.

Az első napon Isten szólt – és lett világosság; hélium-gömb nélkül, egyedül az Ő hatalma által. Ugyanígy nőttek ki a növények is a harmadik napon.

5. Ötödik nap (csütörtök): vízi állatok és madarak.

6. Hatodik nap (péntek): szárazföldi állatok és az ember.

2 „Mikor felmegyek vala a hegyre, hogy átvegyem a kőtáblákat, a szövetségnek tábláit, amelyet az Úr kötött vala veletek, és a hegyen maradtam vala negyven nap és negyven éjjel: kenyeret nem ettem, sem vizet nem ittam vala.” (5 Mózes 9:9)

Időszakos tó a Királyerdő-hegységben, Erdődámos mellett, ez év márciusában

7. Hetedik nap (szombat): Isten megszűnt minden munkájától, „és megáldá Isten a hetedik napot, és megszentelé azt; mivelhogy azon szűnt vala meg minden mun-

kájától, melyet teremtvé szerzett vala Isten.” (1 Mózes 2:3)

Jancsó Erik

A Biblia válaszol

Miként viszonyult az Úr Jézus a Biblia első fejezeteihez, és az Ószövetségben leírt csodákhoz?

Még a legliberálisabb teológusok, sőt az istentagadó tudósok is elismerik a Názáreti Jézus létezésének történelmi tényét.

Ugyanakkor, azon keresztények, akik kétségbe vonják a Biblia első fejezeteinek igaz voltát, és csupán jelképes legendaként szeretnék értelmezni azokat, rögtön egy akadályba ütköznek: Jézus Krisztus e témához kapcsolódó, és az újszövetségi Szentírásban

található kijelentéseibe. Ha pedig valaki már a négy evangéliumban leírottakat, és Krisztus szavait sem fogadja el, akkor az milyenfajta kereszténynek (vagyis Krisztuskövetőnek) mondható...?

Ádám és Éva

(1 Mózes 1:27, 4:1)

Az Úr Jézus a farizeusokkal a házassági elválás felől beszélve, többek között kijelentette:

„De a teremtés kezdete óta férfi-úvá és asszonnyá teremté őket az Isten.” (Márk 10:6)

A Megváltó itt Ádámra és Évára gondolt. Mit értünk meg e versből?

Elsősorban azt, hogy a teremtő munka *kezdetekor* lett az első emberpár, és a nem valamikor a millió meg milliárd évek lefolyása után.

Másodsorban azt, hogy *Isten teremtette* a férfit és az asszonyt, mégpedig *ugyanazon* időben, s nem a véletlen meg az evolúciós folyamatok alakították ki őket.

Megjegyzés

Különben a fejlődélmélet egyik nagy problémája a két nem kialakulása: itt már nem lehet az évezredekkel meg -milliókkal játszani.

Isten kezdettől fogva megalkotta a két, szaporodásra képes nemet az élővilág minden fajánál. Balkáni gerle-pár.

Vagyis, például Bodriéknál hogyan jelent meg a hím meg a nőtény? Hát, először létrejött az illető faj hím-egyede, majd évezredekre rá valamiképpen némely egyedek növe alakultak...

– Jó, jó – mondhatná erre a legőszintébb evolúció-hívó is –, de az addig világra jövő számtalan új és új nemzedék kitől született meg?

Kain és Ábel

(1 Mózes 4:8)

A hatnapos teremtést, meg az Ádám és Éva létezését tagadók a

Kainról és Ábelről szóló beszámolóban sem hisznek.

Földi munkássága idején, a fari-zeusok és törvénytudók gonosz-ságát megfeddve, egy nap Jézus ezt mondta:

„Hogy számon kéressék e nem-zetségtől minden próféták vére, mely e világ fundamentomának felvettetésétől fogva kiontatott, az Ábel véréig, ki elveszett az ol-tár és a templom között: bizony, mondom néktek, számon kéretik e nemzetségtől.” (Lukács 11:50-51)

Itt észrevesszük, hogy az Úr az Ábel (testvére általi) megölését éppen olyan történelmi esemény-ként kezeli, mint a Jóás király által megöletett Zakariás prófétáét (lásd 2 Krónikák 24:20-21 verseit).

Az Özönvíz

(1 Mózes 6-8 fejezetei)

Egy másik, a liberális teológia által megkérdőjelezett történet az Özönvíz. Az Úr azonban mind Noéről, mind az Özönvízről úgy beszél, mint valós tényekről:

„Amiképpen pedig a Noé napja-iban vala, akképpen lesz az ember Fiának eljövele is.

Mert amiképpen az özönvíz előtt való napokban esznek és isz-nak vala, házasodnak és férjhez mennek vala, mind ama napig, amelyen Noé a bárkába méne.

És nem vesznek vala észre sem-mit, mígnem eljöve az özönvíz és mindnyájukat elragadá: akképpen lesz az ember Fiának eljövele is.” (Máté 24:37-39)

Szodoma

(1 Mózes 19. fejezete)

A kritikus, hitetlen (holt-) ke-reszténységben a Lótról és a

Noé és családja az Özönvízre készülnek.

Holt-tenger helyén levő hajdani városokról¹ szóló bibliai leírásban is kételkedni szokás.

Íme az Úr Jézusnak e témát érintő bizonyága:

„És ha valaki nem fogad be titeket, és nem hallgatja a ti beszédeket, mikor kimentek abból a házból, vagy városból, lábaitok porát is verjétek le.

Bizony mondom néktek: Az ítélet napján könnyebb lesz a Sodoma és Gomora földjének dolga, mint annak a városnak.” (Máté 10:14-15)

Vagy:

„Hasonlóképpen mint a Lót napjaiban is lett; ettek, ittak, vettek, adtak, ültettek, építettek;

De amely napon kiment Lót Sodomából, tűz és kénkö esett az égből, és mindenkit elvesztett:

Ezenképpen lesz azon a napon, melyen az embernek Fia megjelenik.” (Lukács 17:28-30)

Mannahullás

(2 Mózes 16. fejezete)

Az egyik modern Biblia-magyarázatban olvastam (ahol a Vörös-tenger szétválasztását is valamiféle erősebb árapálnak tartották) azt, hogy a manna, amellyel Isten negyven évig táplálta népét, valószínűleg egy azon a vidéken honos hangyaféle tojása volt, s a zsidó legendák később azt állították be mennyei kenyérnek.

Mit mond erről az Újtestamentum?

Íme két részlet az Úr Jézusnak a sokasággal való beszélgetéséből,

1 *„Kénkö és só égette ki egész földjét, be sem vethető, semmit nem terem, és semmi fű sem nevededik rajta; olyan, mint Sodomának, Gomorának, Ádmának és Czeboimnak elsülyesztett helye, amelyeket elsülyesztett az Úr haragjában és búsulásában.”* (5 Mózes 29:23)

az ötezrek megvendégelésének (az öt kis kenyér és a két sült hal megsaporításának) csodáját követően:

„Mondának azért néki: Micsoda jelt mutatsz tehát te, hogy lássuk és higgyünk néked? Mit művelsz? A mi atyáink a mannat ették a pusztában; amint meg van írva: Mennyei kenyeret adott vala enniök.

Monda azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: nem Mózes adta néktek a mennyei kenyeret, hanem az én Atyám adja majd néktek az igazi mennyei kenyeret.

A sareptai özveggy és Naámán

A három és fél éves éhínség idejében az Úr csodát tett, és Illést a Szidónhoz tartozó Sareptába küldte, ahol egy özvegyasszony családjával lakott. Itt, az éhség ideje alatt, a vékabeli liszt és a korsóbeli olaj csodálatos módon nem fogyott ki (1 Királyok 17:9-16). Másrészt, a szíriai hadvezér, Naámán, Elizeus prófétához jött, hogy leprájából

Isten a Szidóntól kb. 20 km-re északra fekvő, ma már nem létező Sareptába küldte Illést az éhség idején. A képen Szidónt (arabul Szaidát) láthatjuk, Libanon harmadik legnagyobb városát.

Mert az az Istennek kenye, amely mennyből száll alá, és életet ad a világnak.

Mondának azért néki: Uram, mindenkor add nekünk ezt a kenyeret!” (János 6:30-34)

„Én vagyok az életnek kenye.

A ti atyáitok a mannat ették a pusztában, és meghaltak.

Ez az a kenyér, amely a mennyből szállott alá, hogy kiki egyék belőle és meg ne haljon.

Én vagyok amaz élő kenyér, amely a mennyből szállott alá...” (48-51. versek)

Az Úr Jézus újra csak valós tényként viszonyul a manna témájához is.

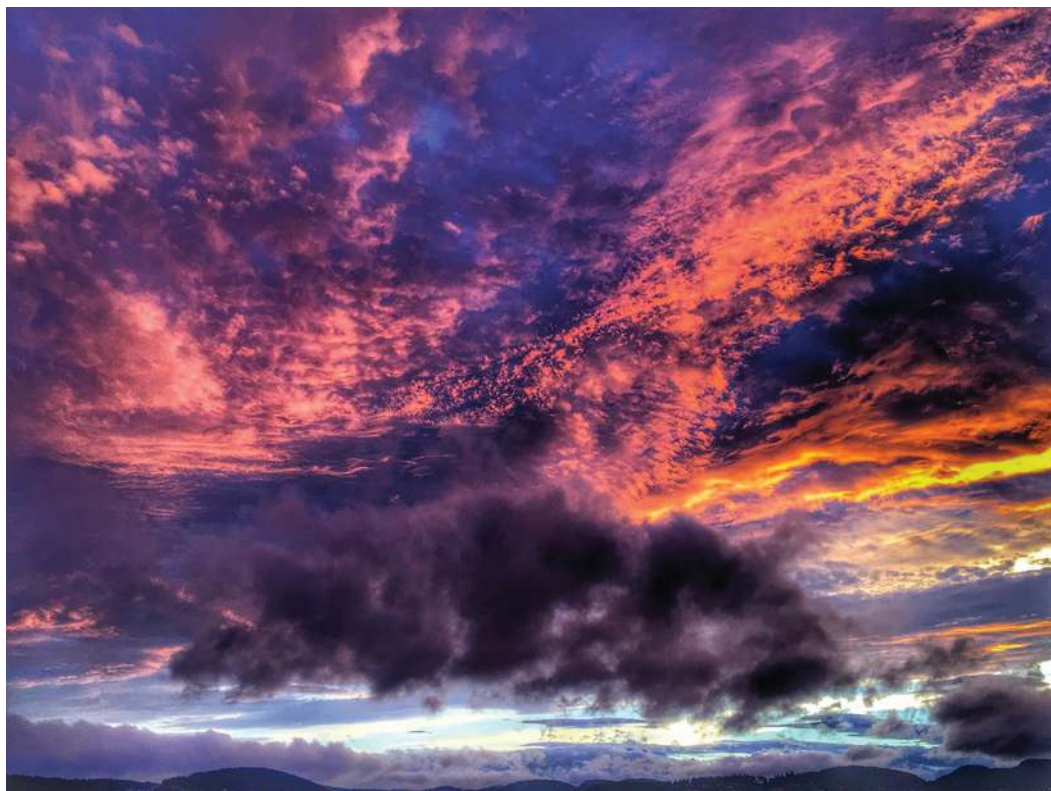
megtisztulhasson. Miután Elizeus parancsára hétszer megmerült a Jordánban, meggyógyult (2 Királyok 5:9-14).

Természetesen, a racionalista, demitologizáló² irányzat hívei e csodákat sem hiszik el.

Lássuk az Úr Jézus hozzáállását e témához, amikor a názáreti zsinagógában beszél:

„Monda pedig: Bizony mondom néktek: Egy próféta sem kedves az ő hazájában.

2 A Biblia demitologizálása: egy olyan filozófia, mely eltávolítana mindent a Szentírásból, ami mítosznak, vagyis a mai tudomány által alá nem támaszthatónak tűnik.

A mindenható Isten kezenyoma a Norvégia feletti égbolton

És igazán mondom néktek, hogy Illés idejében sok özvegy aszszony volt Izráelben, mikor az ég három esztendeig és hat hónapig be volt zárva, úgy hogy az egész tartományban nagy éhség volt;

Mégis azok közül senkihez nem küldetett Illés, hanem csak Sidonnak Sareptájába az özvegy aszszonyhoz.

És az Elizeus próféta idejében sok bélpoklos volt Izráelben; de azok közül egy sem tisztult meg, csak a Síríából való Naámán.” (Lukács 4:24-27)

Isten Fia ugyancsak történelmi tényként kezeli e csodákat.

Következtetés

Lehetetlen a Biblia bármelyik részében vagy versében kételkedni úgy, hogy végül e kétség ne terjedne tovább, aláásva Isten Szavának egyéb kijelentéseibe vetett hitünket, míg valójában az Istenben való hit és bizalom is teljesen megrendül vagy akár el is vész.

Egy rendkívül veszélyes úton indul el az, aki nem veszi figyelembe Pál apostol kijelentését:

„A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre...” (2 Timóteus 3:16)

Ami pedig a Teremtést illeti, még egy gondolat: mit is mond az Újszövetség, ki a Teremtő?

„Aki megszabadított minket a sötétség hatalmából, és átvitt az Ő szerelmes Fiának országába; kiben van a mi váltságunk az Ő vére által, bűneinknek bocsánata;

Aki képe a láthatatlan Istennek, minden teremtménynek előtte született;

*Mert Ő benne teremtett minden, ami van a mennyekben és a földön, láthatók és láthatatlanok, akár királyi székek, akár uraságok, akár fejedelemségek, akár hatalmasságok; **mindenek Ő általa és Ő reá nézve teremtettek;***

*És Ő előbb volt mindennél, és **minden Ő benne áll fenn.**” (Kolossé 1:13-17)*

Jézus Krisztus, Isten Fia az, aki által teremtett (természetesen a Szentháromság másik két személyével, az Atyával és a Szentlélekkel mindig is létezett, teljes összhangban³⁾, és akiben fennáll, azaz körforog és működik minden. Valóban, az Ő szavát ki merné kétségbe vonni?

És: hogyan is teremtett Ő?

„Az Úr szavára lettek az egek, és szájának leheletére minden seregek. (...)

Mert ő szólt és meglett, ő parancsolt és előállott.” (Zsoltár 33:6,9)

Igen: Ő szólt, és lett.

Az Ő hatalma végtelen, szeretete és gondoskodása csodálatos. Ő a mi jövőnk. Ő a mi biztosítékunk. Ő a mi életünk értelme. Mitől is félnénk? Sátán seregei, minden ármánykodásukkal együtt, nem sokára porrá lesznek az Ő szabaddító haragja napján.

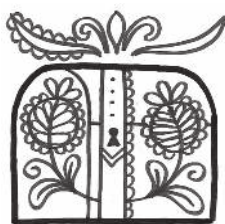
Az Ő drága Szentlelke segítsen meg arra, hogy teljesen átadva neki életünket, részünk lehessen az új, büntől megtisztított világban! Ámen.

„Hit nélkül pedig lehetetlen Istennek tetszeni.” (Zsidók 11:6)

Jancsó Erik

³ „Én és az Atya egy vagyunk.” (János 10:30) „És Jézus megkeresztelkedvén, azonnal kijöve a vízből; és ímé az egek megnyilatkoznak néki, és ő látá az Istennek Lelkét alájőni mintegy galambot és ő reá szállani.

És ímé egy égi hang ezt mondja vala: Ez amaz én szerelmes fiam, akiben én gyönyörködöm.” (Máté 3:16-17)

Szó-

-kincs

Apokaliptikus állapotok

(6. rész)

A második advent, a millennium, az utolsó ítélet és az új Föld

Bevezető

A múltkori cikk a hetedik csapással záródott, melynek keretében az Istent elutasítókra hatalmas méretű jégeső zúdul, az egész bolygót rendkívül erős földrengés rázza meg, Isten Fia pedig megjelenik az ég felhőin.

„Ímé eljő a felhőkkel, és minden szem meglátja őt, még kik őt által szegezték is, és siratja őt e földnek minden nemzetsége.” (Jelenések 1:7)

Azt tudjuk, hogy az ekkor még életben levő igazak romolhatatlanságba öltöznek, a korszakok során üdvösséget nyert, meghalt igazak pedig feltámadnak, ugyancsak romolhatatlan testben, majd mindannyian egy szempillantás alatt az Úr elé ragadtatnak, az égbe (lásd 1 Thesszalonika 4:16-17, és 1 Korintus 15:51-53 verseit).

De mit értünk az alatt, hogy meglátják Őt azok is, akik általszegezték?

Habár a gonoszok (vagyis megtéretlenül elhunytak) általában véve nem támadnak fel Jézus második eljövetelkor, de mégis, lesz ezen csoportnak egy részleges feltámadása, amikor is azoknak, akik a leginkább gúnyolták Őt, s a legnagyobb fájdalmat okozták Neki, életre kell kelniök – de csak azért, hogy megláthassák azt akit annyira megvetettek, eljönni Királyként, nagy dicsőségben, s azután újból elpusztuljanak.

E csoportnak, a többi, végső napot megért gonoszhoz hasonlóan, rövidesen ugyancsak a halál lesz a része.

Akik nem bírják Őt elviselni

Az alábbi igékből megértjük azt, hogy Jézus és az igazak mennybe való távozását követően nem marad többé emberi élet a Földön.

„És a földnek királyai és a fejedelmek és a gazdagok és a vezérek és a hatalmasak, és minden szolga és minden szabad, elrejték magukat a barlangokba és a hegyeknek kőszikláiba;

És mondának a hegyeknek és a kőszikláknak: Essetek mi reánk és rejtsetek el minket annak színe előtt, aki a királyiságokban ül, és a Bárány haragjától:

Mert eljött az ő haragjának ama nagy napja; és ki állhat meg?” (Jelenések 6:15-17)

„És bemennek a sziklák barlangjaiba és a föld hasadékaiba, az Úr félelme előtt és nagyságának dicsősége előtt, mikor felkél, hogy megrettentse a földet.

Amikor Jézus visszajön, egy rövid időre fel kell támadniok az Ő megfeszítéséért felelősöknek.

Jézus nemsokára megjelenik az égbolton hogy magához vegye az Őt várókat, ám a földet nem érinti.

Ama napon odadobja az ember ezüst bálványait és arany bálványait, miket magának csinált, hogy azok előtt meghajoljon, a vakondokknak és denevéreknek,

Hogy elmenjen a sziklák lyukaiba és a hegyek hasadékiba, az Úr félelme előtt és az Ő nagyságának dicsősége előtt, mikor felkél, hogy megrettentse a földet.” (Ésajás 2:19-21)

A fentiekből azt látjuk, hogy a gonoszok barlangokban és föld alatti üregekben próbálnak elrejtőzni Krisztus előtt, inkább a halálukat kívánva. De: el lehet-e valahova Isten előtt menekülni? Amint Dávid is mondja:

„Hová menjek a te lelked előtt és a te orcád előtt hova fussak?

Ha a mennybe hágnak fel, ott vagy; ha a Seolba vetek ágyat, ott is jelen vagy.” (Zsoltár 139:7-8)

Másrészt, csak az lesz képes elviselni Isten jelenlétét, aki már a mostani kegyelemidő alatt, Isten ereje által elvette a bűnt életéből:

„Megrettentek a bűnösök Sionban, félelem fogja el a gazokat: ki lakhatik közülünk megemésztő tűzzel, ki lakhatik közülünk örök hősséggel?

Aki igazságban jár és egyenesen beszél, aki megveti a zsarolt nyeregséget, aki kezeit rázván, nem vesz ajándékot, aki fülét bedugja, hogy véres tervet ne halljon, és szemeit befogja, hogy gonoszt ne lásson...” (Ésajás 33:14-15)

Végül pedig, az Ige világosan kimondja azt, hogy a hitetlen és a törvénytaposó meghal az Úr szája lehelletétől, vagyis az Ő igazságának szavától, mely megjelenésekor hallható lesz:

„Igazságban ítéli a gyöngéket, és tökéletességben bíraskodik a föld szegényei felett; megveri a földet szájának vesszejével, és ajkai lehével megöli a hitetlent.” (Ésajás 11:4)

„És akkor fog megjelenni a törvénytaposó, akit megemészt az Úr az ő szájának lehelletével, és megsemmisít az ő megjelenésének feltűnésével...” (2 Thesszalónika 2:8)

A megváltottak sorsa

Tehát, a gonoszok mind elpusztulnak, de Jézus és a megváltottak sem maradnak itt e földön. Honnan tudhatjuk ezt? Távozása előtt az Úr így szólt a tanítványokhoz:

„Az én Atyámnak házában sok lakóhely van; ha pedig nem volna, megmondtam volna néktek. Elmegyek, hogy helyet készítssek néktek.

És ha majd elmegyek és helyet készítek néktek, ismét eljövök és magamhoz veszek titeket; hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek.” (János 14:2-3)

Minden idők megváltottainak közös vonása az, hogy valami jobb után vágyakoztak. Akiknek volt ezek közül alkalmuk kézbe venni a Szentírást, felismerték belőle Megváltójukat, és az általa készített Hont.

Jézus elment, de visszajön, hogy magához vegyen, hogy ahol most Ő van, mi is ott legyünk. Hol van Ő jelenleg?

„Mert nem kézzel csinált szentélybe, az igazinak csak másolatába ment be Krisztus, hanem magába a mennybe, hogy most Isten színe előtt megjelenjék érettünk.”

„Néztén a hitnek fejedelmére és bevégezőjére Jézusra, aki az előtte levő öröm helyett, megvetve a gyálázatot, keresztet szenvedett, s az Isten királyi székének jobbjára ült.” (Zsidók 9:24, 12:2)

Vagyis, Jézus a mennybe ment, az Isten színe elé, s az Ő jobbjára ült.

Milyen csodálatos kilátások! Mi, e bűnös, gonosz világ foglyai, nemsokára kiszabadulunk innen, és drága Megváltónk felvisz a csodás honba, a kimondhatatlanul szerető Atyánk hajlékaiba, ahol már csak az új, romolhatatlan szívünk lesz képes arra, hogy a nagy örömtől, és felfoghatatlan boldogságtól meg ne szakadjon...

Ne féljünk! A mostani furcsa és vésztyjósító állapotok is hatalmas Istenünk uralma alatt vannak, Aki nem fogja engedni, hogy a választottaknak (vagyis azoknak, akik Jézus kopogására megnyitották szívük ajtaját) akár egy hajsza is elvesszen.

A millennium eseményei

Mindezeket tudva, elmondhatjuk: a millennium, más szóval az ezeréves birodalom (Krisztus ezeréves béke-országlása) nem itt, a végső csapások által szétdúlt Földön lesz, hanem fent, a világegyetem központjában, ahova egyelőre csak a szent angyaloknak van joguk bemenni.

Millennium? Honnan tudhatunk erről az előttünk álló, ezeréves időszakról?

Olvassuk el hát figyelemmel az alábbi igeverseket:

„És láték egy angyalt leszállani a mennyből, akinél vala a mélységnek kulcsa, és egy nagy lánc a kezében.

És megfogá a sárkányt, azt a régi kígyót, aki az ördög és Sátán, és megkötözté azt **ezer esztendőre**, és veté őt a **mélységbe**, és bezárá azt és bepecsételé ő felette, hogy többé el ne hitesse a népeket, **míg betelik az ezer esztendő**; azután el kell néki oldoztatni egy kevés időre.” (Jelenések 20: 1-3)

Isten több mint tizenkilenc századdal ezelőtt a Pátmosz szí-

re gondolva a Biblia, pontosan úgy, ahogy a Szentírás első lapján olvassuk:

„A föld pedig kietlen és pusztá vala, és setétség vala a **mélység** színén, és az Isten Lelke lebeg vala a vizek felett.” (1 Mózes 1:2)

Tehát, Sátán a millennium alatt – az emberi élet hiányában – tehetetlen lesz, de az ezer esztendő végén egy kevés időre még el kell oldoztatnia, hogy a legvégső események is lezajlathassanak.

***

Miközben Krisztus ezeréves uralma zajlik a mennyben, a föld lerombolt és élettelen marad.

getén előrevetítette János apostol számára és számunkra is ezen nemsokára bekövetkező eseményeket.

Az igazak mennybe távozását és a gonoszok elpusztulását követően, e földön csupán a Sátán és démonai maradnak, akik, habár angyalok, nem mehetnek el innen más, lakott világokba – itt pedig már nincsen akit megtéveszteniök vagy gyötörniök. Ezt jelenti Sátán ezer éves megkötözöttsége.

A „mélység” szót pedig a mennyből letekintve használja e föld-

Most pedig lássuk, mi történik az ezer év alatt azokkal, akik felvitték Jézussal a mennybe?

„És láték királyiszékeket, és leülének azokra, és **adaték nékik ítéllettétel**; és látám azoknak lelkeit, akiknek fejöket vették a Jézus bizonyágtételéért és az Isten beszédeért, és akik nem imádták a fenevadat, sem annak képét, és nem vették annak bélyegét homlokukra és kezeikre; és **éltek és uralkodtak a Krisztussal ezer esztendeig**.

Jézus azt szeretné, ha családjából senki sem hiányozna az Ő országából.

A többi halottak pedig meg nem elevenedének, **mígnem betelik az ezer esztendő. Ez az első feltámadás.**

Boldog és szent, akinek része van az első feltámadásban: ezen nincs hatalma a második halálnak; hanem lesznek az Istennek és a Krisztusnak papjai, és uralkodnak ő vele ezer esztendeig." (Jelenések 20:4-6)

Két feltámadásról olvasunk: az első feltámadás a boldogoké és szenteké, amely nemsokára, a második adventkor következik be, míg a második feltámadás – azoké, akik nem boldogok és nem szentek – az ezer év végén zajlik le: „A többi halottak pedig meg nem elevenedének, **mígnem betelik az ezer esztendő.**” (5. vers)

Az ezer év alatt a szentek élnek és uralkodnak Jézussal a mennyben, s ezenkívül ítélletétel adatik nekik. Mit jelent ez?

Dániel könyvében ezt olvasuk:

„Az ország pedig és a hatalom és az egész ég alatt levő országok nagysága átadatik a magasságos egek szentei népének; az ő országa örökkévaló ország, és minden hatalmasság neki szolgál és engedelmeskedik.” (Dániel 7:27)

Ugyanezen gondolatot találjuk meg Pálnál:

„Nem tudjátok-e, hogy a szentek a világot ítélik meg? (...) Nem tudjátok-e, hogy angyalokat fogunk ítélni (...)?” (1 Korintus 6:2-3)

Az ezer év szeretet-uralma alatt, mintegy videóban kivetítve, Isten bemutatja egyrészt a bukott angyalok eseteit, másrészt mindazon emberek életét – cselekedetét, szavát, gondolatait –, Kaintól kezdve, akik a Bárány vérét elutasítva, nem örökölték a mennyei Kánaánt.

Hány fájdalmas kérdés fog elhangzani akkor: hol van a testvérem? szülőm? házastársam? gyermekem? És Jézussal együtt a szentek megvizsgálják minden hiányzó ügyét, és végül Ámen-t mondanak Isten bölcs döntésére.

Mert ha még egy, vagy akárhány újabb esélyben is részesülnének azok, akik itt, a „kellemetes idő”¹ alatt Jézust milliószor is visszautasították – ugyancsak ezt tennék, fájdalmat okozva úgy maguknak, mint felebarátaiknak, és újfent megszorítva Istenünk szívét.

¹ „Íme, itt a kellemetes idő, itt az üdvösség napja.” (2 Korintus 6:2)

De milyen boldog lesz az a család, ahonnan senki sem fog hiányozni! Szeretnéd-e, kedves olvasó, hogy a tied ilyen legyen? Imádkozzunk most együtt e célért:

Atyánk, drága szent Istenünk, teljes szívbeli bizodalommal jövőnk Teled e pillanatokban. A Bárány szent vérére hivatkozva letesszük eléd bűnös szívünket: kérünk tisztítsd meg azt minden hamisságtól, és add, hogy csak a te igazságodban járjunk.

Segíts meg arra, hogy naponta az Úr Jézustól tanulva, alázatban és szelídségben éljük életünket, példát mutatva szereteteinknek és minden felebarátunknak. Távolítsd el a gonosz lelkek ármánykodását a mi családjunk köréből, és segíts meg arra, hogy meg ne szűnjünk imádkozni szeretteinkért. Add, hogy mi is és ők is ott lehessünk, minél hamarabb, a Te szent országodban. A Jézus nevében kértünk. Ámen.

A végső nagy támadás

„És mikor eltelik az ezer esztendő, a Sátán eloldatik az ő fogságából.

És kimegy, hogy elhitesse a föld négy szegletén lévő népeket, a Gógot és a Magógot, hogy egybegyűjtse őket háborúra, akiknek száma, mint a tenger fővenye.

És feljövének a föld szélességére, és körülvélik a szentek táborát és a szeretett várost; és Istentől a mennyből tűz szálla alá, és megemészté azokat.” (Jelenések 20:1-9)

Az ezer év végén zajlik le a bűn történelmének utolsó felvonása. Isten városa alászáll a mennyből a neki előkészített helyre:

„És én János látám a szent várost, az új Jeruzsálemet, amely az Istentől szálla alá a mennyből, elkészítve,

mint egy férje számára felékesített menyasszony.” (Jelenések 21:2)

„Mert eljön az Úr, és harcol azok ellen a népek ellen, amint harcolt vala ama napon, a harcnak napján.

És azon a napon az Olajfák hegyére veti lábait, amely szemben van Jeruzsálemmel napkelet felől, és az Olajfák hegye közepén ketté válik, kelet felé és nyugot felé, igen nagy völgygyé, és a hegynek fele észak felé, fele pedig dél felé szakad.” (Zakariás 14:3-4)

A nagyon nagy méretű, úszó sziget-szerű mennyei Jeruzsálem a mai Jeruzsálem helyén, az Olajfák-hegyének szétválása nyomán keletkező hatalmas fennsíkra száll le, beborítva a Közel-Kelet tekintélyes részét.²

2 *„És a város négyszögben fekszik, és a hossza annyi, mint a szélessége. És megméri a várost a vesszővel tizenkétezer futamatnyira: annak hosszúsága és szélessége és magassága egyenlő.” (Jelenések 21:16)* Ha a 12 ezer futam (stádium, vagy sztadion) mely 12.000 x 0,185 km = 2.220 km a négyzet alakú város kerületét jelenti, akkor egyetlen oldal 550 km, tehát a területe 550 x 550 = 302.500 km². Ez akko-

Ezt követően, Isten a második feltámadásban részesíti az elkárhozottakat, s ekkor bizonyosodik be az, hogy Isten mennyire helyesen döntött: egy sem lesz közöttük, aki Jézus elé szaladva, bocsánatot kérjen. Sőt, Sátán és démoni seregeitől vezettetve, a tengernyi milliárdok a mennyből alászállt Égi Jeruzsálem köré vonulnak, Sátánnal együtt remélve azt, hogy sokaságuk ereje által bevehetik azt, újra megölve Krisztust, szentjeivel együtt.

De milyen esztelen e próbálkozás...! Hogyan tudná a bolhányi teremtmény a csillagrendszerek milliárdjainak az alkotóját, sőt, az élet egyedüli forrását és fenntartóját elpusztítani?

Igen, egyszer már kezükre adta ra, mint a mai Románia területe plusz Magyarország területének háromnegyede. Ha az említett méret csupán a város egyik oldalára vonatkozik, akkor ennek területe 2.200 x 2.200 = 4,84 millió km² lenne, ez pedig megegyezik a jelenlegi Izrael, Libanon, Jordánia, Szíria, Irak, Irán, Törökország és majdnem az egész Szaúd-Arábia összterületével.

magát, mint reszkető, ártatlan Bárány azon a rettenetes éjjelen, a Gecsemáné-kertben, hogy majd a rákövetkező délelőttön szétárja kezét a gonosz, felszögelő kezek előtt a Golgotán. De ez csak egyszer történhetett meg. Nincs szükség még egy áldozatra. Nem ragadhatják meg többé kegyetlen, büntől szennyes kezek a Szent Bárány ártatlan tagjait. Nem lesz soha többé kifeszített, elkínzott teste a gúnyos, istenkáromló tömeg látványosságá.

A sokunk számára oly érthetetlen, hosszas és nyomasztó küzdelem valójában már véget ért. Győzött az, aki egyaránt Júda oroszlánja³ és Isten szeplőtelen Báránya⁴.

A tömeg a dicsőséges város fele menetel. Vannak soraiban

3 *„Ne sírj: ímé győzött a Júda nemzetiségéből való oroszlán, Dávid gyökere, hogy felnyissa a könyvet és felbontsa annak hét pecsétét.” (Jelenések 5:5)*

4 *„Íme az Istennek ama báránya, aki elveszi a világ bűneit!” (János 1:29)* „Mert ilyen főpap illet vala minket, szent, ártatlan, szeplőtelen, a bűnösöktől elválasztott...” (Zsidók 7:26)

Isten városa, a Mennyei Jeruzsálem a mai Izrael területét is magába foglalja majd. A jeruzsálemi Óváros az Olajfák hegyéről.

Pokoli statisztika: Bonaparte Napóleon (1769-1821) háborúi kb. 3,5-7 millió emberélet kioltásáért felelősek, nem számítva a sebesüléseket, gazdasági károkat, s a háborúk egyéb velejáróit.

Az Adolf Hitler (1889-1945) és csatlósai által gerjesztett második világháború 70-85 millió halottat jelentett, plusz a többi borzalmat: nemi erőszakot, testi-szellemi károsodást, hihetetlen anyagi kárt.

Joszf Sztálin (1878-1953) és Mao Ce-tung (1893-1976) kommunista diktatúrái csupán az ők uralkodásuk alatt 20, illetve 40-70 millió áldozatot követeltek a tisztogatások, kivégzések, lágerek és előidézett éhségek révén. Mind nekik, mind segítőknek felelniök kell majd Isten előtt az ítélet nagy és rettenetes napján.

ateisták, akik csak azt akarták elhinni, amit látnak. Most már észlelhetik feltámadásuk tényét, és szemeikkel láthatják Őt, de mégsem ébred szeretet a szívükben az Elutasított iránt, Akinek alkotásait naponta szemlélve, s kegyelmét szüntelen érezve, hitre juthattak és megtérhettek volna.

Vannak ott hűtlenné vált hívők is: a lázadók földi ősatyja, az Éden kapujától s az angyalok társaságától elmenekült Kain; ugyanígy, a rettenetes sorsú, Dávidra értelmetlenül féltékenykedő Saul király, Isten hajdani kegyeltje és felkentje. És ott van a borzalmas végzetű Júdás is, a Jézushoz legközelebb álló tizenkettő egyike.

Ott menetel a romlott és vérszomjas Jezabel, és mindazon nők, akiket Sztálin elvakított az élvezetek és bálványok káprázataival.

Ott vannak minden idők önző és kegyetlen hadurai, akik milliók szenvedését és halálát sem találták soknak azért, hogy önfelmagasztaló vágyálmaiknak hódoljanak: Nagy Sándor, a római császárok, Dzsingisz kán, Napóleon, Hitler, Sztálin, Mao-ce-tung

– lelkiismeretlen kiszolgálóikkal együtt.

Ott vannak az Inkvizíció kínzásainak kiötlői, meg az Ellenreformáció szerzetes-katonái, akik Jézus drága nevét az ajkukra véve, sötét társaságukkal együtt Sztálin buzgó végrehajtóivá lettek.

Ott vannak a közömbös keresztények, a bünszeretők, s az álszentek. A mértéktelenség rabjai, a szeretetlenek, a fősvények, a megbocsátani nem tudók, és a hideg, kemény szívűek.

Vajon én hol leszek?

Vajon te hol leszel?

Ma melyik oldalon állunk?

Az utolsó ítélet

A támadók gyűrűje bezárul. De ekkor Jézus trónusa megjelenik a Szent Város felett, és az imént feltámadottak, miközben erejük és komor lendületük továbbtűnik, ámulatlan nézik Azt, Akit el akartak pusztítani. És ez lesz az ők Isten elé való állásuk pillanata, amikor mindegyiküknek szembeülnie kell élete cselekedeteivel, elmulasztott alkalmával, és rádöbbsen Isten hatalmas, eljátszott kegyére.

„És láték egy nagy fehér királyi széket, és a rajta ülőt, akinek tekintete elől eltűnnek a föld és az ég, és helyök nem találtaték.

És látám a halottakat, nagyokat és kicsinyeket, állani az Isten előtt; és könyvek nyitattának meg, majd egy más könyv nyitatték meg, amely az életnek könyve; és megítéltetének a halottak azokból, amik a könyvekbe voltak írva, az ő cselekedeteik szerint.

És a tenger kiadá a halottakat, akik ő benne voltak; és a halál és a pokol is kiadá a halottakat, akik ő nálok voltak; és megítéltetének mindnyájan az ő cselekedeteik szerint.” (Jelenések 20:11-13)

Képzeld el a Teremtőnek az életünkről készült részletes videóját, amelyet abban az esetben leszünk kénytelenek végignézni, ha, figyelmen kívül hagyva a Szentlélek számtalan, megtérésre hívó gyengéd indíttatását és mégis mindannyiszor ellenszegülve, már minden esélyünket eljátszottuk...!

„Mert ha szándékosan vétkezünk, az igazság megismerésére való eljutás után, akkor többé nincs bűnökért való áldozat, hanem az

ítéletnek valami rettenetes vára-
sa és a tűznek lángja, amely meg-
emésztí az ellenszegülőket.” (Zsi-
dók 10:26-27)

Miután minden elítélt meggyő-
ződött Isten döntésének igazsá-
gos voltáról a saját esetét illetően,
az Úr visszaveszi az élet ajándékát
azoktól, akik ezt csak a maguk és
környezetük kárára használnák fel
– ha továbbra is megtarthatnák.

Isten szent és különleges, bünt-
megemésztő tüze ekkor alászáll,
és az Új Jeruzsálem körül álló
megszámlálhatatlan sokaságot
megemésztí, egy hatalmas tűztó-
vá alakulva.

„És ha valaki nem találtatott be-
írva az életnek könyvében, a tűznek
tavába vették.” (Jelenések 20:15)
„Ez a második halál, a tűznek tava.”
(14. vers)

Egyesek, akik sok gonoszsa-
got követtek el, több, a kevesebb
bűnnel megterheltek pedig rövi-
debb ideig szenvedik el e tüzet,
míglen sorban elhamvadnak.

„És amely szolga tudta az ő urá-
nak akaratát, és nem végezte el,
sem annak akara szerint nem
cselekedett, sokkal büntetik
meg;

Aki pedig nem tudta, és bünte-
tésre méltó dolgokat cse-
lekedett, kevesebbet bün-
tetik. És valakinek sokat
adtak, sokat követelnek tőle;
és akire sokat bíztak, töb-
bet kívánnak tőle.” (Lukács
12:47-48)

„...és megítélteték a
halottak (...) az ő cseleke-
deteik szerint.” (Jelenések
20:12)

A démonok sokkal hosz-
szabb ideig gyötrődnek,
míg legutolsóként a bűn
ős-szerzője, Sátán semmi-
sül meg.

„Akkor szól majd az ő bal
keze felől állókhoz is: Távoz-

zatok tőlem, ti átkozottak, az örök
tűzre, amely az ördögnek és az ő an-
gyalainak készített.” (Máté 25:41)

„És az ördög, aki elhitette őket,
vették a tűz és kénkö tavaiba, ahol
van a fenevad és a hamis próféta;
és kínoztatnak éjjel és nappal örök-
kőn örökké.” (Jelenések 20:10)

Ugyanerre vonatkozik az aláb-
bi vers is:

„És az ő kínlódásuknak füstje fel-
megy örökkőn örökké; és nem lesz
nyugalmuk éjjel és nappal, akik
imádják a fenevadat és annak ké-
pét, és ha valaki az ő nevének bé-
lyegét felveszi.” (Jelenések 14:11)

Az „örök tűz” és a „kínoztatnak
(avagy kínlódásuk füstje felmegy)
örökkőn-örökké” kifejezések első
látásra azt sugallják, hogy Sátán
és követői tudatos állapotának,
és testi-lelki szenvedésének soha
sem lesz vége.

Ez egy nagyon nehéz bibliai
probléma, amelyet most röviden
meg kell vizsgálnunk.

Az örök gyötrelem

Az előbb azt olvastuk, hogy a
tűztó a második halál (Jelenések
20:14). Egy másik vers ugyanerről:

„A gyáváknak pedig és hitetle-
neknek, és útálatosoknak és gyilko-

soknak, és paráznáknak és bűbájo-
soknak, és bálványimádóknak és
minden hazugoknak, azoknak ré-
sze a tűzzel és kénkövel égő tóban
lesz, ami a második halál.” (Jelené-
sek 21:8)

A halálról pedig azt írja a Biblia,
hogy az nem tudatos állapot:

„Mert az élők tudják, hogy meg-
halnak; de a halottak semmit nem
tudnak, (...) mert semmi cseleke-
det, okoskodás, tudomány és böl-
csesség nincs a Seolban, ahová me-
nendő vagy.” (Prédikátor 9:7-12)

Másrészt, az utolsó ítéletet
elszenvedők, amint már említet-
tük, a mennyből alászálló Szent
Jeruzsálem körül, vagyis a mai
Közel-Kelet országainak terüle-
tén kapják meg büntetésüket.
Ha ezen gyötrelem sosem érne
véget, ez azt jelentené, hogy a
sok-sok milliárd ember fájdal-
ma és jajkiáltása állandósulna
e nagy kiterjedésű zónában, és
szüntelen velejárója lenne az új-
játeremtett Földnek és az örök
életnek. Csakhogy, a Bibliában
ezt olvassuk:

„És hallék nagy szózatot, amely
ezt mondja vala az égből: Ímé az
Isten sátora az emberekkel van, és
velők lakozik, és azok az ő népei

Lesz egy nap, amikor a földhöz hasonlóan, a tenger is kiadja halottait – vagyis feltámadnak mindazok, akik benne lelték halálukat vagy sírjukat.

lesznek, és maga az Isten lesz velök, az ő Istenök.

És az Isten eltöröl minden könnyet az ő szemeikről; és a halál nem lesz többé; sem gyász, **sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az első elmúltak.**” (Jelenések 21:3-4)

Tehát, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé azon az új-áteremtett Földbolygón, a Világ-egyetem új központjában, ahol Isten együtt fog lakozni népével. Akkor pedig hogyan értelmezzük az örök tűzről és az örökkön-örökké való kínoztatásról szóló Igeverseket?

A látszólagos ellentmondás feloldása az örök szó magyarázatában rejlik.

tak, és más test után jártak, például vannak előttünk, **örök tűznek** büntetését szenvedvén.” (Júdás levele 7. vers)

E sorok megírásakor, az első században, a Szodomát és a többi romlott várost elégető égi tűz már réges-régen kialudt. Az Ige mégis „örök tűz” büntetéséről beszél. Ezt csak úgy magyarázhatjuk, ha az örök tűz fogalmát itt örök érvényűként, avagy mindörökre megsemmisítőként értjük.

Az örök szó egy másik vonatkozását az alábbi, a rabszolgaságot szabályozó versekből láthatjuk:

„De ha a szolga azt mondaná: Szeretem az én uramat, az én feleségemet és fiaimat, nem akarok felszabadulni: akkor vigye őt az ő

szabadon kellett őket engedni. Azonban, ha az illető megszerette gazdáját, és ott akart maradni, akkor rabszolgává lehetett *mindörök*re – azaz természetesen a haláláig.

Nálunk is azt ígéri a szerelmes legény a feleségül megkért lánynak: Mindörökké szeretni foglak! – vagyis, holtomiglan-holtodiglan, amíg csak élnek.

Egy másik példa az ároni papság:

„És övezd körül őket övvel, Áront és az ő fiait, és tégy a fejükre süvegeket is, hogy övék legyen a papság **örök** rendelés szerint. Így iktasd be tisztókbe Áront és fiait.”

„És kend fel őket (azaz Áron fiait), amint az ő atyjokat felkenéd, hogy legyenek papjaim, és lészen az ő megkenetésök nékik **örökkös** papság, az ő nemzetségekben.” (2 Mózés 29:9, 40:15)

Az itt említett „örök rendelés” és „örökkös papság” is csak kb. 1500 éves időszakra vonatkozott, egészen a golgotai áldozatig, amikor is megszűnt az ószövetségi áldozati rendtartás az ároni és a lévita papsággal együtt.

Tehát: az örök fogalmának e sajátossága maga után vonja azt, hogy a múlandó emberi vagy földi dolgok esetében az örök az illető személy, vagy rendtartás, stb. meglétéig fennálló állapotot írja le, míg az Istenhez kapcsolódó, csak Tőle függő dolgok lesznek azok, amelyek soha véget nem érnek. Ilyen például az Ő örök szeretete, az Általa adományozott örök élet, avagy az Ő öröktől fogva való létezése.

„... mert örökkévaló szeretettel szerettek téged, azért terjesztetem reád az én irgalmasságomat.” (Jeremiás 31:3)

„És én örök életet adok nékik; és soha örökké el nem vesznek, és senki ki nem ragadja őket az én kezemből.” (János 10:28)

Isten szent, bűn-tisztító tüze végül megsemmisíti a bűneikhez ragaszkodókat. Ausztráliai erdőtűz, 2019

Örök – és mégis véges?

Júdás apostol⁵ levelében ezt olvashatjuk:

„... Sodoma és Gomora és a körülök lévő városok is, amelyek azokhoz hasonlóan paráználkod-

5 Júdás apostolról olvasva természetesen nem az áruló, és már az Úr kereszthalálát megelőzően öngyilkossá lett Iskarióti Júdásra kell gondolnunk, hanem valószínűleg az Úr Jézusnak a nevelőapjától, Józseftől származó, egyik, ugyancsak tanítvánnyá lett (mostoha) testvérére.

ura a bírák elé, és állítsa az ajtóhoz vagy az ajtófélféhez, és az ő ura fúrja által az ő fülét árral; és szolgálja őt **mindörökké.**” (2 Mózés 21:5-6)

Az ókori társadalom körülményei között (és a szívük keménysége miatt) Isten megengedte népének azt, hogy az eladósodott, leszegényedett emberek, tartozásuk fejében eladják magukat rabszolgának. Ugyanakkor, az ilyenekkel könyörületesen kellett bánni, és a legelső szombatévben (minden hetedik év ilyen volt) azonnal

„Minekelőtte hegyek lettek és föld és világ formáltaték, öröktől fogva mindörökké te vagy Isten.” (Zsoltár 90:2)

És még valami. Figyeljük meg az alábbi verseket, amelyekben a Biblia a gonoszok megsemmisülését sugallja, és nem azoknak gyötrődésben való, véget nem érő életét.

„Mert ímé, eljön a nap, lángoló, mint a sütő-kemence, és olyanná lesz minden kevély és minden gonosztevő, mint a pozdorja, és megégeti őket az eljövendő nap, azt mondja a Seregeknek Ura, amely nem hagy rajtok gyökeret, sem ágat.” (Malakiás 4:1)

Sőt mi több, maga Sátán is megszűnik létezni, azaz soha többé nem lesz. Hát akkor a követői, akik hozzá képest kevésbé bűnösök! Erről így szól az Ezékielnek adott prófécia:

„Vétkeid sokaságával kereskedésed hamisságában megfertéztetted szenthelyeidet; azért tüzet hoztam ki belsődből, ez emésztett meg téged; és **tevélek hamuvá** a földön mindenek láttára, akik reád néznek.

Mindnyájan, akik ismertek a népek közt, elborzadnak miattad; rémségessé lettél, **s többé örökké nem leszel!**” (Ezékiel 28:18-19)⁶

Feltétel nélküli örök élet?

A pogány görög, egyiptomi, babiloni, perzsa, stb. gondolkodás szerint az ember lelke képes a testtől különálló életre. Túléli a test halálát, és valamilyen régiókban tovább létezik. E gondolat szivárgott be az évszázadok során a tiszta bibliai tanítástól lassan eltávolodó kereszténységbe.

6 E bibliai rész egy jelképes ének Tírusz királyáról, azonban látható, hogy valójában a mögötte álló Sátánról beszél: „Valál felkent, oltalmazó kérub (...) Isten hegyén valál...” (14. vers)

Az összes pogány néphez hasonlóan, az egyiptomiak is úgy hitték, hogy a lélek a test halála után tovább él. Ezért helyeztek a fáraók sírjaiba számos olyan tárgyat, sőt élelmet is, ami szerintük a halál utáni élet-hez szükséges. Tutankhamon (i.e. 1342-1324) fáraó külső koporsója.

Néhány évvel ezelőtt felfigyeltem egy könyv címére: *Hol töltöd az örökkévalóságot?*

Már a címből is kiderül a háttérben húzódó meglátás: mindenkinek örök élete van, csakhogy egyesek a mennyben, mások pedig a pokolban töltik azt.

Számos gondolkodó ember botránkozott meg az idők folyamán az ilyen módon felvázolt Isten jellemében: rendkívüli kegyetlenségre vallana az, ha Ő egy bármilyen gonosz, de végül is csupán néhány évtizedig tartó bűnös életért végtelen milliárd évekig tartó gyötrellemmel fizetne. Ezt esetleg Sátán tenné meg szívesen, de nem a könyörülő Atyánk.

Lássuk, mit mond erről a Biblia?

A jólismert evangéliumi igehely, a János 3:16 ekként tesz bizonyosságot:

„Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.”

Figyeljük meg, mit mond az Ige: „hogy valaki hiszen ő benne,

el ne vesszen, **hanem** örök élete legyen”. Tehát nem *bárhogyan* van örök életünk, hanem csak akkor, ha hiszünk Őbenne (természetesen élő, engedelmességet gyümölcsöző, és nem önmagában megholt hittel).⁷

Erre egyesek azt szokták mondani hogy itt az *elveszni* szó a poklot, az örök kárhozatot, vagyis az örök időkön át tartó gyötrelmet jelenti, Isten arcától távol. Más szavakkal, ugyancsak örök életet, csakhogy fájdalmak, szenvedések közepette.

De ezt helytelen így beállítani. Az igevers azt mondja: „el ne vesszen, **hanem** örök élete legyen”. Itt az örök élet az elveszés *ellentété*ként van beállítva, tehát nem lehet azt mondani, hogy az elveszés is ugyancsak örök életet jelez.

Egy másik vers a Róma 6:23:

„Mert a bűn zsoldja a halál, az Isten kegyelmi ajándéka pedig az

7 „Akarod-e pedig tudni, te hiábavaló ember, hogy a hit cselekedetek nélkül megholt?” (Jakab 2:20)

örök élet a mi Urunk Krisztus Jézus-ban.”

Itt megint csak ellentétbe állított fogalmakról van szó: kegyelemből üdvözülünk, vagyis kapjuk Jézus által ajándékba a meg nem érdemelt örök életet – avagy, saját döntésünk folytán elesünk ettől, s ez esetben a halál lesz a részünk, mely a bűnös életünk jogos fizetsége, azaz zsoldja.

Halál – vagy örök élet: ez itt a kérdés, és nem örök élet minden-képpen, feltétel nélkül.

Felbomlás és újjáépítés

Miután az elveszettek megsemmisültek, az utolsó idők eseményei és a hét csapás miatt tönkrement, s ezer éven át pusztán állt Földet (miközben a megváltottak a Szent Városból biztonságban szemlélik mindezt) most Isten a földkéreg legmélyebb pontjáig – amíg csak a bűnös ember megfertőzte azt – elégeti, a megromlott, egészségtelenné vált atmoszférával együtt, kémiai elemekre bontva le mindent, hogy ezután

„Ezután láték új eget és új földet; mert az első ég és az első föld elmúlt vala; és a tenger többé nem vala.” (Jelenések 21:1)

Az új ég és az új föld! Menynyi sóhaj, vágy és ima szállt fel a Világegyetem trónusa felé, azok szívéből, akik az Édenkertből való kiűzetés óta ezt a csodás új országot látni óhajtották!

Drága Kalotaszegi Olvasók!

Megérte és megéri továbbra is teljesen a mi végtelenül szerető Istenünkbe helyezni bizalmunkat, Aki „... hosszan tűr érettünk, nem akarván, hogy némelyek elvesse-
nek, hanem hogy mindenki megtérésre jusson” (2 Péter 3:9), és Akiről meg van írva:

„Amiket szem nem látott, fül nem hallott és embernek szíve meg se gondolt, amiket Isten készített az őt szeretőknek.” (1 Korintus 2:9)

Vajon mit készített számodra, számomra már itt, e földön, az Ővele való szüntelen járás rejtekében és biztonságában?

És majdan, a Szent Városban, ahol őrzőangyalaink alig várják már, hogy a nevünkre szóló hajlékokba bevezessenek?

És később, az újjáteremtett Földön?

Milyen lesz ez az Új Világ?

Az újjáteremtett Föld

János apostol, a Szentlélektől ihletve, és az emberi nyelv véges voltával küzdve, betekintést próbál nyújtani nekünk, a betegség, szomorúság és halál országa lakóinak:

„Ímé az Isten sátora az emberekkel van, és velök lakozik, és azok az ő népei lesznek, és maga az Isten lesz velök, az ő Istenök.

És az Isten eltöröl minden könyvet az ő szemeikről; és a halál nem lesz többé; sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az első elmúltak.”

A Földet megtisztító, végső tűz még a vulkán lávájánál is forróbb: maguk a kémiai elemek is felbomlanak. Az Acatanengo vulkán Guatemalában.

Akik ezt a verset félre szokták érteni, azok úgy gondolják, hogy az itt említett halál az első halál, amelyben eddig, két kivétellel,⁸ mindenki részesült, akinek eljött az ideje. Csakhogy ez nem a bűn zsoldja, hanem következménye – jókra és rosszakra egyaránt elhat-
va, megtéréstől függetlenül.

Ám ha logikusan következtetünk, a Róma 6:23 az örök élet ellentétéről, a Jelenések 21:8-ban említett második halálról beszél.

⁸ Énókról és Illésről van szó, akik mindketten élve ragadtattak el a földről, anélkül hogy a halált megízlelték volna (lásd 1 Mózes 5:24 és 2 Királyok 2:1,11 verseit).

újraalkothassa sokat szenvedett bolygónkat.

„Az Úr napja pedig úgy jő majd el, mint éjjeli tolvaj, amikor az egek ropogva elmúlnak, az elemek pedig megégve felbomlanak, és a föld és a rajta lévő dolgok is megégnék.

Mivelhogy azért mindezek felbomlanak, milyeneknek kell lennetek néktek szent életben és kegyességben, akik várjátok és sóvárogjátok az Isten napjának eljövételét, amelyért az egek tűzbe borulva felbomlanak, és az elemek égve megolvadnak!

De új eget és új földet várunk az ő ígérete szerint, amelyekben igazság lakozik.” (2 Péter 3:10-13)

„És megmutatá nékem az élet vizének tiszta folyóját, amely gyógyó vala, mint a kristály, az Istennek és a Báránynak királyiszékéből jövőn ki, az ő utcájának közepén. És a folyóvízen innen és túl életnek fája vala, mely tizenkét gyümölcsöt terem vala, minden hónapban meghozván gyümölcsét; és levelei a pogányok gyógyítására valók.

És semmi elátkozott nem lesz többé; és az Istennek és a Báránynak királyiszéke benne lesz; és az ő szolgálói szolgálnak néki;

És látják az ő orcáját; és az ő neve homlokukon lesz.

És ott éjszaka nem lesz; és nem lesz szükségök szövétnekre és napvilágra; mert az Úr Isten világosítja meg őket, és országolnak örökkön örökké.” (Jelenések 21:3-4, 22:1-5)

Igen, mintha Isten ezt akarná nekünk üzeni:

– Még egy kis ideig tartsatok ki, szeretett gyermekeim! Meglátjátok, nemsokára minden jóra fordul! Én vagyok a záloga ennek, az Én állandó jelenlétem, hogy többé semmiféle baj vagy bánat nem érhet titeket...

Isten gyermekei hamarosan az Élet Fájának gyümölcséből, és az Élet Vízéből fognak részesedni. Plitvicei tavak, Horvátország.

Kedves Olvasók!

Milyen csodálatos lesz az a nap, amikor a Bárány seregében az Élet Fájának gyümölcseihez járulhatunk a kimondhatatlan boldogság, és a legteltesebb szabadság földjén!

Ahol alázatos, szelíd Megváltónk mindent bearanyozó jelenlétében, véget nem érő korszak

okon át szárnyalhatunk az Általa teremtet, büntelen, lakott világokban, szüntelen fejlődve, Tőle tanulva, s Vele alkotva meg a legcsodálatosabb, örök műveket...

„Ezt mondja, aki ezekről bizonyosságot tesz: Bizony hamar eljövök. Ámen, bizony jövel Uram Jézus!” (Jelenések 22:20)

Jancsó Erik

Figyelő

Mint derült égből villámcsapás

Már hetek óta készülök írni arról, amiben március közepe óta mindannyian benne vagyunk. Ami engem legjobban megdöbentett, az nem maga a vírus volt – hisz járványbetegségek eddig is voltak és lesznek, és számtalan vírust hordozunk mi is magunkban, amelyek ellen a nemzedékek folyamán az immunrendszerünk megtanult védekezni.

Hanem inkább az a szervezetség, amellyel a legtöbb országot

rövid idő alatt leállították, s szinte az egész világ egyfajta börtönné vált.

Megértem azt, hogy a kórházakban nincs elég hely, és ezért találták ki a *társadalmi elszigetelés* fogalmát, hisz másképp nagyon hamar megbetegedne jóval több ember, mint amennyit kezelni tudnának.

Ami a lelkészeket illeti, egyesek azt bizonygatták, hogy engedelmesen el kell fogadnunk hely-

zetünket, mivel a karantén végül is bibliai fogalom, amelyet maga Isten vezetett be.

Hát persze: az ókori Izraelben a leprásokat és egyéb bőrbetegségben meg tisztátalanságban szenvedőket el kellett különíteni, hogy meg ne fertőzzék a lakosságot.¹ Aki elhullt állatot vagy halott embert érintett, vagy egyéb tisztátalanság érte, annak is ki kellett mosnia ruháit, megfürdenie, és tisztátalannak számított estig.²

De: jól mondták a romániai híres embereket megszólaltató reklámban, hogy sem én, sem te még eddig ilyet nem tapasztal-

¹ 3 Mózes 13:4, 44-46, 4 Mózes 5:1-4

² 3 Mózes 11:25, 39-40, 5 Mózes 23:10-11

A 2014-es Ebola-járvány Nyugat-Afrikában

tunk. Hát persze hogy nem: mert amit globálisan megszerveztek, az nem karantén, hanem annak a feje tetejére állítása. Miért mondom ezt?

Hát azért, mert a karantén a már beteg, vagy a kórokozót lehetségesen hordozó személy elkülönítését jelenti, azért, hogy a többiek, vagyis a lakosság nagy része, meg ne fertőződjön – és nem a betegek, vagy fertőzés-gyanúsak összekeverését a többiekkel, míg végül az egész lakosságot karanténba kell zárni.

Például, eddig is, ha a különböző járványoktól sújtott afrikai vagy ázsiai vidékekről hajó érkezett a konstancai kikötőbe, akkor annak először a parttól távolabb le kellett lehorgonyoznia, és először kiment hozzájuk a járványügyi szakorvos, és a teljes

legénységet megvizsgálta. És ha valami gyanúsat észlelt, két-három hetes karantént rendelt el, amely idő alatt a hajóról senki sem léphetett a szárazföldre, s eközben lefolyt az esetleges betegek kezelése is. Utána megint megvizsgálták mindenkit, és csak ha minden rendben volt, akkor köthetett ki a hajó.

Nos, olyan még sosem volt, hogy a már gyanús állapotú utasokat beengedték volna a kikötőbe – legyen az Konstanca, Trieszt, Liverpool vagy New York – s miután azok szétszóródtak, lezárják az egész várost, mindenkit szobafogságra ítélve, s a termelést megkereskedelmet nagyban lefékezve.

Ám ezúttal valakik éppen ezt akarták és meg is tették.

Gondolkodjunk együtt!

Volt egy pillanat, amikor a vírusról már tudni lehetett, de országunkban nem volt még egyetlen beteg sem. Ha a vezetők annyira aggódtak értünk, miért nem zárták le akkor a határokat, és szigeteltek el két-három hétre minden külföldről érkezőt – főleg a már gócpontnak számító Olaszországban dolgozó, s ekkor már sietve hazai gyerekező honpolgárait -, természetesen szakorvosi megfigyelés alatt tartva őket?

De hova? Az ekkor már bezárt iskolák kitűnően megfeleltek volna a célnak. Az osztályokba matracokat lehetett volna tenni, megfelelő ételmezt hozni, vécé, víz adott, zuhanyozókabinokat be lehet szerelni, az udvaron lehet mozogni. Valamennyi költséget jelentett volna az államnak, de sokkal kevesebbet, mint a végül bevezetett gazdasági leállás miatt keletkezett veszteségek.

A később az egész országot sakkan tartó rendőrség, csendőrség, stb. sokkal kisebb erőfeszítéssel őrizhette volna e helyeket. Egy-egy nagyobb csoport egyszerre érkező tagjait ugyanazon iskolában kellett volna tartani – pontosan mint egy hajó utasait – addig amíg letelik a karanténjuk. Azokat, akiknél a vírust kimutatták, vagy megbetegedtek, kellett volna csak kórházba vinni, ott is elszigetelt körülmények közé.

A sziget

Nos, amikor annak idején a töprengésben idáig jutottam (ekkorra lefolyt a pánikszerű bevásárlás, már álltak nálunk a rendőrség és katonaság kordonjai, és mindenki bezárva rettegve a lehetséges hatalmas büntetésektől, meg a várható gazdasági válságtól, sőt egyesek már az éhezést látták előre), körülnéztem a mi rokonszen-

Kínai hajó karanténban vesztegel a Fülöp-szigeteki partok előtt.

ves bolygónkon, lássam, hogyan folyik le az egész egy, még egyelőre „tisztá” helyen. És valahogy a távoli Tahiti szigete jutott eszembe.

Nos, ide a vírusnak nincs hogy bejutnia, ha nem engedik be – gondoltam. S hála az Internetnek (mert minden rosszban van valami jó is), hamar elém tárult az ottani helyzet.

Március elején még valóban, egyetlen fertőzött sem volt Franciaország e 190 ezres lakosú, tengerentúli tartományában. Ugyanakkor, készültek már a járványra. A miniszterelnök bejelentette, hogy a válság miatt, minden külföldi turistát felkérnek a távozásra, s ugyanakkor minden idegenben levő tahiti állampolgárt hazavárnak.

Persze, mi lett ennek az eredménye? Hamarosan a vírust behurcolták a hazajövők, és megjelentek az első betegek. S mikor nemsokára odakattintottam, ugyanaz a nóta fogadott: Tahitit lezárták, csak vásárolni vagy kutyát sétáltatni lehet kimenni, természetesen a közelbe, röviden, és nyilatkozattal...

És ez volt az a sziget, csodás tengerpartjával és kellemes éghajlatával, ahova sokszor úgy elmenekültem volna a mi itteni problémás világunkból... Nahát, gondoltam, már álmodoznom sincs miről, mert hát cseberből vederbe kerülni ki szeretne?

(Most néztem meg az adatokat: május ötödikéig az egész Francia Polinéziában – Tahitin kívül még 117 sziget, további 86 ezer lakossal – csupán 60 személy betegedett meg, 54 meg is gyógyult,

Bora-Bora (Vava'u) csodálatos szigete Francia Polinéziában, Tahititől kb. 200 km-re.

haláleset egy sem volt... hmmm, talán csak jobb lenne arrafele?)

De térjünk vissza szeretett – szűkebb vagy tágabb – pátriánkhoz.

Tehát, amíg itt még nem volt baj, el kellett volna szigetelni – s a jövőben is ezt kellene tenni egy újabb járvány esetében – a kívülről jövőket.

Igen, mondhatják erre a szakértők, de vannak a teljesen tünetmentes hordozók is – ezek a fertőzöttek túlnyomó százalékát teszik ki –, akiknek az immunrendszere nem engedi a betegség felbukkanását, ám a vírust továbbadhatják másoknak. És a tesztek sem túl hatékonyak, eként nem tudják mindegyikükénél kimutatni. Így hát a vírus csak

Az európai koronavírus-járvány által leginkább sújtott terület Lombardia volt. A Como-tó Lombardiában.

tovább terjedt volna a kiengedett, és fel nem fedezett hordozók révén.

Jól van. Figyeljünk most erre:

Nyájimmunitás

Még eddig nem hallottam e fogalomról, de ez mind Olaszországban, mind nálunk, mind bárhol máshol azt jelenti, hogy a lakosság 60-70 százalékának fokozatosan el kell kapnia a vírust (és ez minden új vírusra áll), míg végül az illető régió lakossága valamennyire immunissá válik rá, azaz megszokja, s az emberek szervezete jobban tud harcolni ellene. Mit is jelent ez?

Hát sajnos azt, hogy a nagyon gyenge immunrendszerű, és már

szabadságunkat, akkor először tanulmányozni kell az illető területre utazók számára kötelező oltásokat, mivel ezek nélkül európai vagy amerikai turista be nem léphet oda. De miért? Mert az ot-taniak, az idők folyamán ellenállóbbá váltak a helyi betegségekre – habár ők is sokat szenvednek miattuk – de ránk sokkal nagyobb veszélyt jelentenek.

Például, meséljek el egy esetet: erdélyi lelkész ismerőseim utaztak többször az évek folyamán, három hetes periódusokra, India egyik legszegényebb államába, Andhra Pradesh-be. Iskolákat próbáltak rendbe tenni, imaházakat építettek, segélyeket osztottak, természetesen az evangélium hir-

egy, az üzletekben kapható és a Coca-Cola cég által palackozott, egy literes tisztított ivóvizet.

– Látjátok ezt? Ez a ti életetek. Amíg ezt isszátok, éltek.

Az illető liter víz, ha jól emlékszem, nem érte el az egy dollárt. A külföldi látogató, egynéhány hétig, megengedheti magának a napi két-három ilyen palackot. Az ottani szerencsétlen bennszülött még álmodni sem merhet erről. Számára marad a helyi, szennyezett víz. S akkor neki hogyan sikerül életben maradnia?

Hát ez az. Itt rejtőzik az Isten által belénk helyezett belső hadseregünk, az immunrendszer fontos szerepe. Mind ott, mind Afrikában és a világ számos más szegény vidékén, a vérhas, a kolera, a férgek s egyéb, a piszkos víz miatti betegségek elviszik a kisgyerekek tekintélyes részét. Aki megmarad, az már jobban bírja.

S így működik a szervezet málária, a különböző hepatitiszek, bél- és májmétely, hastífusz, ebola, mindenféle lázak, gyermekbénulás, TBC, és számos más kór elleni küzdelme. Aki bírja, tovább él, s e vidékeken, egyrészt a rossz körülmények miatti betegségek, másrészt a mindig túl kevés orvos, gyógyszer, állami és missziókórház között állandó harc folyik.

Másrészt, a dolog fordítva is állhat: európaiak hurcolták be a gyarmatosítás idején a mi megszokott influenzánk meg a himlőnk vírusait az óceániai szigetvilágba meg az amerikai kontinensre. Az, amire az európaiak már eléggé ellenállók voltak, az ottani bennszülötteket fejetlenül irtotta. Például, egyes vélemények szerint, az Újvilág (Észak-, Dél, és Közép-Amerika, no meg a Karib-tengeri szigetek) őslakosságának 70 százalékát a hódítások első évszázadaiban a himlő ölte meg.

Az indiai Andhra Pradesh államban az egyik legnagyobb gond a tiszta ivóvíz hiánya.

amúgy is krónikusan betegeknek ez lesz az utolsó csepp a pohárban, míg az erősebbek átvészelik, és kialakul bennük a természetes védekezőképesség. Ez egy kissé hátborzongatóan és darvinisztikusan hangzik (vagyis hogy az erős marad, a gyenge pedig pusztul), de sajnos ez mindig is így volt és lesz.

Ezért van az, hogy ha tegyük fel Indiában szeretnénk tölteni a

detésével együtt. A szegénység és a tudatlanság ott ma is rendkívüli. Tiszta ivóvíz majdnem sehol (a mocsaras talajban leásnak, de a kutak vize fertőzött), villany (ahol van) ritkán, por, piszok, meleg, furcsa, súlyos betegségek, mérges kígyók, fertőző rovarok ármádiája.

Érkezésükkor a velük levő amerikai orvosnő felmutatott

**Dimitri Ivanovszkij
(1864-1920)**

Mennyire veszélyes a koronavírus?

A vírusokat 1892-ben fedezte fel Dimitri Ivanovszkij orosz mikrobiológus. Máig ötezer fajukat írták le, de valószínűleg többmillió féle vírus létezik a Földön.

A koronavírusok a vírusok egy alcsaládját alkotják, és az 1960-as évek elején fedezték fel az elsőt: egy csirkéket fertőző bronchitis (hörghurut)-koronavírus. A koronavírusok főleg az emlősállatokat és a madarakat támadják meg, de ismeretes az embereket fertőző hét koronavírus faj is.

A most rántórt Covid-19 koronavírus a szezonális influenza vírusánál könnyebben terjed, és a miatta való elhalálozási arány is nagyobb. Hogy hányszorosan, azt még nehéz eldönteni, de az Egyesült Államokban egyes becslések szerint kb. hatszorosa a különbség. Az eddigi influenza járványokhoz hasonlóan, ez is főleg az idősebb, betegebb személyek halálát okozza, mivel az erős immunrendszerű, fiatalabb, egészségesebb emberek immunrendszere könnyebben kerül ki győztesen e harcból.

Ami a statisztikákat illeti: Olaszországban például a 2016-17-es influenza szezonban, egy év alatt 24.981 influenza vírus miatti ha-

lálesetet regisztráltak, és főleg a 65 éven felüliek estek áldozatul – persze mindig vannak fiatalabb esetek is.³

A mostani koronavírus illetően, négy hónap alatt, május 6-ig, ugyanezen országban kb. 215 ezer fertőzést mutattak ki, és kb. 30 ezren haltak meg ezek közül.

Tehát, meg kell értenünk azt, hogy az ágyhoz kötött, vagy szobájából már ki sem mozduló, számos krónikus betegséggel küzdő szervezet immunrendszere nagyon legyengül, és sokszor egy megszokott influenzavírus, mely esetleg átmegy tüdőgyulladásba, vagy egy bakteriális fertőzés okozza végül a beteg halálát.

Május 6-ig nálunk több mint nyolcszáz ember halt meg a koronavírus miatt. De azt mikor árulják már el, hogy ezzel párhuzamosan ebben az évben hányan haltak meg az eddig megszokott influenzavírusok miatt? (A három évvel ezelőtti szezonban ez a szám nálunk hétezeren felüli volt – lásd a következő alfejezetet.) Lehet

3 Lásd: ijidonline.com: Investigating the impact of influenza on excess mortality (...) in Italy - aug. 8, 2019

hogy a többeszes érték túl szembezőkő lenne, és a mostani már nem tűnne annyira veszélyesnek...?

A halál okának eldöntése. Mennyi a sok vagy a kevés?

A másik probléma az, hogy ha végül a már nagyon beteg (pl. csípőtöréses, szívbeteg, rákos, cukorbeteg, veseproblémás, stb.) páciensekkel valamilyen influenza-, vagy az új koronavírus miatti, pl. tüdőgyulladásba átmenő fertőzés végez, akkor miben is halt meg? A halotti bizonyítványon a vírusfertőzés fog állni – és nem az a sok más betegség, mely teljesen legyengítette, szinte működés-képtelenné tette az illetőt.

Csakhogy, érdekes módon az AIDS-nél, mely egy immunválaszt lecsökkentő vírus, a HIV miatti tünetegyüttes, és amely esetében a legyengült immunitású beteget végül ugyancsak egy bakteriális vagy vírusos fertőzés (pl. influenza), avagy daganatos betegség viszi el, a halál okáért már nem ez utóbbiakat, hanem az előbbi, az embert teljesen legyengítőt

Magyarországon, Orbán Viktor felkérésére, a rendőrségnek minél inkább kímélnie kellett a lakosságot. A rendőrök április 11-ig kb. 2 ezer esetben szabtak ki bírságot, míg több mint 6 ezerszer csupán figyelmeztettek. A bírságok átlagos összege egyénenként 22 ezer forint volt (kb. 300 lej).

Az Egyesült Államokban május 10-ig 1,37 millió koronavírussal fertőzöttet, és 80.800 halálesetet regisztráltak, mely utóbbiból 26.812 a leginkább sújtott, 19,45 millió lakosú New York államban történt (New York légifotója).

teszik felelőssé – azaz, azt fogják mondani hogy az illető AIDS-ben halt meg.

Romániában a 2017-ben közölt adatok szerint, az előző szezonban **7.122 influenza és tüdőgyulladás miatti halálesetet** regisztráltak.⁴ Ami a koronavírust illeti, nálunk február 26-án azonosították az első fertőzöttet, és május 6-ig 14.107 fertőzést mutattak ki, és 859 koronavírussal összefüggő halálesetet jelentettek be.

Sok ez vagy kevés?

Az Egyesült Államokban az évi influenzajárványokban a lakosság átlagosan 8 százaléka betegszik meg. Ami az utóbbi szezont illeti, a 350 millió lakosú Egyesült Államokban 2019 okt. 1-2020 ápr. 4 között a becslések szerint 39-56 millió személy (a lakosság 11-16 százaléka) betegedett meg a megszokott influenzában.⁵ Ugyancsak az Egyesült Államokban, a 2016-17-es szezonban ez az érték valamivel kisebb volt: ekkor, becs-

lés szerint 29 millióan betegedtek meg⁶ – ez a lakosság 8,2 százaléka. Másrészt, az influenza és a tüdőgyulladás miatti elhalálozások száma 2017-ben ugyanezen országban 55.600 volt.⁷

A 8 százalékos arány pedig a 20 milliós Romániára levetítve kb. évi 1,6 millió esetet jelentene.

Ami az elhalálozásokat illeti: Romániában, normális körülmények között kb. évi negyedmillió ember hal meg évente.⁸ Ha ezt elosztjuk 365-el, akkor megkapjuk a napi átlagos elhalálozási számot: $258.800 : 365 = 709$ haláleset/nap.

Tehát, a járvány február 26-ai kitörése óta május 6-ig eltelt 70 nap alatt összesen $70 \times 709 = 49.630$ ember halhatott meg (persze, ezek csak átlagban számított értékek), melyből 859 a koronavírussal összefüggő elhalálozás.

⁶ <https://www.cdc.gov/flu/about/burden/index.html>

⁷ <https://www.livestories.com/statistics/us-influenza-flu-pneumonia-deaths-mortality>

⁸ Ezt az elméleti értéket úgy kapjuk meg, ha az ország lakosságának létszámát elosztjuk az átlagos élettartammal (kb. 75 év): $19.410.000 : 75 = 258.800$ haláleset/év.

Ez pedig a nálunk beálló összes haláleset 1,73 százalékát jelentené. Más szavakkal: koronavírusban az említett dátumig – majdnem két és fél hónap alatt – Romániában valamennyivel többen haltak meg, mint amennyien átlagosan, normális körülmények között **egy nap** alatt halnak meg, minden okból.

Trump elnök a drasztikus törvények bevezetésekor tiltakozott, mondván, hogy nehogy a kezelés több kárt okozzon mint a betegség maga – s azóta is mindent meg próbál tenni az újraindításért. Kb. így vélekedett Jair Bolsonaro, Brazília elnöke, lehetősége szerint ellenállva az egész világ gazdaságára hatalmas csapást mérő intézkedéseknek. A fiatal osztrák szövetségi kancellár, Sebastian Kurz is a lehető legrövidebbre szabva léptette életbe a megszorításokat.

Mindhárom vezető erősen jobboldali politikai beállítottságú, sőt a brazilt meg az osztrákot szélsőjobboldalinak szokták nevezni. Manapság ez már nem náci vagy fasiszta nézeteket jelent, hanem a konzervatív értékekhez – pl. a

⁴ lásd: worldlifeexpectancy.com/romania-influenza-pneumonia, 2017

⁵ <https://www.cdc.gov/flu/about/burden/preliminary-in-season-estimates.htm> (CDC: Centers for Disease Control and Prevention)

kereszténységhez, családhoz, hagyományos oktatás- és nemzetpolitikához – való ragaszkodást, a homoszexuális meg LGBT propaganda és előretörés lefékezését, migráció-ellenességet.

Ezzel szemben, a mai liberális politikusok jó része (akiknek elvei már régen és jócskán eltávolodtak Kossuthék meg a negyvennyolcasok polgári-liberális meglátásaitól) mindezeknek ellentétét vallja és támogatja. Úgy tűnik, ez utóbbiak befolyásos emberei azok, kik teljes szívvel-lélekkel odaálltak a mostani válságot kezelni szándékozó, de ugyanakkor bénító-romboló intézkedések mögé.

Ami a háttérben rejlik

Egy román orvos ismeretterjesztő, és a harmincas évek elején írt könyvét olvastam néhány évvel ezelőtt. Ebben többek között elmondja, hogy az akkori, két világháború közötti Romániát sújtó két fő csapás a TBC és a szifilisz volt, amelyekre akkor még nem létezett hatékony gyógyszer. Az utóbbi az erkölcstelen élet következménye, de az előbbi ugyancsak cseppfertőzéssel (pl. kiköhögött, kitüszentett apró nyálcseppekkel) terjed.

Miért nem ítélték már akkor, 1932-ben Romániát, vagy akár az egész Európát is – ahol ugyancsak aratott e kór – szobafogságra? Nem beszélve a XIX. század végi európai kolera-, vagy a XX. század kezdetén dúló tífuszjárványokról. S akkor még hol van a torokgyík⁹ (amelyre csak 1923 óta áll rendelkezésre oltás), meg ki tudja hány féle járványosan terjedő betegség!

9 A torokgyík (diftéria) kórokozója a *Corynebacterium diphtheriae* nevű bacillus. Cseppfertőzéssel, érintéssel és fertőzött tárgyak révén terjed. 1994-ben Oroszországban 48 ezer megbetegedést észleltek.

Tehát, ilyen még nem volt – vagyis hogy a rengeteg vírus (vagy kórokozó) közül az egyiket ürügyül használva, az egész bolygó gazdaságát megakasszák. Majd meglátjuk, hogy nemso-kára mi lesz ebből. Mert most állítólag az idősekért aggódva tették mindezt. De ha tönkremegy a gazdaság, és nem lesz pénz többek között a nyugdíjakra, gyógyszerekre meg kórházi ápolásra, kik fogják legelőször és legjobban megsínyleni?

S ez csak az egyik dolog. A másik probléma hasonló a 2001 szeptember 11-ei, úgynevezett terrortámadásokhoz.

A Pentagonra esett repülő gyorsan eltűnt. A World Trade Center két tornyába ütközött (lehetséges módon robotpilótás és utas nélküli) repülő valahol messze fent, a ki tudja hányadik emeleten égtek. S ekkor egyszer csak a két torony összeroskadt.

Sebastian Kurz és élettársa, Susanne Thier

Hivatalos magyarázat: ott, ahol a két repülő üzemanyaga égett, meggyengült a hőtől a tartószerkezet acélja. Ekként a felső emeletek alányomódtak, és összepréselték a maguk alatti emeletet. Mindkét torony tíz másodperc alatt roskadt magába, miközben sorozatrobbanások hallatszottak. A magyarázat szerint az összepréselt levegő hangja volt ez.

Természetesen egyesek ma is gyanakodnak: miért dőltek össze olyan hamar? S pontosan úgy, mintha robbanóanyagot helyeztek volna végig a szerkezetre? Állítólag ez egy bevett módszer,

Az Erzsébet-királyné TBC-szanatórium Budakeszin, a múlt századforduló körül

amivel a magas épületeket lebontják, anélkül hogy azok oldalra dőlve, más épületekben is kárt tegyenek.¹⁰

A szövetségi kormányzat szakvizsgálatot ígért – de időközben a tartószerkezet acéldarabjait Kínába szállították és beolvasztották. Maradtak az összeesküvés-elmé-

letek, és a találgatások, ám a teljes igazságot csupán Isten ismeri.

Mindenesetre a média ereje nagy, és ha egy véleményt be akarnak sulykolni a népbe, és az egyén azt látja, hogy mindenki (látszólag) elfogadja, akkor hát a hivatalos változat marad az utókorra.

A World Trade Center két felhőkarcolóját ért támadás.

10 Ebben az egész ügyben az a rossz, hogy az egyszerű polgár szinte a sötétben tapogatózik. Nem vagyunk sem szerkezetre szakosodott építésmérnökök, sem epidemiológusok, sem orvosok. És lám, most hirtelen mindenféleképp értenünk kellene, ha tisztán szeretnénk látni az igazságot. Pontosan úgy, mint amikor a tudományos világ az evolúció meg a Nagy Bumm mellett kardoskodik. Mi ugyancsak nem vagyunk sem geológusok, sem biológusok, sem paleontológusok. Mégis, a józan eszünket kell használnunk, a kételkedés, meg a gondolkodás jogán. Valóban, van aki, mivel jobbat úgy érzi nem tehet, rábízta magát a mindenkori hatalomra, elfogadva a fentről jövő véleményt. Mások számára, akiknek már az álszent és félrevezető kommunista rendszerben kinyílt a szemük, a politikusok többsége - a számos hazugság és korrupciós botrány, meg a keresztény, hívő jellem hiánya miatt - nem tűnik megbízhatónak, s így a nehezebb út mellett döntenek, megpróbálva utána nézni a dolgoknak.

És ami a lényeg: ahogy most is mondogatják, s akkor is mondogatták, a koronavírus után – vagy szeptember 11-et követően – a világ már nem lesz többé ugyanaz.

Nem. Mert szeptember 11 napján jó volt arra, hogy a globális terrorista-veszély ürügyén felettből megszigorítsák az ellenőrzést a világban utazó, ide-oda mozgó emberek felett.

Pl. régebben csak a bűnözőknek vették nyilvántartásba az ujjlenyomatát. Ma, ha útlevelet szeretnénk, mindannyiunknak beszkennek az egész tenyerünket. Persze, a mi biztonságunk miatt... de mindenesetre ezzel azonosítva vagyunk, és bárhova is mennénk, a rólunk digitálisan tárolt mindenféle információ is rendelkezésre áll.

És most meg bevezetik az „újfajta normalitást”, azaz meg kell majd szoknunk azt, hogy az ezentúl (már előre be is harangozott), újabb meg újabb felbukkanó vírusok meg egyéb betegségek esetén, az uralkodó rendszer villámgyorsan megszüntesse (a termelés, a szolgáltatások és kereskedelem visszaszorításával együtt) a gyülekezési, a mozgási – és előbb-utóbb, a magasztos közügynek ártó kritikus vélemények miatt – a szólás- és sajtószabadságot is.

Ezzel párhuzamosan pedig – természetesen ugyancsak a mi biztonságunk érdekében – lehallgatják és rögzítik a telefonbeszélgetéseinket (különben, ha a telefon nálunk, vagy a közelünkben van, bármikor le lehet hallgatni azt is, amit otthonunkban vagy bárhol egymásnak mondunk), kedvükre turkálhatnak a számítógépes adatainkban, internetes postaládánkban stb. Mikrochipet ültetnek belénk, hogy ekképpen a szatelites megfigyelés alapján minden pillanatban tudhassák hol vagyunk, s azonnal büntethessenek ha egy lépéssel arrébb megyünk a megengedettnél.

A fokozódó leszegényedéssel együtt megszüntetik a készpénzt, hogy azontúl minden a bankkártyán – vagy a bennünk nemso-kára levő chippen – fusson, ellenőrizhetően, és persze, a rendszer által feketelistára tett személyek esetében blokkolhatóan.¹¹

Régi szép idők...

Miközben mázsás kővel a gyomromban, és nyilatkozat-

11 Különben a chippes, kártyás, arc-felismerő-szkenneres, stb. ellenőrzés tökéletesítése Kínában (miközben az Egyesült Államok s egyebek kíváncsi-an és türelmetlenül várják az eredményeket) már javában és élőben folyik – muzulmánokon, a rendszernek valamiért nem tetsző kínaiakon, s egyéb szerencsétlen kísérleti nyulakon.

tal a táskámban lépkedtem, apró-cseprő ügyeim intézése végett, szülőföldem hirtelen veszélyessé és idegenné vált utcáin, a fülemben visszhangzott a valahonnan már ismerős szólam:

– De persze mindez a mi érdekünkben történik... hogy a járvány minél előbb véget érhesen... ugyanakkor nem tudjuk még, mit hoz a jövő... sajnos a legrosszabbra is fel kell készülnünk...

Ó, hát a mi javunkra... az én javamra van mindez?

Ezért nem köszön a szembejövő, messze ívben kikerülő, maszkos-kesztyűs szomszéd?

Ezért indult be lassan, csikorgva – újfajta, *polgári öntudat* elnevezés alatt –, a már harminc éve hibernáló spiclirendszer?

Ezért állnak úton-útfélen az elkendőzött rendőrök, géppisztolyos katonák meg csendőrök, és fagy belém a vér amikor egy hideg szempár a papírjaimat vizsgálja?

Ezért kapott egy öreg néni valahol ötezer lejes büntetést (valószínűleg héthavi nyugdíja bánja) mert túl hamar, tíz perccel tizenegy előtt ment ki az utcára?

Érdekes... csak nem az áldott emlékü kommunista rendszer harsogását hallom vissza?

– Mindent a dolgozó nép javára! A sokoldalúan fejlett szocialista társadalom érdekében...

Ezért volt füle a falnak is, ezért voltak tele a lágerek, meg a szennyes-bűzös, sötét börtönök, ezért működtek a kínzókamrák, izzadtak a verőlegények, kobozták el a fogatot-ekét-földecskét, gyalulták le egyik napról a másikra a kertvárosokat... zsarolták, macska-egér játékot játszottak velük, majd beszervezték az idegileg tönkretett lelkészeket...

A legszebb az egészben az ítéletnap szabadozás lesz – a nem

A romániai kommunista elnyomás egyik gyászos emléke: a jilava-i börtön egy cellája

túl sok, felelősségre vont náci negyvenöt, és kommunista nyolcvankilenc utáni szlogenéhez hasonlóan:

– Kérem, és csak a kötelességemet teljesítettem... én csak a kapott parancsot hajtottam végre...

Tisztelt Figyelőt-figyelő!

Ha egy nap a báránybőrbe bújt Rendszer a közjó, a magasabb érdek, vagy ki-tudja-milyen ürügy alapján együttműködést kívánna meg tőled, ne engedd, hogy lelkiismereted elaléljon. A legjobb módszer erre a Hegyibeszédbe foglalt

arany szabály minden helyzetben való felidézése és alkalmazása:

„Amit akartok azért, hogy az emberek tiveletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek azokkal...” (Máté 7:12)

És még: néhány előzmény

Ez év márciusában, a dél-afrikai zoológus professzor, Walter Veith egyik előadásában egy elgondolkodtató dokumentumra hívja fel a figyelmet: a német kormányzat által 2012-ben készített, és a következő év januárjában közzétett, 80 oldalas tanulmá-

A világjárvány témájú *Carriers* című film reklámplakátja

A szikla, amin eddig a Sátán által gerjesztett minden vihar hulláma megtört: Isten Igéje. A képen a Luther által német nyelvre lefordított, úgynevezett Wittenbergi Biblia egyik oldala látható, a 2 Mózes 9. részével, ahol az ötödik csapásban az Úr dögvésszel sújtja Egyiptomot. 1534-74 között száz ezer példányt adtak el belőle.

nyáról van szó,¹² mely azt elemzi, hogy mi történne egy esetleges világjárvány esetén.

A feltételezések szerint, a járvány Ázsiából indulna, és több kórokozó jöhetne szóba, ám elsősorban a SARS-Covid koronavírusra gondoltak, melyet akkor, 2012-ben fedeztek fel először hat személy szervezetében. Két hónap alatt terjedne át Ázsiából Európára, majd az Egyesült Államokra.

Ezután a tanulmány módszere- sen sorra veszi a világjárvány emberekre, gazdaságra, környezetre

¹² Unterrichtung durch die Bundesregierung. Bericht zur Risikoanalyse im Bevölkerungsschutz 2012. Deutscher Bundestag, 01. 03. 2013. Pandemie durch Virus „Modi-SARS“. <https://dipbt.bundestag.de/dip21/btd/17/120/17120501.pdf>

és egyebekre (közbiztonságra, politikára, kultúrára, stb.) gyakorolt várható hatásait. A környezet a járvány miatt nem károsodna, ugyanakkor a gazdaság, főleg a turizmus és vendéglátóipar nagyon megsínylené, ám a bankok megmaradnának – vélik a szerzők. És így tovább.

Másrészt, számos film is készült a vírusvilágjárvány témájáról, például: *Virus* (1999), *28 héttel később*, (2007), *Carriers* (Hordozók – 2009), *Contagion* (2011), vagy egy újabb *Virus* (2019). Igen, és még valami eszembe jut:

Tavaly ősszel, kb. szeptemberben történt. Egyik ismerősöm ezt mondta:

– Van egy barátom Spanyolországban, akitől egy nagyon furcsa dolgot hallottam. Az ottani

főnöke a napokban egy gyűlésen volt, melyben az ottani régió üzletemberei vettek részt. A gyűlést vezető felelős személy szerint egy hihetetlenül súlyos globális válság készül. Annyira, hogy nem fog lehetni megélni. Ezért már most tanácsolja cégvezető társainak, hogy készüljenek fel, vásároljanak tartós élelmet, vizet, biztosítsanak maguknak vidéki lakhelyet, stb.

Megvallom, annyi rémhírt és összeszövés-elméletet hallottam már az utóbbi években, hogy végül nemigen törődtem e hírral.

És még egy: jó néhány évvel ezelőtt, amikor még könyveket árultam, egyik nap egy fiatal román férffal elegyedtem szóba. Sor került a világtörténelem zárgeméjeire.

– Most látszólag szabadság, demokrácia van. De ha akarják, bedobnak egy vírust, s ennek ürügyén azonnal drákói törvényeket hozhatnak, és diktatúrát vezethetnek be...

Már érzem, amint egyesekből kikiváncoszik a kérdés:

– De hát kiről van szó? Kiknek válna javára mindez?

Az tette, kinek érdeke

A római jogban, a bűnüldözés alapjául szolgált ez a kérdés.

Ha valahol ismeretlen tettes meggyilkolt valakit, az első, amit az ügyet felgöngyölítőknak ki kellett deríteniök az volt, hogy kinek állhatott érdekében az illető halála.

E dolog a mai kriminalisztikában is pontosan ugyanígy működik. S ez áll bármilyen rombolás, szándékos gyűjtogatás, stb. esetében: az ügy háttérében levő konfliktusokat és érdekeket kell felderíteni.

De ki láthat tisztán a jelenlegi és a mindenkori politika égbekiáltó önzés, és titokzatos, hazugságot lehelő démoni erők fonogatta pókháló-szövevényében?

Hmmm... Az igazság ügye egyáltalán nincs veszve.

Egyszer Isten szolgálja, Elizeus egy kis, megerősített városkában, Dótánban tartózkodott. Amikor a felkelő nap sugarai megvilágították a tájat, kiderült, hogy az éj folyamán erős szíriai sereg vette körül a várat, kik éppen a próféta elfogására jöttek. A szolgálja ijedten kiáltott fel:

– Jaj, jaj, édes uram, mit cselekedjünk?

Elizeus így válaszolt:

– Ne félj. Mert többen vannak velünk, mint velük.

„És imádkozott Elizeus és mondta: Óh Uram! nyisd meg kérlek az ő szemeit, hadd lásson. És megnyitá az Úr a szolga szemeit és láta, és ímé a hegy rakva volt tüzes lova-

gokkal és szekerekkel Elizeus körül.” (2 Királyok 6:17)

Habár a Sátán által vezérelt emberek könnyű győzelemben reménykedtek, Isten is elküldte az Ő seregét, és a próféta meg a város is csoda által megszabadult.

Nos, kinek érdeke a globális gazdasági válság kihozbantása és a világszéles, teljes ellenőrzésen alapuló diktatúra bevezetése? Még legyünk egy kis türellemmel...

Dávid ekként szól a Biblia leg-hosszabb zsoltárában:

„Az én lábamnak szövétneke a te igéd, és ösvényemnek világossága.” (Zsoltár 119:105)

Péter apostol pedig így tesz bizonyoságot:

„És igen biztos nálunk a prófé-tai beszéd is, amelyre jól tesztetek, ha figyelmeztetek, mint sötét helyen világító szövétnekre, míg nappal virrad, és hajnalcsillag kél fel szíve-tekben...” (2 Péter 1:19)

Mindkét vers az Isten Igéjét, s ezen belül a próféciákat a sötétben világító lámpáshoz hasonlítja. Isten azért helyezte a jövőbeni eseményeket megrajzoló próféciákat az Ő szent könyvébe, hogy ne féljünk, hanem szívünk reménységgel teljen meg.

Bármi is jönne ránk, ha Istenhez hűségesek vagyunk, többen vannak velünk, mint ellenünk.

A válságból kinövő, két utolsó szereplő

Az Apokaliptikus állapotok 4. és 5. részében láthattuk (lapunk 44-45. és 46. számában), hogy a Jelenések 13. két fenevada (politikai hatalma) – kibe a Sátán leheli az erőt – lesz az, amelyik utolsó időben magához próbálja ragadni planétánk vezetését, létrehozva a globális diktatúrát. Az első fenevad, mely halálos sebet kapott,

de végül kigyógyul abból – a római egyház.

E pillanatokban sokak számára hihetetlennek tűnik az, hogy a századok során a Bibliához hűségesek millióinak vééréért felelős, ám ma már oly szelíd arcot mutató politikai-vallási-gazdasági szervezet valójában nem változott: a bárány-szarvú fenevaddal együtt (Jelenések 13:11-14), amelyet a párhuzamos ígérész hamis prófétának nevez (Jelenések 19:20), megpróbálják mindenkivel felvétetni az előbbinek a bélyegét.

Ez ellentéte az Isten bélyegének¹³, a negyedik parancsolat szombatjának, mely, minden uralkodói pecsétéhez hasonlóan tartalmazza azt, hogy a szombat megszentelése Istenre emlékeztet, aki

A vasárnap ünneplése arra emlékezteti mind a görög-keleti, mind a protestáns egyházakat, hogy ők voltaképpen Róma „véődőszárnyai” alól szakadtak ki, és az általuk megtartott, eme egyház által elrendelt hamis nyugalomnap révén még mindig neki hódolnak. Róma úgy véli, joga van az Isten törvényének megváltoztatására. Ezzel bizonyítja, hogy azonos a Dániel 7:25¹⁵, Isten ellen szóló és az Ő szentjeit megrontó hatalmával.

Azok, akik az utolsó időben – félelemből, nemtörődömségből és szándékos tudatlanságból, avagy vakbuzgó meggyőződésből – áthágnak a szombat parancsolatát, de ugyanakkor alávetik magukat a hét első napja, azaz a vasárnap

2015-ben Ferenc pápa, más vallások vezetőivel együtt, a jövő világvallásán fáradozva megfogalmazta Az Ember Egyházának Zsinati Hitvallását (Conciliary Creed of the Church of Man).

a föld és az ég Teremtője (lásd 2 Mózés 20:8,11 verseit).¹⁴

13 „És adám nékik szombataimat is, hogy legyenek jegyül köztem és ő közöttök; hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr, az ő megszentelőjök.” (Ezékiel 20:12)

14 „Megemlékezzél a szombatnapról, hogy megszentelj az. (...) Mert hat napon teremté az Úr az eget és a földet, a tengert és mindent, ami azokban van,

megszentelésére vonatkozó globális rendeletnek, ezáltal felvették a fenevad bélyegét, és inniok kell

a hetedik napon pedig megnyugovék. Azért megáldá az Úr a szombat napját, és megszentelé azt.”

15 „És sokat szól a Felséges ellen és a magasságos egék szentjeit megrontja, és véli, hogy megváltoztatja az időket és törvényt...”

Az Egyesült Államok hadserege már minden szempontból messze felülmúl minden egyéb hadsereget. Legújabb típusú amerikai harci helikopter.

Isten haragjának borából (Jelenések 14:9-10)

Rómának a „kardja” ezúttal nem a frankok vagy a franciák, az osztrákok vagy a spanyolok lesznek. A nagy dráma utolsó felvonását az Egyesült Államok segítségével játssza el.

Amint az Apokaliptikus állapotok cikksorozatban is említettük, fenevad két, bárányhoz hasonló szarva (Jelenések 13:11)

e viszonylag fiatal (XVIII. század végén alakult) nemzet két alapvető, és ezen ország alkotmányába foglalt jellemvonására utal: a polgári és a vallási szabadságra – melyek azóta is a világ minden polgári demokráciájának az alkotmányába bekerültek.

A jelenlegi viharos események e két nagy jogi megvalósítást hivatottak eltörölni, bevezetve a totális diktatúrát - amint a polgá-

ri (civil) szférában, úgy a vallás és lelkiismeret terén is.

A hamis prófétai szerep

De miért nevezi a Biblia e második fenevadat hamis prófétának is?

„És megfogaték a fenevad, és ő vele együtt **a hamis próféta**, aki a csodákat tette ő előtte, amelyekkel elhitette azokat, akik a fenevad bélyegét felvették, és akik imádták annak képét: ők ketten elevenen a kénkövel égő tüzes tóba vettetének.” (Jelenések 19:20)

Isten prófétái szavának alapja az „Így szól az Úr” elve. A Reformáció, és a protestantizmus alapköve ugyanez: a Sola Scriptura elv, azaz csakis a Biblia lehet a hit alapja.

Ezen felfogás teljesen elmentmond a római egyháznak, amelyik az úgynevezett Szent-hagyományt (végül is emberek parancsolatait) is ihletettnek tartja, sőt, az éveken át tartó Tridenti zsinaton (1545-63 között, az észak-olaszországi Trentóban) végül kijelentette: ha a Biblia

A hajdani Tridenti-zsinat helyszíne, a 117 ezres lakosú, szép fekvésű Trento, ma Olaszország legmagasabb életszínvonalú városa.

ellentmond valahol a Szentagyománynak, akkor az a döntő. Ez világosan meglátszik a szombat-vasárnap problémából is: elvetették az elsőt, a bibliait, hogy szentesítsék a pogány Konstantin császár és a pápák által kitűzött, emberi elgondolásokon alapuló heti ünnepet.

Ugyanakkor, Izraelben a hamis próféták azok voltak, akik ekként szóltak:

– Így szól az Úr... – de ezután kiötlött hazugságokat állítottak.

Nos, az Egyesült Államok protestáns országként indult, ahol az időközben kitelepedő katolikusok még mindig jócskán kisebbségben vannak. Valójában az Egyesült Államok a legnagyobb és legerősebb protestáns ország, sőt ma már a Föld legerősebb országa.

Amikor majd e hatalom vezető fórumai a Bibliával a kezükben kijelentik:

– Így szól az Úr... – és mégis a Bibliával ellentétes üzenetet közvetítenek (mint pl. a vasárnap megszentelését) s ezenkívül karhatalommal kényszerítik ki az engedelmességet, betöltik a hamis próféta és a sátáni eszköz szerepét.

De Istent nem lehet sem legyőzni, sem megcsúfolni. E két nagy játékos végállomása a tűztó, követőikkel együtt.

Kinek érdeke tehát a globális gazdasági válság előidézése?

Azoknak, akik hatalomra akarnak kerülni. Nagyon is lehetséges az, hogy amikor a mélyülő és elhúzódó válságból a hitelüket vesztett politikusok nem tudnak kiutat mutatni, a tömegek elé egy régi-új vezető lesz állítva az (időközben az Egyesült Államok támogatását megszerző) pápaság személyében.

Am a válságnak nagyon mélynek, s ugyanígy a kényszernek is

A Reformáció Emlékműve (Genf, Svájc). Balról jobbra: Guillaume Farel, Jean Calvin és Theodore Beza francia, és John Knox skót reformátor szobrai.

nagyon erősnek kell lennie ahhoz, hogy a görög-keletiek, protestánsok, zsidók, hinduk és buddhisták is, és főleg a muzulmánok – elfogadják őt.

Valamiképpen egy titokzatos, a politikusokat marionettként mozgató vagy térdre kényszerítő, globális hálózat épült ki a színpalak mögött, mely átível kormányokon és pártokon, földrészeken és rendszereken, és amelyik által Sátán az ő akaratát igyekszik véghezvinni.

***

Pál egyszer így szólt:

– Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?¹⁶

16 Róma 8:31

Ez volt Luther Márton hitvallása is. És egy fegyvertelen professzoron megtört az életére áhító nagy hatalmak ereje – mert az Ige e hűségét az a Valaki védte, Aki még soha csatát nem veszített.

Bármi következne hát, ne féljünk. Aki Istenben bíz, nem csatlakozik. Át kell még mennünk e megpróbáltatáson, hogy jellemruhánk teljesen megtisztulhasson, és Jézus megdicsőülhessen az Őt visszatükröző bizonyágtévőiben.

„És monda nékem: Ezek azok, akik jöttek a nagy nyomorúságból, és megmosták az ő ruháikat, és megfehéřítették ruháikat a Bárány vérében.” (Jelenések 7:14)

Jancsó Erik

Árva Bethlen Kata

Az erdélyi fejedelemség kora, másfél századnyi története után, Apafi Mihály halálával véget ért – és szülőföldünk, a többi, magyarországi területtel együtt, a Habsburgok irányítása alá került. 1703-ban még egyszer fellobbant

Isten emberei

a független Erdély reménye a II. Rákóczi Ferenc vezette szabadságharc nyomán, ám az 1711-es nagymajtényi fegyverletétel erre is pontot tett. Rákóczi előbb Franciaországba, majd néhány hűséges emberével Törökországba menekült, s ott is halt meg száműzetésben, 1735-ben.

Ezen időkben születik meg nemzetünk egyik kimagasló életű asszonya, az, akiről ma szólni szeretnénk.

Bethlen Kata 1700 nov. 25-én látta meg a napvilágot a Küküllő-menti Bonyhán¹, református szülők hetedik gyermekeként. Édesapja Bethlen Sámuel főispán, és Marosszék főkapitánya, míg édesanyja borsai Nagy Borbála nemesasszony volt. Az áldozatos életű, s egyházát támogató apa korai, 1708-ban bekövetkező halála után, Borbála újból férjhez ment Erdély akkori főkormányzójához, Haller István grófhhoz, s ezzel a család Szebenbe költözött.

A katolikus Haller grófnak is voltak már előző házasságából született gyermekei, és a vallási különbségek ellenére, mind a szülők, mind a testvérek békésen éltek.

Azonban, amint telt-múlt az idő, a szép lánnyá serdülő, immár 16 éves Katába beleszeretett (anyja, Borbála nagy örömére) mostohatestvére, a néhány évvel idősebb László.

1 Románul Bahnea, a mai Maros megyében.

Hirdetések

❖ Kolozsvári nyugdíjas régi fényképezőgépeket vennék gyűjteményembe. Tel. 0773 874 812, Zoltán.

❖ Kolozsvári építkezési vállalkozó megbízható segéd-, vagy szakképzett munkást keresek, szerződéses alkalmazásra. Tel. 0740 535 265

Régi kerámiát, kancsókat, tányérokat, régi kályhát, kályhacsempéket, festett bútrot, népviseletet, textilákat és egyéb néprajzi vagy polgári régiségeket vásárolok. Vigh István, tel. 0745 397 133

Csakhogya Kata nem csupán az édesapja jótékony és istenfélő természetét örökölte, hanem a megreformált hithez való hűségét is – s ekként attól félt, hogy Haller László feleségeként hite gyakorlásának akadályoztatásában, és állandó háborúságban lesz része.

Egy nap Kata éppen a kastély hátsó kapujánál az akkor dülő éhség miatt lefogyott, rongyos gyerekeknek osztogatta a félretett cipókat, amikor is édesanyja hangját hallotta:

– Kata, miért nem jössz már? Csak mind azokkal a koszos parasztgyerekekkel törödsz! Keres a vőlegényed, ne várakoztasd!

– Ó, anyám, miért kell férjhez mennem ahhoz, aki más hiten van?

– Buta beszéd! Nézd, milyen szép szál fiú, és méghozzá Erdély leggazdagabb kőrői közé tartozik!

– A gazdagság nem pótolja a hitet és szeretetet. Nem megyek hozzá.

– Micsoda? Ha nem engedsz, nem vagy többé a gyermekem! Kitagadlak!

S a hónapokig tartó gyötrés és fenyegetés lassan úgy tűnt, elérte célját – amikor is kiderült, hogy a katolikus Haller-rokonság sem örül a buzgó református menyasszonynak. Ezért a katolikus püspököt meggyőzték, ne engedje meg papjainak az ifjak összeadását. A fiatal lány fellélegzett – ám a küzdelemnek még korántsem volt vége...

(Folytatjuk)

(J.E.)

Kalotaszeg: *Nádasmente:* Kisbács, Szucság, Méra, Vista, Türe, Mákö, Bogártelke, Daróc, Inaktelke, Egeres-Gyártelep, Egeres-falu, Jegénye. *Peremvidék:* Kajántó és Györgyfalva. *Havasalja és környéke:* Szászfenes, Magyarlóna, Magyarfenes, Tordaszentlászló, Léta, Gyalu, Magyarkapus, Magyarkiskapus, Gyerővásárhely. *Felszeg:* Gyerőmonostor, Kőrösfő, Sárvásár, Nyárszó, Bánffyhunad, Kalotadámos, Jákótelke, Magyarvalkó, Kalotaszentkirály, Magyarókeréke. *Alsószeg (Almás vidéke):* Ketesd, Bikal, Zsobok, Sztána, Farnas, Kispetri, Nagypetri, Váralmás, Bábony, Középlak, Zsombor.

Kalotaszeg Reménye

Szerkesztő: **Jancsó Erik**

Tel: **0749 021 935**

E-mail:

kalotaszegremeny@gmail.com

Minden eddigi lapszám elolvasható és ingyenesen letölthető a

www.kalotaszegremeny.ro honlapról.

Postacím: 400 107 Cluj-Napoca (Kolozsvár), str. Cuza Vodă (Postakert utca) nr. 12 (szám)

Bankszámla: Asociația „Pro Scriptura”. Conturi Banca Transilvania: RO 72 BTRL RON CRT 0383 906 901 (lejben), RO 22 BTRL EUR CRT 0383 906 901 (euróban).

ISSN/ISSN-L: 2501-3041

Készült: a *Viața și Sănătate* Kiadó nyomdájában (Cernica út 101, Pantelimon, Ilfov megye)

A *Kalotaszeg Reménye* egy magánkezdemenyezésű havilap, amelynek révén az élet különböző területeit szeretnénk megvilágítani a Szentírás által, ez utóbbi jobb megismerésével együtt, kiemelve egyúttal Kalotaszeg keresztényi és szellemi értékeit is (templomok, tájak, reprezentatív épületek, Istent dicsőítő irodalmi alkotások, stb). Ugyanakkor, mivel az *Igemagyarázatok* a szerkesztő és a szerzők személyes meglátását tükrözik, bizonyos tekintetben különbözhetnek egyik vagy másik történelmi Egyház vagy egyéb felekezetek álláspontjától.

Bármikor szeretettel várjuk visszajelzéseiket, megjegyzéseiket és kérdéseiket telefonhívás, SMS, e-mail avagy postai levél útján, a fenti címeken. Levél esetén a borítékra kérjük írják rá:

Kalotaszeg Reménye

Ha másképpen nem jelöljük, akkor a Bibliai idézetek a *Károli Gáspár* fordításból valók.